TRST, torek
1. julija 1958
Leto XIV. - Št. 155 (4000)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 . Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROCNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 20 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 780, polletno 390, četrtletno 195 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

4.000 številk

Danes praznuje naš dnevnik mali jubilej: današnja številka je že 4000. številka edinega slovenskega dnevnika v Trstu. Zato je današnji jubilej tudi jubilej vseh naših čitateljev in vseh tržaških in goriških Slovencev, kakor tudi Slovencev v Beneški Sloveniji. In ker je naš dnevnik glasilo naprednih teženj vsega delovnega ljudstva v teh obmejnih krajih, je današnji jubilej tudi njegov praznik.

Že ob tisoči, dvatisoči, tritisoči številki in ob petletnici in desetletnici «Primorskega dnevnika» smo poudarili važnost njegovega izhajanja in tudi v posebnih člankih orisali njegovo zgodovino, našteli vsa najvažnejša politična dogajanja in povedali, zakaj je nujno potrebno, da se vsi pripadniki slovenske narodnostne skupine v Italiji strnejo okrog svojega edinega dnevnega glasila. Zato ob današnjem prazniku ne bomo ponavljali zgodovinskih dejstev, ki so bila življenjsko važnega pomena za naše ljudstvo in ki sta jih naš list in z njim vsa naša skupnost doživljala.

Vendar pa moramo ponovno zapisati, da je naš dnevnik ob vsaki priliki, v vseh okoliščinah, v vsaki izmed posameznih povojnih razdobjih naše zgodovine, v vseh odločilnih trenutkih, vedno tolmačil pravične zahteve, želje in stremljenje ogromne večine našega ljudstva. In te zahteve in napori se niso nikdar razlikovali od naporov delovnih ljudi v tem delu Evrope, resničnih demokratov, ljudi, ki vlagajo iz dneva v dan ves svoj trud za boljšo bodočnost, za premagovanje krivic, za odstranjevanje ovir na poti, ki v tako bodočnost vodi.

Tako glasilo bo «Primorski dnevnik» tudi v bodoče. Ne bo se omejeval na borbo za narodnostno enakopravnost, ki bo vedno kot doslej v prvi vrsti njegova skrb. Še nadalje bo vključen v borbo vseh ljudi, ki se borijo proti vsem diskriminacijam, proti vsem krivicam socialne, gospodarske ali narodnostne narave. Kot doslej bo v tem okviru skušal tudi v prihodnjih 4000 in v še mnogo, mnogo več številkah prispevati svoj delež v borbi za mir v svetu in za zmago socializma.

Prav tako ni odveč, ako poudarimo na tem mestu tudi materialno stran tega deleža, kajti vsakomur je znano, koliko materialnih žrtev zahteva tiskanje dnevnika, pa čeprav ne more doseči tistega vsakodnevnega števila strani, ki ga za isti denar lahko vsak dan kupi čitatelj, če hoče slišati glas nasprotnikov delovnih ljudi, t. j. glas njegovih nasprotnikov. Zato vabimo naše čitatelje, da svoj dnevnik v bodoče še bolj kot doslej tudi materialno podprejo.

Uredništvo in uprava našega dnevnika smatrata za svojo dolžnost, da se na današnji mali, toda pomembni praznik zahvalita vsem svojim sotrudnikom, začenši od tistih, ki iz dneva v dan in iz noči v noč vlagajo svoje intelektualne in fizične sile za to, da naš dnevnik s tako vsebino, kot smo že zgoraj omenili, izhaja, in da se njegove črke, besede, stavki in članki ulivajo v svinec, tiskajo in raznašajo, širijo in čitajo. Zahvaljujemo se predvsem našim zvestim naročnikom in vsem čitateljem in jih vabimo, da nam ostanejo tudi v prihodnosti zvesti, ker bodo tako ostali zvesti napredni stvari, zvesti svojemu narodu, zvesti pravični stvari vseh delovnih in naprednih ljudi.

Vlada ZSSR je pristala na ženevsko konferenco

Danes ob 15. uri se začne «mala atomska konferenca» Sodelovalo bo po 16 delegatov držav Zahoda in Vzhoda

Zahodne države: ZDA, Velika Britanija, Francija in Kanada; vzhodne države: ZSSR, ČSR, Poljska in Romunija - Prof. Fjodorov: «Prepričan sem, da bo zelo lahko določiti sistem za nadzorstvo prekinitve jedrskih eksplozij»

ŽENEVA, 30 — Sovjetski profesor Fjodorov je izjavil, da se bodo sovjetski delegati udeležili sestanka atomskih strokovnjakov. Tudi iz ameriških dobro obveščenih krogov se je zvedelo, da današnji «promemoria» vlade ZSSR državnemu departmaju «nudi podlago za upanje», da se bo Sovjetska zveza konference udeležila. Isti viri poudarjajo, da vse kaže, da vlada ZSSR ne namerava vztrajati na spomenici od 25. junija, ko se je zdelo, da bo sovjetska vlada bojkotirala ženevski sestanek v primeru, da zahodne sile ne bi zajamčile, da je osnovni namen razgovorov v Ženevi prekinitev jedrskih poskusov.

V svoji spomenici, ki jo je vlada ZDA izročila vladi v Moskvi, pa se ponovno poudarja, da se sestanek o možnosti določanja sredstev za ugotavljanje kršitev prekinitve eksplozij mora začeti jutri v Ženevi in da ti razgovori ne bodo prejudicirali stališč ZSSR in ZDA glede celotnega vprašanja razorožitve. Vlada ZDA pripominja, da z «zadovoljstvom ugotavlja stališče sovjetske vlade v spomenici od 28. junija in sicer, da morajo sklepati o prekinitvi jedrskih poskusov vlade ne pa strokovnjaki».

Omenjeni profesor Fjodorov, ki je imel razgovor s podravnateljem evropskega sedeža OZN Paltheyjem, je novinarjem izjavil med drugim: «Sestali se bomo z zahodnjaki. Želimo sporazum, ki bi določil prenehanje jedrskih poskusnih eksplozij in smo prepričani, da ima tudi druga stran tako željo. Prepričan sem, da bo zelo lahko določiti sistem za nadzorstvo prekinitve jedrskih eksplozij.» Nato je prof. Fjodorov nadaljeval: «Sporazum o prekinitvi atomskih eksplozij je osnovne važnosti iz dveh razlogov: zaradi nevarnosti radioaktivnega dežja in zaradi tveganja, ki ga lahko povzroči jedrska eksplozija za začetek vojne.» Nato je ruski znanstvenik dejal, da obstajajo tehnične težave za ugotavljanje podzemeljskih jedrskih eksplozij. Hkrati pa je izrazil mnenje, da bo možno s sodelovanjem kolegov drugih delegacij premostiti tudi to oviro.

Nato je prof. Fjodorov sprejel na sedežu sovjetske delegacije načelnika ameriške delegacije prof. Fiska, ki ga je obiskal v imenu zahodnih delegacij. Fjodorov je nato potrdil tudi prof. Fisku, da se bo sovjetska delegacija sestanka udeležila.

Danes ob 15.25 sta prispeli v Ženevo delegaciji Romunije in Poljske. Romunsko delegacijo sestavljata prof. Oria Hulubei, inž. Paul Draghicescu. Poljsko delegacijo pa vodi dr. Miasowicz, član pa sta prof. Leopold Jurkiewicz ter W. Boluzteyn, pomožni ravnatelj mednarodnih organizacij pri ministrstvu za zunanje zadeve v Varšavi. Pozneje so prispeli tudi delegati CSR, med katerimi so: dr. Hercik, Behovniek, Zatopek in Trhlik.

Z istim letalom je prispel tudi kanadski delegat dr. Ormond Solandt, ki je bil zaposlen v zelo važnem sektorju kanadske znanstvene in vojaške obrambe, ker je bil na čelu urada za raziskovanja državne obrambe, nato pa je postal predsednik in ravnatelj za raziskovanja pri državnih železnicah. Ob svojem prihodu v Ženevo je izjavil, da ni uradni predstavnik svoje vlade, toda udeleževal se bo razgovorov kot član zahodne skupine.

Angleško delegacijo sestavljajo naslednji znanstveniki: Sir William Penney, ki je vodil izdelavo prve britanske vodikove bombe in je sodeluje sedaj pri angleških vojaških poskusih, in sir John Cockroft, ravnatelj raziskovalnega jedrskega centra v Harwellu.

Med Francozi pa so: prof. Yves Rochard, ravnatelj fizikalnega laboratorija višje šole in dr. Gauvenet, komisar za atomsko energijo v Franciji.

Poleg prof. Fiska sta v ameriški delegaciji še prof. Ernest Lawrence, ki je prejel leta 1939 Nobelovo nagrado za fiziko in dva člana znanstvenega sveta predsednika Eisenhowerja, prof. Bacher, ki je sodeloval pri izdelavi prve atomske bombe kot ravnatelj poskusnega centra v Los Alamosu od leta 1943 do 1945. Prof. Fisk pa je načelnik raziskav v laboratoriju Bell, kjer so odkrili tako imenovani «transistor», t.j. aparat, ki je ustvaril ogromne možnosti na področju elektronike.

S prihodom češkoslovaške delegacije so sedaj zbrani vsi delegati za konferenco. Sestanek se bo začel jutri popoldne. Navzočih bo po 16 delegatov z vsake strani: ZDA, Velika Britanija, Francija in Kanada z ene strani, ZSSR, ČSR, Poljska in Romunska z druge strani. Konferenca bo v veliki dvorani tretjega nadstropja *Palače narodov*, ki je blizu velike dvorane za zborovanja. Začetek sestanka bo najbrž ob 15. uri. Otvoritveni govor bo imel ravnatelj evropskega sedeža OZN veleposlanik Spinelli.

Jutrišnjo konferenco imenujejo sedaj že *«malo atomsko konferenco»*. Mednarodni krogi OZN poudarjajo, da bi morala biti ta konferenca uvod za vrsto sestankov na nižji ravni z namenom, da se proučijo in obravnavajo vsi podrobni tehnični problemi, ki so potrebni za dosego popolnega nadzorstva nad oborožitvijo. Z ameriške strani se poudarja danes, da bi se moral sestanek deliti na tri dele:

1. Povsem znanstveni del;

2. druga faza bi bila posvečena proučevanju mest za opazovanje, za mednarodno nadzorstvo;

3. šele tretja faza bi bila diskusija o političnih vprašanjih.

Vsekakor pa je že gotovo da takemu dnevnemu redu sovjetska delegacija odločno nasprotuje. Sovjetski delegati bi hoteli ravno obrnjen dnevni red. Poleg tega pa imajo svoje pripombe tudi glede opazovališč za mednarodno nadzorstvo.

Pri vsem tem je zanimivo, da bo neka skupina pripadnikov «gibanja, ki nasprotuje nasilju,» začela z gladovanjem in z molitvami, da bi prebudila «vest tistih ljudi, predvsem pa strokovnjakov, ki bodo jutri razpravljali o življenju in smrti vseh.» Na čelu te skupnosti je pisatelj Lanza Del Vasto, ki je imel danes tiskovno konferenco ter obrazložil vzroke, zaradi katerih njegovi pristaši počenjajo to akcijo. Dejal je, da člani njegovega občestva zagovarjajo nauk *«Satyagraha»*. Ta nauk je zagovarjal nekoč Ghandi in je rodil dobre sadove. Na splošno je smoter te skupnosti «odpreti oči človeštvu in prispevati k prezgodnjemu koncu sveta.»

Pred proslavo 15-letnice Sutjeske

Proslava s Titovim govorom bo 4. t. m. v vasi Tjentište

Sovjetska in britanska delegacija sta že prispeli v Beograd Tito bo v Dubrovniku sprejel Naserja - Vlada FLRJ bo objavila podrobnosti o sestanku Tito-Hruščev v Bukarešti

BEOGRAD, 20 — *Za proslavo 15-letnice zmagoslavne bitke, v kateri so se partizani pod vodstvom maršala Tita prebili skozi obroč 120.000 nemških, italijanskih in kvislinških čet, so se končale vse priprave. V mali vasici Tjentište na reki Sutjeski, kjer se bo 4. julija pričela proslava, so zgradili okusne lesene hišice za domače in tuje goste, za okrog 200 domačih in tujih novinarjev, šotore za številne udeležence, pošto, poštno centralo, ki bo vezana z raznimi kraji sveta, razne prodajalne in druge gostinske objekte. Računa se, da se bo proslave udeležilo okrog 100.000 ljudi iz raznih krajev države.*

Mala vas, za katero je pred vojno malokdo vedel v Jugoslaviji, bo za vedno zapisana v zgodovini kot ena izmed največjih krvavih bitk v narodnoosvobodilni vojni, in po velikem mitingu, katerega se bodo udeležili maršal Tito in njegovi gostje, predvsem predsednik Združene arabske republike Naser, nato pa Aleksander Ranković na čelu delegacije CK ZKJ, Edvard Kardelj na čelu delegacije Zveznega izvršnega sveta, Petar Stambolić na čelu delegacije Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, predsedniki ljudskih republik na čelu republiških delegacij, Svetozar Vukmanović na čelu delegacije sindikatov, Ivan Gošnjak na čelu delegacije Jugoslovanske ljudske armade. Navzoče bodo tudi delegacije CK Ljudske mladine Jugoslavije, centralnega odbora Zveze borcev, centralnega odbora Zveze vojnih invalidov, Združenja rezervnih oficirjev, Zveze jugoslovanskih žena in drugih organizacij.

Proslave se bodo udeležile tudi inozemske vojaške misije, ki so bile že med vojno akreditirane pri vrhovnem štabu narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije, in sicer britanska vojaška misija — polk Williams Deakin, profesor oxfordske univerze — in kanadski major Robert Jones, ter ameriška vojaška misija, katere šef je E. Haltington s podpolkovnikom Franklinom Lindseyem, sovjetska vojaška misija — general Lotocki in letalski polkovnik Sornikov. Sovjetska in britanska delegacija sta že prispeli v Beograd. Svetovno delegacijo bivših borcev bo na proslavi zastopal generalni tajnik Curtis Campeigne.

Zastopane bodo nadalje: Mednarodna konfederacija bivših vojnih ujetnikov in federacije mednarodnega odporniškega gibanja. Ker so se v vrstah narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije borili v bitki na Sutjeski tudi nekateri oddelki Nacionalnega združenja italijanskih partizanov in Poljske zveze borcev za svobodo in demokracijo, je centralni odbor Zveze borcev Jugoslavije povabil na proslavo tudi zastopnike omenjenih organizacij. Delegacija nacionalnega združenja italijanskih partizanov je nocoj odpotovala iz Rima, medtem ko je Poljska zveza borcev 28. junija odpovedala že prej napovedano udeležbo.

Predsednik republike maršal Tito je na poti na proslavo že prispel včeraj v Dubrovnik, kjer bo 2. julija pozdravil svojega visokega gosta, predsednika Združene arabske republike Naserja in člane njegove družine.

V govoru po beograjskem radiu je predsednik centralnega odbora Zveze borcev Jugoslavije Aleksander Ranković izjavil, da je Sutjeska neizčrpni vir zaupanja v lastne sile, ki so narodom Jugoslavije pomagale, da so vzdržali v borbi za osvoboditev ter pri izgradnji novega življenja danes. V petnajstih letih po veliki bitki, se je Jugoslavija popolnoma izpremenila. Razen sprememb na znotraj je Jugoslavija postala tudi enakopraven in ugleden činitelj v mednarodnih odnosih. Nahaja se v prvih vrstah borbe za mir, za mednarodno sodelovanje, za zmago načel suverenosti in pravic narodov. Ranković je ugotovil, da so na Sutjeski, najtežji bitki zadnje vojne, jugoslovanski komunisti pod najtežjimi pogoji, razmerami opravičili odgovornost, ki so jo prevzeli na sebe pred svojim narodom in svobodoljubnim svetovnim javnim mnenjem. Toda delež borcev s Sutjeske ni nič manjši v obnovi in izgradnji nove družbe v Jugoslaviji.

«Na proslavi 4. julija v Tjentištu se bodo preživeli borci spomnili svojih padlih tovarišev njim na čast se bodo v Tjentištu pod vojnimi zastavami proletarskih udarnih brigad ponovno vrstili v borbene vrste pred tovarišem Titom, legendarnim komandantom narodnoosvobodilne borbe in največjim človekom, ki ga je dala zgodovina naši državi,» je poudaril Ranković.

Po vesteh iz dobro obveščenih krogov pričakujejo, da bodo v Jugoslaviji verjetno v kratkem objavili podrobnosti o lanskoletnem sestanku predsednika Tita s Hruščevom v Bukarešti. Kot je znano je do tega sestanka prišlo zaradi nesoglasij, ki so se pojavila med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, posebno po madžarskih dogodkih. Na tem sestanku, na katerem so ugotovili enakost pogledov glede zunanje politike ter ponovno potrdili znana načela o medsebojnem sodelovanju in odnosih iz beograjske deklaracije, so se sporazumeli, da ideološka nesoglasja ne bodo negativno vplivala na meddržavne odnose in da se bodo vsa nesoglasja obravnavala na tovariški način. Ker je sovjetsko državno in partijsko vodstvo z napadi, ki ne zaostajajo za napadi Informbiroja, prekršilo sporazum, ki je bil dosežen v Bukarešti, smatra jugoslovansko vodstvo, da je potrebno, objaviti podrobnosti tega sestanka.

B. BOZIC

Fanfani bo šele jutri pri Gronchiju s seznamom ministrov vlade KD-PSDI

Vodstvo PRI je sklenilo, da se bo vzdržalo glasovanja - Če bodo tako ravnali tudi trije južnotirolski poslanci, bo imel Fanfani zagotovljeno teoretično večino

(Od našega dopisnika)

RIM, 30. — Tudi danes je Fanfani nadaljeval s posvetovanji, čeprav je bilo predvčerajšnjim rečeno, da jih je zaključil. Sprejel je zjutraj načelnika poslanske skupine KD Guija in senatorja Piccionija, hkrati pa še svojega namestnika v tajništvu KD Rumorja. Ponovno se je sestal tudi z dvema predstavnikoma — senatorjem in poslancem iz Doline Aosta. Nato se je razgovarjal s fašističnim prvakom senatorjem Franzo.

Zvecer pa so se ponovno sestali vodilni člani demokristjanskih parlamentarnih skupin. Fanfani je poročal o poteku svojih posvetovanj, ki so bila nekako nadaljevanje tako imenovanih «malih posvetovanj».

Poslanec Graveri in senator Chabod iz doline Aosta sta izjavila, da bosta dokončni sklep glede podpore novi vladi lahko sporočila šele potem, ko bo Fanfani v parlamentu prebral program svoje vlade. Toda gotovo je že, da bosta glasovala proti investituri, ker sta se pridružila socialističnima skupinama v zbornici oziroma v senatu.

Fašist Franza pa je novinarje presenetil, ker so pričakovali, da bo dal enako izjavo kot njegov fašistični «kamerata» Roberti pred nekaj dnevi. Franza je namreč dejal, da bodo fašistični senatorji podpirali novo vlado. To izjavo tolmačijo z razdorom med fašisti, ki se delijo na dve struji. Prvo vodi Michelini, drugo pa Almirante.

Glavna novica dneva pa je sklep republikanskega vodstva v nedeljo. Sklenili so, da se bodo pri glasovanju za investituro vzdržali, toda pod pogojem, da bi Fanfani nudil nekatera jamstva. Če bi se poleg republikancev vzdržali tudi trije poslanci iz Južne Tirolske, ki jim je dal — kot se trdi — Fanfani popolnoma konkretne obljube glede njihovih zahtev v pogledu enakopravnosti nemške manjšine, bi demokristjansko-socialdemokratska vlada teoretično dosegla v poslanski zbornici večino.

Toda pri tem obstaja neka povsem praktična nevarnost. Poslanec Roberti od MSI je namreč predložil predsedniku zbornice Leoneju, naj se spremeni dosedanja praksa, da se namreč z vzdrževanjem glasovanja doseže znižanje kvoruma. Ta predlog bo proučila čez nekaj dni komisija za pravilnik poslanske zbornice. Poleg tega je potrebno upoštevati tudi, da bodo nekateri poslanci zaradi bolezni odsotni. Če bo namreč odsoten na pr. en sam demokristjanski ali socialdemokratski poslanec, se lahko zgodi, da vlada ne prejme zadostnega števila glasov. In prav za tak primer računa Fanfani verjetno tudi na indirektno podporo desnice, katere pripadniki bi se glasovanja vzdržali ali pa ne bi bili vsi soglasni.

Fanfani bi moral že jutri obiskati predsednika republike Gronchija in mu predložiti program s seznamom novih ministrov. Toda danes je bilo sporočeno, da bo bodoči predsednik vlade sicer obiskal Gronchija, toda le zaradi poročanja. Šele pojutrišnjem bo odšel na Kvirinal s seznamom novih ministrov. Vzrok takega odlaganja je v težavah za sestavo novega vladnega sveta. Fanfani se namreč še vedno trudi, da v novi vladi ne bi bili ponovno skoncentrirani že znani demokristjanski prvaki, ker bi jih hotel nadomestiti z mlajšimi silami. Gre v prvi vrsti za Scelbo in za Pello, za katera se že ve, da ne bosta sodelovala v novi vladi.

Segni, ki je prvotno odklonil ministrstvo za proračun, bi bil sedaj pripravljen sprejeti podpredsedstvo vlade tako, da bi bil hkrati tudi minister za proračun. Toda — tako se trdi — Fanfani hoče odpraviti funkcijo podpredsedstva vlade, kakor tudi ministrstva brez listnice, ker se na ta način ustvarjajo mesta za tradicionalne prvake. Trdi se — upravičeno — da je nemogoče moralizirati javno življenje tudi v nižjih ravneh, če se ne začne z moralizacijo pri vrhu. Zato ponuja sedaj Fanfani Segniju obrambno ministrstvo, ki pa ga — kot kaže — Segni noče sprejeti, ker je to ministrstvo manj važno od ministrstva za proračun, katero mu je bodoči predsednik že prej ponujal, ki se tudi izgovarja na socialdemokrate, češ da nočejo slišati, da bi bila predsednik in podpredsednik demokristjana, ker je Saragat odklonil podpredsedniško mesto. No, socialdemokrati so ta Fanfanijev izgovor zanikali.

Tudi mladi Andreotti dela Fanfaniju težave. Nikakor ni zadovoljen s Ferrari-Aggradijem, ki mu je Fanfani namenil ministrstvo za proračun, Ferrari-Aggradi je bil namreč doslej vedno samo podtajnik in Andreottiju se ne zdi prav, da bi nenadoma zasedel tako važno mesto. Poleg tega ima Fanfani težave zaradi velikega števila priporočil ne samo s strani vodstev posameznih struj v strankі, temveč tudi s strani Vatikana. Pravijo, da je neki kardinal šel preko vseh obzirov in kar osebno obiskal Fanfanija in od njega zahteval, da mora uvrstiti v seznam ministrov njegovega protežiranca. Logično je torej, da si je Fanfani, ki ne more vseh zadovoljiti, naprtil mnogo sovražnikov.

Danes so se sestali tudi socialdemokratski poslanci in senatorji. Razpravljali so o razdelitvi štirih ministrstev, ki jim jih je dal Fanfani na razpolago. Izvolili so: poslanca Pretija za ministra financ, Vigorellija za ministra za delo, senatorja Lami-Starnuttija pa za ministra za državne udeležbe ter desničarja Simonini-ja za PTT. Podtajniki pa bodo verjetno Ariosto za gledališče, Bertinelli za promet Lupis za prosveto, Ceccarini za javna dela in Agrisani za kmetijsko ministrstvo. Simonini, ki je obenem predsednik poslanske skupine, je izjavil, da obžaluje, ker Tremelloni ni hotel sprejeti nobenega ministrstva.

A. P.

Prisrčnost - edina značilnost sestanka Mac Millan-De Gaulle

Glede evropskih vprašanj nista dosegla sporazuma - Strinjata pa se glede sestanka najvišjih in Libanona

LONDON, 30. — Predsednik britanske vlade se je v nedeljo in ponedeljek mudil v Parizu pri generalu De Gaullu. V njegovem spremstvu je bil minister za zunanje zadeve Selwyn Lloyd. Popoldne sta se oba angleška državnika že vrnila v London. To je bil prvi De Gaullov sestanek s tujim predsednikom vlade.

Po vrnitvi v London je Mac Millan izjavil, da namen sestanka ni bil, da bi dosegla točne sporazume, temveč da bi vzpostavila osebni stik kakor tudi da bi take stike navezala oba zunanja ministra Couve De Murville in Selwyn Lloyd. «Odkrito povedano, je dejal Mac Millan, se ne spominjam podobnega sestanka v Franciji, ki bi imel tako velik uspeh. Razgovori s predsednikom francoske vlade so se vršili na način, kakršnega smo uporabili pri razgovorih s predsednikom Eisenhowerjem: obravnavati vprašanja kot kolegi v skupnem interesu. Razpravljali smo o velikem številu vprašanj in mislim, da nam je ta obisk nudil priložnost za izmenjavo naših stališč in da smo ugotovili točno, kakšno je naše zadržanje. Mislim, da smo bili z obeh strani zelo veseli, ker smo obnovili staro prijateljstvo in gotov sem, da bo naše srečanje prispevalo k obnovitvi in okrepitvi prijateljskih vez, ki nas vežejo s Francijo.»

Danes zjutraj so bili razgovori v Parizu med zunanjima ministroma. Ob 11. uri pa sta se ponovno sestala Mac Millan in De Gaulle. Pariški politični opazovalci so mnenja, da sta oba državnika bila sporazumna glede najvažnejših mednarodnih vprašanj. Tudi zaključno poročilo govori o kontinuiteti francoske politike in o osnovni potrebi, da se zagotovi «obramba svobodnega sveta» in o «skupnem načinu gledanja na tesno sodelovanje med obema vladama». Neki predstavnik je poudaril, da gre v prvi vrsti za vprašanja sestanka najvišjih, za razorožitev in za Srednji vzhod. Glede Libanona, je dejal predstavnik, sta Francija in Velika Britanija sporazumni v pogledu akcije, ki jo vodi Organizacija združenih narodov in njen generalni tajnik Hammarskjoeld, ker bo ta akcija ustvarila ozračje, v katerem bo možno rešiti libanonsko krizo tako, da jo bodo rešili sami Libanonci.

Po drugi strani pa se govori, da glede evropskih vprašanj razgovori niso imeli nobenega pravega rezultata. Opazovalci so mnenja, da vprašanje ustanovitve področja svobodne izmenjave ob skupnem evropskem tržišču ni napredovalo, razen če se ne upošteva, da je Velika Britanija pokazala precej razumevanja glede posebnih francoskih težav, ki jih je De Gaulle Mac Millanu obširno obrazložil. Zato bo potrebno, da bodo bodoči sestanki bolje osvetlili vsa ta vprašanja.

Glede Alžira — tako se trdi — je De Gaulle samo obvestil Mac Millana «kot prijatelja», ker gre za izključno francoska vprašanja. Vsi pa poudarjajo, da je bila glavna značilnost tega sestanka — samo «prisrčnost».

V angleškem tisku pa se poudarja, da je bil namen sestanka v prvi vrsti — pripeljati Francijo ponovno v krog atlantskega zavezništva. Niti glede evropske enotnosti ali odnosov z Moskvo, se ne ve vedno jasno, če je francoska politika ostala v soglasju s svojimi zavezniki. Za sedanjim položajem je še vedno sestanek med najvišjimi. Atomska razorožitev in gospodarska koeksistenca ostaneta še vedno tista smotra, ki ju je treba doseči, kljub zadnjim neuspehom.

«Daily Express» pa piše: «De Gaulle želi, da bi imela Francija čimprej svojo atomsko bombo. V tem je težava za Mac Millana, kajti če so Američani sklenili, da bodo pri ameriških atomskih tajnah sodelovali Angleži, potem je po sredi «veto» kongresa, ki prepoveduje, da bi te tajne sporočili tudi Franciji. De Gaulle bi hotel imeti bolj važno mesto v NATO, francoski generali bi morali imeti več poveljniških mest. Mac Millan pa De Gaulla ne bo podpiral, dokler ne bodo francoske oborožene sile iz Severne Afrike v zadostnem številu poklicane v Evropo. Šele potem bo presodil to De Gaullovo zahtevo.»

Francoski tisk pa objavlja vesti o sestanku brez posebnih komentarjev.

Hammarskjoeldovo poročilo o opazovalcih OZN

Libanon vztraja na tezi o potrebi zahodnega posega

Memorandum libanonske vlade diplomatskim misijam v Bejrutu ponavlja mnenje, da je Hammarskjoeldov optimizem neosnovan

NEW YORK, 30. — Generalni tajnik OZN Dag Hammarskjoeld je sestavil poročilo za Varnostni svet o organiziranju skupine opazovalcev OZN v Libanonu. Poročilo pa je zgolj tehnična značaja in se ne dotika političnega področja. Tudi ne prihaja do nikakega zaključka o infiltraciji oboroženih oseb v Libanon, kar je bilo povod za libanonski protest na OZN. Najbrž je Hammarskjoeld te stvari prihranil za prihodnje poročilo. Poleg zgolj tehničnih podrobnosti navaja poročilo, da libanonski uporniki niso dovolili opazovalcem, da bi šli v nekatere predele Libanona.

Sile Jumblata, poveljnika Druzov, so napadle kraj Semlan, 16 km od Bejruta, kjer je britanski center za študij arabskega jezika. Napad je bil represalija za smrt nekega sla, ki je šel iz Bejruta v Jumblatov glavni stan. Studentje in osebje britanskega inštituta so se preselili. Zanimivo pa je, da so glavni odpor Druzom nudili pripadniki desničarske sirske stranke, ki je prepovedana pa vendar podpira vlado.

Libanonski zunanji minister Malik bo jutri izročil vodjem diplomatskih misij v Bejrutu memorandum o razvoju libanonske krize na notranjem in mednarodnem področju, odkar so v Libanon prispeli opazovalci OZN. Memorandum ponavlja znano tezo libanonske vlade, da se je položaj v Libanonu še poslabšal, odkar se je Hammarskjoeld sestal z Naserjem ter od njega baje prejel ustno zagotovilo, da se ne bo vmešaval v libanonske notranje zadeve.

Aljaska postane 49. država ZDA

WASHINGTON, 30. — Senat ZDA je danes odobril zakonski načrt, ki ga je že prej odobrila predstavniška zbornica, po katerem bo postala Aljaska 49. država ZDA. Za zakonski načrt je glasovalo 64 senatorjev, proti pa 20. Sedaj bo zakon predložen Eisenhowerju v podpis.

Preden pa bo Aljaska, ki obsega petino ozemlja vseh ostalih 48 držav, zares postala 49. država, morajo zakon sprejeti še prebivalci Aljaske. Amerika je Aljasko kupila od Rusov leta 1867 za 7.200.000 dolarjev. Z novo državo bodo ZDA segale do 90 km od Sibirije.

Obnova gosp. odnosov med FLRJ in Zah. Nemčijo

BONN, 30. — Zahodnonemška vlada je predlagala preko Francije jugoslovanski vladi, da se gospodarski sporazumi med obema državama podaljšajo, čeprav med njima ni več diplomatskih odnosov. V prvi vrsti gre za trgovinski sporazum od 11. junija 1956 glede izmenjave blaga.

Napetost v Alžiru pred obiskom De Gaulla

Demonstracije muslimanskih žena: «Dovolj je smrtnih obsodb!»

ALZIR, 30. — Uradno so sporočili, da bo prispel jutri zjutraj general De Gaulle na drugi obisk v Alžirijo. Obiskal bo vojaške enote pri Constantini, zvečer pa bo odpotoval v Oran. Pojutrišnjem bo pregledal zahodne in osrednje predele Orana, nato bo odpotoval v Alžir. Za 3. julij pa program ni bil objavljen. Z De Gaullom potuje tudi Guy Mollet.

Zaradi tega vlada v Alžiru velika napetost, ki jo ustvarjajo ultranacionalisti in ekstremistične organizacije, ki niso zadovoljne z De Gaullovim zadržanjem, ki kaže, da se premalo navdušuje za «integracijo». Prvi so izrazili svoje nezadovoljstvo univerzitetni študenti, nato odbor bivših bojevnikov ter odbor javne rešitve. Vsekakor so «ultra» sklenili prizadejati mnogo preglavic predsedniku vlade, zlasti pa Guy Molletu. Bolj mirni se zdijo pristaši Jacquesa Soustella, ki se bojijo, da bi jih še bolj označili za fašiste.

Predstavnik alžirske osvobodilne fronte je zanikal vesti, ki so bile objavljene v tisku, da je bila v Švici ustanovljena alžirska vlada. Alžirska OF nima trenutno nobenega namena ustanavljati take vlade. Omenjeni tisk je pisal tudi, da sta dva voditelja fronte odpotovala iz Damaska v Švico, da bi se sestala s Ferhatom Abasom.

Danes zjutraj so muslimanske žene pred policijskim poslopjem manifestirale z napisi: *«Osvobodite vse ujetnike!»* — *«Dovolj je smrtnih obsodb!»* Policija je aretirala 15 žena. Ostale žene pa so napadle s kamenjem številne avtomobile pred prefekturo.

Medtem pa se nadaljujejo ogorčene bitke med enotami osvobodilne fronte in francoskimi okupacijskimi oboroženimi silami. Uradno poročilo francoske vojske javlja, da je bilo ubitih od 22. do 29. junija 613 upornikov, 290 pa ujetih. Kot vedno, francosko poročilo ne omenja francoskih izgub.

V noči med 28. in 29. junijem je bil ubit neki častnik vzhodno od Alžira. To je sporočilo francosko ministrstvo za oborožene sile: oficir je padel s svojo «lahko enoto za zvezo» v neko zasedo.

Nota SZ vladi FLRJ

MOSKVA, 30. — Tass poroča, da bodo jutrišnji časopisi objavili note, ki sta jih vladi SZ in FLRJ izmenjali v maju in juniju letos glede gospodarskih odnosov. Tass poudarja, da je bila objava nujna zaradi «napačnega in tendencioznega zadržanja» jugoslovanskega tiska.

Kubanski uporniki imajo 44 talcev

HAVANA, 30. — Kubanski uporniki, ki so ugrabili 40 Američanov in 2 Kanadčana, so baje pripravljeni izpustiti jih proti zagotovilu, da se ameriško pomorsko oporišče Guantanamo ne bo uporabljalo za vojaška letala kubanske vlade.

Na vprašanje nekega časnikarja je veleposlanik ZDA na Kubi Earl Smith izjavil, da je pomorsko oporišče Guantanamo na razpolago vsakemu letalu, ki bi bilo v težavah ali na uradnem obisku oporišča. V skladu s politiko ZDA, da se ne vmešava v notranje zadeve Kube, pa oporišče, je dejal veleposlanik, ni nikoli dobavljalo in tudi v bodoče ne bo dobavljalo goriv ali drugih uslug kubanskim vojaškim letalom, ki opravljajo vojne akcije.

Mogoče bo lahko ta izjava ZDA služila upornikom, da bi izpustili talce, toda do včeraj zvečer še ni prišla nikaka vest, da bi bili talci že izpuščeni, pač pa se je zvedelo, da so kubanski uporniki ugrabili še enega Kanadčana in enega državljana ZDA, tako da imajo sedaj vsega skupaj 44 talcev.

BERLIN, 30. — V vzhodnem Berlinu krožijo govorice, da bo Nikita Hruščev osebno vodil sovjetsko delegacijo na prihodnjem kongresu vzhodnonemške *Partije socialistične enotnosti*, ki bo od 10. do 15. julija.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 26,8, najnižja 18,6, zračni tlak 1009,4 pada, veter 13 km jugozahodnik, vlaga 47 odst., nebo 3 desetine pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 23,5 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 1. julija
Teobald, Bogoslav
Sonce vzide ob 4,18 in zatone ob 19,58. Dolžina dneva 15,40. Luna vzide ob 19,51 in zatone ob 4,40.
Jutri, SREDA, 2. julija
Oton, Manica

Danes začetek III. zasedanja jugoslov.-ital. mešanega odbora

Danes se začne v Rimu III. zasedanje jugoslovansko-italijanskega mešanega odbora, ki je bil ustanovljen na podlagi čl. 8 Posebnega statuta londonskega Memoranduma. Kot smo že poročali, bo jugoslovansko delegacijo na tem zasedanju vodil svetnik jugoslovanskega državnega tajništva za zunanje zadeve Žulj, italijansko pa svetnik italijanskega zunanjega ministrstva Pasquinelli. Dnevni red jutrišnjega zasedanja ni znan.

Zadnje zasedanje je bilo od 6. do 16. novembra 1957. Takrat je bil na dnevnem redu: 1. vprašanje uporabljanja jezika, 2. vprašanje šolstva, 3. proučevanje pritožb pripadnikov narodnih manjšin v zvezi z izvajanjem statuta.

Sprejeti sklepi takrat niso bili objavljeni, ker je odbor le posredovalni organ obeh vlad.

Vodja jugoslovanskega dela odbora Vošnjak je tedaj med drugim izjavil: *«Čeprav ne morem govoriti o konkretnih rezultatih tega zasedanja, želim poudariti svoje najgloblje prepričanje, da se je zasedanje končalo z uspehom. Nedvomno pomeni resen korak naprej na poti čimboljšega izvajanja določil spomenice oziroma posebnega statuta. Še posebej bi želel opozoriti na ozračje, ki je značilno za delo zasedanja. To je bilo ozračje medsebojnega razumevanja in konstruktivnega sodelovanja ter resnih naporov, da se vskladijo razna mišljenja, in ozračje trdnega prepričanja o neobhodnosti in koristnosti tega dela.»*

Dr. Pasquinelli pa je izjavil, da popolnoma soglaša z izjavami Vošnjaka in dejal, da bodo pozitivni rezultati zasedanja, ki so velik uspeh, imeli učinek v prihodnosti.

Vendar pa doslej še ni bilo objavljeno, kaj je vlada v Rimu pa podlagi sprejetih sklepov in predlogov ukrenila. K temu moramo dodati, da smo prav včeraj zvedeli, da so nekatere tržaške prosvetne in kulturne organizacije šele včeraj prejele odgovor na svoje vloge, ki jih je odbor obravnaval na novembrskem zasedanju. Odgovor je bil poslan preko tržaškega urada za zveze zunanjega ministrstva z generalnim komisariatom v Trstu. Odgovori so datirani z 28. junijem 1958.

Želeti bi torej bilo, da se take nedopustne zakasnitve odgovorov ne dogajajo več. Prav tako je nujno, da bi se sklepi odbora izvajali, saj so od podpisa londonskega sporazuma pretekla že skoro štiri leta.

—«»—

Izžrebane nagrade

Sinoči so izžrebali na tržaškem velesejmu naslednje nagrade: radijski aparat je dobila Augusta Corsi iz Domus Civica št. 1 z vstopnico št. 014087; fotografski aparat «Ibis» Berta Biagi iz Ul. S. Giacomo in monte 2 z vstopnico št. 026644; svetilko Giuseppe Silvera iz Ul. Canova 23 z vstopnico št. 025953; zaboj tipičnih proizvodov «Isolabella» pa Clotilde Caser iz Ul. San Maurizio 1 z vstopnico št. 025306.

—«»—

Predvajanje filma «Diabetes»

Danes ob 19. uri bodo v dvorani «Dante» v Ul. Giustiniano predvajali dokumentarni film «Diabetes» (sladkorna bolezen), ki ga je izdelal kinematografski center pokrajinskega odbora za zdravstveno vzgojo in ki je bil pred kratkim nagrajen na festivalu v Cannesu. Dokumentarni film bo predstavila dr. Margherita Silvestri - Lapenna.

—«»—

Zaletela se je v tramvaj in se hudo poškodovala

Včeraj popoldne se je na Trgu Dalmazia 46-letna Ascarina Tamaro por. Magiiaretta iz Ul. Valdirivo 21 zaletela v tramvajski voz, ki je peljal proti Sv. Ivanu. Padla je na tla, si verjetno prebila lobanjo in dobila pretres možgan, zaradi česar so jo sprejeli na prvi kirurški oddelek s pridržano prognozo.

—«»—

V juniju znatno manj rednih pomorskih odhodov

Letos predvidevajo le 98 odhodov, lani pa jih je bilo 114

Na osnovi običajnih predvidevanj, ki jih zbira tržaška gospodarska agencija ASTRA, se bo v juliju znatno znižalo število rednih pomorskih odhodov iz tržaškega pristanišča v primerjavi z julijem 1957. leta. V letošnjem juliju predvidevajo 98 odhodov, medtem ko jih je bilo v istem mesecu lanskega leta 114. To znižanje je po mnenju tržaških pomorskih krogov v neposredni zvezi s poslabšanjem konjunkture v ZDA in na določenih afriških področjih. Manjše pa so spremembe za nekatere sektorje Levanta, medtem ko se je zanimanje za Perzijski zaliv povečalo.

Število rednih pomorskih zvez proti posameznim geografskim področjem bo naslednje (med oklepajem podatki o juliju 1957): Jadransko morje - Sicilija - Malta - Tirensko morje - Španija 12 (14), Grčija - Turčija - Sirija - Libanon - Izrael - Egipt 47 (47), Afrika - Rdeče morje 10 (17), Perzijski zaliv - Indija - Pakistan - Daljni vzhod 12 (8), Zapadna in Severna Evropa 4 (5), Severna Amerika 4 (8), Srednja Amerika - Severna in Tihi Ocean 6 (8), Južna Amerika 3 (6).

—«»—

Nesreča delavca

Ko je včeraj 35-letni Stanislav Rener od Banov št. 1 poskušal vagonček, ki ga je sam napravil v svoji delavnici, je nerodno vtaknil desno roko med zavore in kos železa. Ranil si je zapestje desne roke, zaradi česar so ga sprejeli na kirurški oddelek, kjer se bo moral zdraviti dva tedna.

—«»—

Križan se je ponesrečil

V nedeljo zvečer so sprejeli na ortopedski oddelek 29-letnega Karla Glavino iz Križa 347/12, ki se je hudo udaril v dimlje in verjetno zlomil medenico, ko je padel s podstrešja, kamor je šel po neke prazne zaboje. Zdraviti se bo moral 8, ali pa 40 dni; če bodo ugotovili, da si je zlomil medenico.

—«»—

Nakazila za mizarje

Tržaška trgovinska zbornica sporoča, da ji je minister za industrijo in trgovino poslanec Sullo brzojavno sporočil, da so z dekretom nakazali nadaljnji prispevek za razdelitev med mizarje, ki so modernizirali svoje naprave. Prispevek bodo razdelili med tiste mizarje, ki so jih že vključili v seznam in jim niso mogli predvidene vsote izplačati zaradi pomanjkanja sredstev. S tem bodo torej ugodili vsem prošnjam, katere so pred časom vložili mizarji pri trgovinski zbornici.

Pogled na poslopje, v katerem ima svoje nove prostore Delavska zbornica CGIL

Deželna avtonomija ponovno na vrsti

Zakonski osnutki KPI, PSI in KD ter tržaške pokrajinske uprave

Pričakujejo, da se bo v parlamentu vnela ostra diskusija za ustanovitev avtonomne dežele

Vprašanje ustanovitve avtonomne dežele «Furlanija - Julijska krajina» je prišlo ponovno na vrsto. Svoj čas smo pisali, da bodo komunistični poslanci ponovno načeli v novi poslanski zbornici to važno vprašanje za celotno deželo in zlasti za Trst. Sedaj pa poročajo, da bodo poslanci KPI v najkrajšem času predložili parlamentu zakonski osnutek posebnega statuta avtonomne dežele «Furlanija - Julijska krajina» z nekaterimi popravki in izboljšavami prejšnjega statuta, ki so ga predložili lansko leto. V novem statutu naj bi bila zlasti še bolj poudarjena čim širša avtonomija deželnih upravnih organov.

Po drugi strani pa krožijo vztrajni glasovi, da se tudi demokristjani pripravljajo, da predložijo novemu parlamentu svoj zakonski osnutek za ustanovitev avtonomne dežele, ki naj bi bil neke vrste kompromis med osnutkom, ki so ga lani predložili videmski demokristjanski poslanci, za katerega se tržaški demokristjani niso preveč navduševali in predlogi tržaške KD. Največji spor med tržaškimi in videmskimi demokristjani je bil tedaj okrog glavnega mesta dežele: Furlani so predlagali za glavno mesto Videm, Tržačani pa so predlagali za glavno mesto Trst. Zdi se, da so furlanski demokristjani pri tej zahtevi nekoliko popustili in da bo med demokristjani v deželi prišlo do precejšnjega zbližanja mnenj, kar naj bi jim omogočilo predložitev novega zakonskega osnutka o statutu avtonomne dežele. Govori se tudi, da nameravajo demokristjani to vprašanje rešiti čimprej in da bodo bile volitve za deželni svet baje že spomladi ali pa najkasneje jeseni leta 1959, in sicer skupno z volitvami za izvolitev tržaških senatorjev. Za sedaj pa se ne ve še nič točnega in gotovega, kakšen naj bi bil novi demokristjanski zakonski osnutek. Dejstvo pa je, da sedanji osnutek, ki so ga predložili lani poslanci KD iz videmske pokrajine, ne bo mogel prodreti in da bo moralo priti med njimi do sporazuma za predložitev skupnega osnutka. Poleg tega pa moramo omeniti tudi, da so se v zadnjem letu s tem vprašanjem ukvarjale tudi druge ustanove, kot na primer tržaška pokrajinska uprava in trgovinske zbornice tržaške, goriške in videmske pokrajine. Tržaška pokrajinska uprava je pripravila tudi svoj predlog zakonskega osnutka, medtem ko so trgovinske zbornice baje že pripravile vse gradivo, ki se nanaša na gospodarska in finančna vprašanja avtonomne dežele s posebnim statutom. Sicer pa je bila komisija pokrajinskega sveta, ki se ukvarja z vprašanjem avtonomne dežele, vec mesecev neaktivna. Nedavno pa je pokrajinski predsednik sporočil, da bo tudi ta komisija v najkrajšem času nadaljevala z delom, ker je čakala na izsledke in dokončno poročilo o proučitvi gospodarskih in finančnih vprašanj trgovinske zbornice.

Poleg demokristjanov in komunistov sta lani v poslanski zbornici predložila svoj zakonski osnutek za ustanovitev avtonomne dežele s posebnim statutom «Furlanija - Julijska krajina» tudi socialistična poslanca Marangone in Tolloy. Ta osnutek je PSI sestavila sporazumno z vsemi federacijami bodoče dežele. V osnutku zahteva PSI za Trst poseben statut z enakimi pravicami, kot jih imajo dežele s posebnim statutom. Obenem pa je PSI že pred vsedržavnimi volitvami sporočila, da bodo njeni poslanci v novem parlamentu predložili še drug osnutek ustavnega zakona za proglasitev tržaškega ozemlja za avtonomno področje, če ne bo ustanovljena dežela «Furlanija - Julijska krajina», ali pa če bi skušali izvesti demokristjanski osnutek, ki izenačuje Trst s Pordenonom in ki predvideva Videm kot glavno mesto dežele. Po tem novem ustavnem zakonu pa naj bi bil temeljni organ tržaške avtonomije «svet mesta Trsta», ki naj bi nadomestil pokrajinski svet in bi bil sestavljen iz tržaškega občinskega sveta ter dopolnjen s sorazmernim predstavništvom ostalih občin ozemlja.

Pripomniti moramo, da zakonska osnutka KPI in PSI vsebujeta tudi člene glede pravic slovenske narodnostne manjšine v Italiji. Demokristjanski osnutek in osnutek, ki ga je za sedaj sestavila tržaška pokrajinska uprava, pa popolnoma ignorirata to važno vprašanje.

Kot torej vidimo, se bo v parlamentu v najkrajšem času vnela precej ostra bitka za ustanovitev avtonomne dežele «Furlanija - Julijska krajina». Če so demokristjani res sklenili, da bodo čimprej ustanovili to novo avtonomno deželo, potem je nujno, da bodo morali čimprej tudi povedati, kako si zamišljajo posebni deželni statut. Jasno je, da takšnega posebnega statuta, kakršnega so lani predlagali, ne morejo sprejeti niti tržaški demokristjani, kaj še ostale stranke. Obenem pa bi morala nova vlada in novi parlament upoštevati tudi komunistični in socialistični zakonski osnutek in sestaviti takšen ustavni zakon za ustanovitev avtonomne dežele, da bodo gospodarski in finančni interesi posameznih pokrajin in zlasti posebni gospodarski položaj, v katerem je tržaško področje, primerno upoštevani, kakor tudi da bodo primerno upoštevana narodnostna vprašanja slovenske manjšine v Italiji.

—«»—

Mehanik podlegel poškodbam nesreče

Včeraj ob 11. je v glavni bolnišnici umrl 45-letni mehanik Ermanno Serbottini s Trga Sv. Jakoba 3, ki se je v nedeljo popoldne hudo ponesrečil z motorjem pri športnem igrišču v Boljuncu. Serbottini se je peljal v Dolino; pri boljunskem športnem igrišču pa je trčil v avto, ki je prihajal z nasprotne strani in ga je vozil 35-letni Antonio Abba iz Ul. sv. Frančiška št. 2. Serbottini si je prebil lobanjo, dobil pretres možgan in se močno ranil v levo sence.

—«»—

Avto trčil ob avtobus

Včeraj okrog 9.30 je v Ul. Carducci avto, ki ga je vozil 37-letni Antonio Parraro iz Ul. Bonomea 40, trčil ob avtobus, ki ga je vozil 40-letni Milovan Balde iz Lonjerske ceste 164. Na srečo, se ni nihče ranil in škoda je zelo majhna.

Prireditve na tržaškem velesejmu

Podrobneje je treba proučiti razloge nesreč v ladjedelnicah

Zaključeno zasedanje o varnosti na delu pri gradnji ladij - Danes dan Nemčije, jutri dan Libanona in zasedanje centra za dokumentacijo Zveze jadranskih pristanišč

Včeraj se je končalo nacionalno zasedanje o varnosti na delu pri gradnjah ladij, katerega je organizirala ENPI v okviru tržaškega velesejma. Zasedanje so otvorili v nedeljo dopoldne ob prisotnosti vidnih tržaških predstavnikov oblasti in javnega življenja v sejni dvorani tržaškega mednarodnega velesejma. Otvoritveni govor je imel predsednik ENPI dr. Molinari, ki je med drugim dejal, da ne razpolaga z uradnimi statističnimi podatki o nesrečah pri delu v tem specifičnem industrijskem sektorju, da pa lahko kljub temu nekako po padajočem vrstnem redu našteje najvažnejše razloge za nesreče: padci na delu, nepravilna uporaba orodja, opekline, udarci proti trdno pritrjenim predmetom, orodni stroji, dvigala, padci težkih predmetov itd. Na osnovi tega vrstnega reda razlogov za nesreče se lahko torej ugotovi, da so razlogi v bistvu isti kot v ostalih industrijskih strojnih podjetjih. Dr. Molinari je nato dopolnil, da je potrebno podrobneje proučiti vprašanja nesreč v ladjedelniški industriji, ker je v Italiji 120 takih podjetij, ki zaposlujejo nad 40.000 delavcev.

Kongres se je nadaljeval v nedeljo popoldne in so na njem prečitali vrsto tehničnih referatov. Včeraj pa so prečitali nadaljnje referate in med njimi tudi referate tehnikov tržaških ladjedelnic CRDA in Tržaškega arzenala. Ob zaključku pa so na zasedanju sprejeli sklepno resolucijo, v kateri ugotavljajo, da je treba sprejeti naslednje ukrepe, da se zagotovijo pogoji za večjo varnost na delu:

1. Povečati je treba napor za vzgojo delavcev, ki morajo razumeti potrebo, da sistematično in redno izpolnjujejo vse varnostne ukrepe. 2. Stimulirati je treba dejavnost delavcev v odborih za varnost, zato da se koristno izkoristi njih sodelovanje pri reševanju raznih varnostnih vprašanj. 3. Proučiti je treba prilagoditev opažev pri gradnji ladij, da bodo ustrezali predpisanim normam za varnost. 4 Pospešiti je treba proučevanje normalizacije električnih priborov in optičnih filtrov, ki jih uporabljajo pri varjenju. 5. Razširiti je treba proučevanje proizvodnje barv, tako da bi našli barve, ki ne bi bile škodljive za delavce in pri popravilih, kjer se uporablja plamen.

V nedeljo dopoldne so se na velesejmu sestali zastopniki trgovinskih zbornic iz Trsta, Vidma in Gorice v okviru periodičnih sestankov, na katerih razpravljajo o vprašanjih, povezanih z ustanovitvijo deželne uprave Furlanija-Julijska krajina.

Danes bo na velesejmu dan, posvečen Zapadni Nemčiji, in bo ob tej priliki prispel v Trst trgovinski ataše Zapadne Nemčije pri konzulatu v Milanu dr. Sautter, ki si bo ob 10.30 ogledal velesejem in bo imel ob 11.30 tiskovno konferenco.

Libanonski dan pa so prestavili na sredo, čeprav so že v Trst prišli ugledni libanonski gospodarski predstavniki in med njimi predsednik državnega knjigovodstva Ahmad Ahdab, generalni direktor za načrtovanje Charles Tyan, generalni tajnik Združenja industrijcev iz Bejruta Abdallah Nouralla in predstavnik podjetja «Matar Schoucair in Co.» Fouad Matar, katere je sprejel v Trstu libanonski konzul Mr. Emilio Karan.

Danes bo ob 21.30 predvajalo podjetje «Shell Italiana» vrsto dokumentarnih tehničnih filmov. Predsednik tega podjetja inž. Diego Guicciardi pa bo ob 22. priredil sprejem na terasi Palače narodov, pred tem pa bo šef oddelka za odnose z občinstvom dr. Virone na tiskovni konferenci obrazložil kmetijski poskus tega podjetja v naselju Mozzano.

Jutri bodo na velesejmu zasedali člani centra za dokumentacijo Zveze jadranskih pristanišč in bo ob 11. uri v Palači narodov prof. Giorgio Roletto, predsednik tega centra, imel krajše poročilo, v katerem bo obrazložil nekatera skupna vprašanja italijanskih jadranskih pristanišč.

Z vsedržavnega zasedanja o varnosti dela pri gradnji ladij

Zaključni šolski prireditvi v Nabrežini in v Trebčah

Zadovoljstvo staršev in vseh prijateljev otrok

Na hodniku osnovne šole v Nabrežini so pripravili oder za zaključno prireditev, na kateri so se izkazali nabrežinski učenci z bogatim in pestrim programom. Neva Terčon, učenka II. razreda, je pozdravila občinstvo, ki je zasedlo vsa mesta, pripravljena za to priliko. Dobro pa je napovedala navzočim vsako točko programa Sonja Gruden, učenka V. razreda.

Najprej je nastopila Vera Caharija, ki je recitirala pesmico «Moja mamica», nato pa Robert Franco, ki je deklamiral «Sonček prosim». V tretji točki programa smo slišali pevski zbor iz 1. in 2. razreda, ki je zapel pesem «Mamici». Nato sta nastopili še dve učenki iz drugega razreda, in sicer Nada Caharija in Nada Knez, ki sta deklamirali «Rdečo kapico» in «Kadar se mamica joka». Potem pa so prišli na vrsto učenci tretjega razreda, ki so recitirali tri pesmi: Zorana Brajkovič nam je podala «Dete», Sergij Petelin «Ohrani», Tamara Caharija pa «Materam». Ob koncu prvega dela programa nam je pevski zbor tretjega razreda zapel pesmi «Moja mamica», «Zila», «So ptičke», «Pridi Gorenjc» in «Domovina».

V drugem delu programa smo videli najprej prizorček «Prodajalec Mihec», ki sta ga prav dobro podala učenka prvega razreda Franka Mora in Savo Ušaj. Nato pa so učenke iz drugega razreda Sonja Rolih, Neva Terčon, Savina Knez in Nada Caharija podale prizor «Letni časi». Medtem ko sta Pavel Kukanja in Savo Ušaj končala deklamirati «Oba junaka», so nastopili učenci petega razreda in podali prizor «Izgubljena stava». Nato pa nam je Sonja Gruden deklamirala pesem «Nabrežina». Za zaključek te lepe šolske prireditve so nam učenci četrtega razreda zaigrali «Trbuc in razbojnik».

Tudi v Trebčah so v nedeljo popoldne pripravili zaključno šolsko prireditev in razstavo ročnih del. Že nekaj časa pred začetkom prireditve je bila učilnica polna domačinov, da bi videli in poslušali svoje male. Sonja Cuk, učenka 5. razreda, je pozdravila navzoče in napovedala program. Nato smo slišali mešani pevski zbor, ki nam je ob spremljavi harmonike zapel pesem «Lisica je prav zvita zver». Najmlajši iz prvega razreda so nam prikazali dva prizorčka «Samoglasniki I... I...» in «Samoglasniki U... U...». Nato so učenci iz četrtega in petega razreda zaigrali enodejanko «Kaznovani šaljivec». Spet je nastopil pevski zbor s pesmico «Kje so tiste rož'ce moje». Sledila je igra v treh slikah «Neubogljivci», v kateri so nastopili učenci od 1. do 5. razreda. Otroci iz 3. in 4. razreda so nam podali zborno recitacijo «Na počitnice» in za zaključek nam je še pevski zbor zapel pesmico «Prav vesel iz šole grem».

Starši in prijatelji otrok so bili zelo zadovoljni z izvajanjem programa in so ob vsaki točki nagradili z močnim ploskanjem male igralce, ki so s pomočjo in trudom učiteljev, katerim gre velika pohvala, priredili tako prisrčni zaključni šolski predstavi.

MARIO MAGAJNA

—«»—

Uspela razstava barkovljanske šole

Ko vstopiš v eno izmed dveh velikih sob barkovljanske osnovne šole, kjer je razstavljeno vse, kar so pripravile pridne ročice naših malčkov, se nehote vprašaš, če je mogoče, da so otroci v tako zgodnjih letih sposobni razstaviti tako lepe stvarce. Med stotinami slik, ki polnijo stene obeh razstavljalnih sob, iztakneš nekatere mlade risarje in slikarje, ki kažejo izredno nadarjenost za slikarstvo in bi bilo dobro, da bi učitelji ali učiteljice barkovljanske šole usmerile tako mladino v tiste šole, v katere taka mladina spada. Nekatere slike, večinoma barvne, lahko brez vsake skrbi obesiš na steno in marsikdo ne bi mogel dognati, da gre za sliko učenca osnovne šole.

Ko vse to opazuješ in se čudiš, česa so vsega sposobni naši malčki, se vprašaš koliko potrpljenja je bilo treba pri barkovljanskih šolnikih, da so mogli otroci pokazati tako dovršenost. Na stenah šolskih sob imaš dokaze, s kako ljubeznijo spremljajo naši šolniki vse tiste, ki so jim prepuščeni, da jih pripravijo za višje stopnje. Iz razstavljenih slik lahko sklepaš, da se posveča pažnja tudi drugim za življenje važnim predmetom in želeti bi bilo, da obiščejo tako razstavo vse tiste matere, ki so pozabile, da so sesale kraško in vipavsko mleko in dajejo svoje otroke v druge, nam nasprotne roke. Naj pridejo, da bodo videle, kako skrbi slovenski učitelj za njihove otroke in kako jih z ljubeznijo in resnostjo pripravlja za nadaljnje študije.

V resnici gre barkovljanskim šolnikom vsa čast za tako lepo urejeno razstavo, ki je ponos ne samo barkovljanskih otrok, ampak tudi barkovljanskih zavednih mater.

R. P.

—«»—

Pridržana prognoza za ponesrečenega motociklista

Ko je včeraj ob 2. popoldne 22-letni Bruno Stella iz Škednja 759 privozil s svojim motorjem iz predora Baiamonti, je prenaglo zavil, zgubil ravnotežje in zletel na tla. Pri tem se je hudo pobil in ranil v levo sence in opraskal po desnem kolenu. Odpeljali so ga z rešilnim avtom v glavno bolnišnico, kjer so ga sprejeli s pridržano prognozo na II. kirurški oddelek.

—«»—

Zlomila si je roko

Včeraj dopoldne se je 60-letni Mariji Bohm z Ul. Conti 8 verjetno zelo mudilo. Na Ponterošu in v bližnjih trgovinah je nekaj nakupila, nato pa se spravila v tek, da ne bi zamudila trolejbusa. Na pločniku se ji je spodrsnilo in pri padcu ali je zlomila desno roko. Sprejeli so jo na ortopedski oddelek, kjer se bo morala zdraviti 20 dni.

ŠOLSKE PRIREDITVE

Nižja industrijska strokovna šola s slovenskim učnim jezikom v Trstu (Rojan, Ul. Montorsino št. 8-III) priredi ob zaključku šolskega leta razstavo deških in dekliških izdelkov ročnega dela in risanja. Razstava bo odprta do vključno petka dne 4. julija t. l., vsak dan od 9. do 12,30 in od 15. do 19. ure.

Iz sodnih dvoran

Za sramotitev naroda obsojen na 8 mesecev

Na kazenskem sodišču se je nadaljeval proces proti inž. Blessiju, obtoženem bankrota

Na porotnem sodišču se je moral včeraj zagovarjati 64-letni Carlo Rebec iz Ul. Crosada 12, ki je bil obtožen sramotitve italijanskega naroda in vinjenosti. Sodišče ga je obsodilo na 8 mesecev zapora zaradi sramotitve italijanskega naroda in 6000 lir globe zaradi vinjenosti.

Rebec je 13. novembra 1954 šel na zdravniški pregled, domov grede pa je na tešče spil nekaj žganja. Verjetno si ga je tudi potem privoščil. Zvečer je sam prišel v bolnišnico, da bi mu zavezali rano na levem licu. Dejal je, da so ga malo prej trije neznanci napadli v Ul. Teatro Romano. Vest so objavili tržaški časopisi in policija je pričela s preiskavo. Naslednjega dne je uradnik Virgilio Sodomacco čital vest in se mu je zazdelo, da je Rebec tista oseba, ki jo je prejšnji večer videl pijano. Zaradi tega je odšel na kvesturo in povedal vso zadevo. Tudi bivši karabinjer Fugenio Di Carlo je prijavil policiji, da je 30. novembra zvečer srečal neznanca v Ul. Teatro Romano, ki je bil pijan in je zmerjal Italijo ter vpil «Naj se vrne Avstrija s sedmimi dimniki». Di Carlo je izjavil, da je skraja hotel pomiriti pijanca, toda ta se je še bolj razburil in ga hotel udariti s steklenico po glavi.

Na včerajšnji razpravi je Rebec dejal, da se ničesar ne spominja, da prav gotovo ni žalil nikogar, še manj pa italijanski narod. Toda priče so potrdile svojo prvotno izjavo in javni tožilec je zahteval, naj ga sodišče obsodi na 1 leto in 6 mesecev zapora zaradi sramotitve italijanskega naroda in na 3 mesece pripora zaradi vinjenosti.

Včeraj se je na kazenskem sodišču nadaljeval proces proti inž. Antoniu Blessiju, ki je obtožen bankrota in sleparije za skoraj 400 milijonov lir. Kakor je znano, bi se ta proces moral začeti že 26. aprila, pa je bil odložen na 18. junija, nato pa zaradi smrti odvetnika Montica na včerajšnji dan.

Ker so obtožnico prečitali že na prejšnji razpravi, so včeraj začeli z zasliševanjem obtoženca. Blessi je odbil vse obtožbe in je zanikal, da bi odvzel denar podjetja za nakup nepremičnin in premičnin. Prav tako je dejal, da ni uničil knjigovodskih registrov, ki jih sploh ni imel. Blessi pravi, da ni imel za potrebno voditi raznih knjigovodskih registrov, ker je bil pač sam gospodar podjetja. Nato je povedoval, kako je sklenil razne kupčije. Šlo mu je slabo, pa je prodal svoje nepremičnine, da bi poravnal dolgove. Od bivše ZVU je dobil približno 90 milijonov posojila. Zgradil je ladjo «Luisa Blessi», in si izposodil pri tržaški posojilnici 32 milijonov, da bi dokončal razna dela na ladji. To ladjo je nato prodal Baccicchiju in Nenziju, ki pa nista vedela, da je ladja obremenjena s hipoteko tržaške posojilnice. Blessi je na včerajšnji razpravi žalostno izjavil, da če ne bi prodal ladje, bi lahko poravnal vse svoje dolgove, saj bi dobil vsak mesec 6 milijonov lir čistega dobička, če bi jo dal v najem.

Proces, ki bo trajal skoraj dva meseca, če ne več, se nadaljuje danes dopoldne.

—«»—

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 29. in 30. junija se je rodilo v Trstu 11 otrok, umrlo je 8 oseb, porok je bilo 9.

Poročili so se: električar Bruno Kriščiak in delavka Mariagrazia Zumin, mizar Francesco Debelli in delavka Natalia Vattovani, uradnik Mario Vittes in uradnica Annamaria Zoff, tesar Luciano Furlani in prodajalka Anna Giorgi, mizar Mario Gustini in šivilja Liliana Blocar, šofer Guido Drascich in gospodinja Liliana Zulini, industrijski izvedenec Vincenzo Sorini in uradnica Elsa Gai, prodajalec Sergio Pisetta in gospodinja Maria Varesano, nogometaš Pietro Miniussi in gospodinja Antonietta Zabia.

Umrli so: 70-letna Carolina Zorzini vd. Kokorovac, 72-letni Alberto Fragiacomo, 56-letni Angelo Gabersich, 77-letna Luigia Crajevich vd. Tosoni-Pittoni, 51-letni Silvio Degrassi, 72-letni Giuseppe Provedel, 84-letni Benedetto Visintini, 68-letna Valeria Paron por. Vigentini.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN v juliju

Davanzo, Ul. Bernini 4; Giusti, Strada del Friuli 7; Millo, Ul. Buonarroti 11; Mizzan, Trg Venezia 2; Tamaro-Neri, Ul. Dante 7.

—«»—

Valute

	Milan	Rim
Zlati funt	5900.—	6100.—
Marengo	4675.—	4800.—
Dolar	622.—	626.—
Frank franc.	135.—	138.—
Frank švicar	144.—	146.—
Sterling	1720.—	1760.—
Dinar	82.—	84.—
Šiling	23.75	24.25
Zlato	707.—	709.—
Zah. n. marka	148.—	149.—

13,30: Kvintet Georgea Shearinga z godali. 14,00: Samospeve jugoslovanskih skladateljev pojeta sopranistka Hilda Hoelzl in baritonist Marcel Ostačevskj. 14,30: Zanimivosti iz znanosti in tehnike 14,45: A. Dvorak: Lento iz kvarteta v F-duru, G. Puccini: Krizanteme. 15,40: Planinska transversala — 3. Od Jezerskega vrha do Slovenjgradca. 15,50: Piknik plošč. 17,10: Za ljubitelje in poznavalce. 18,00: Kulturni pregled. 18,15: Iz opernega sveta. 18,45: Domače aktualnosti. 20,00: Skladbe E. Adamiča in Blaža Arniča. 20,30: Edward Elgar: Serenada za godala v e-molu. 20,45: Radijska igra — Vekoslav Kaleb, Mitja Mejak: Čudoviti prah. Režija: Rosanda Sajko. 21,45: Glasbena medigra.

TELEVIZIJA

17,00: Spored za otroke. 18,30: Poročila. 19,00: Variete. 19,25: Film «Bengalski suličarji». 19,50: Simfonični koncert. 20,30: Poročila. 21,00: Prenos iz Bruslja: «Holiday on ice». 22,00: Perry Como Show. 22,40: Poročila.

GLEDALIŠČA

VERDI

BALET ZDA NA GRADU

Ob otvoritvi letnih gledaliških prireditev 1958 na gradu sv. Justa bo ... in 9. julija nastopil balet ZDA «Jerome Robbins», ki je že nastopil v Spoletu na «festivalu dveh svetov». Razen v Spoletu bo to edini nastop v Evropi. Balet bo spremljal orkester Tržaške filharmonije spopolnjen z orkestrom jazza pod vodstvom Wernerja Torkanowskega.

KINO

Excelsior. 16,00: «Gospem ugaja Mambo». Eddie Costantine, P. Robert.
Fenice. 16,00: «La Casbad di Marsiglia». Stephan Boyd, J. R. Justice.
Nazionale. 16,00: «Mož postave». Joel Mc Crea, Mark Stevens.
Filodrammatico. 15,00: «Ogenj na Yangtse» R. Todd in A. Tamiroff.
Grattacielo. 16,00: «Plava kri». Alec Guinness.
Supercinema. 16,00: «Pamet, ki ubija». A. De Cordova, E. Penella.
Arcobaleno. 16,00: «Rdeča reka». M. Clift, J. Wayne.
Astra Roiano. 16,30: «Tammy, divji cvet». D. Reynolds.
Capitol. 16,30: «Vivendo, cantando che male ti fo'». C. Villa.
Cristallo. 16,30: «Opoldan... strahu». D. Martin, J. Lewis. Technicolor.
Alabarda. 16,30: «Bandit z Epira». V. Johnson in M. Carol. Cinemascope. Technicolor.
Aldebaran. 16,00: «Gusarski zaklad». L. Chaney, V. Joky. Technicolor.
Aurora. 16,00: «Zgodba o Esther Costello». J. Crawford, R. Brazzi.
Garibaldi. 16,00: «Brezbožniki». R. Scott, A. Lansbury. Technicolor.
Ideale. Zaprto.
Impero. 16,30: «Sonce v srcu». P. Bovne in S. Jones. Cinemascope. Technicolor.
Italia. 16,30: «Kočica». A. Gardner, S. Granger in David Niven.
Moderno. 16,00: «Sangaree». F. Lamas, A. Dahl. Technicolor.
S. Marco. Zaprto.
Savona. 16,00: «Med lovci na glave». Armand, M. Denis. Technicolor.
Viale. 16,00: «Skrivnost Mora Tau». G. Palmer, Allison Hayes.
Vittorio Veneto. 16,15: «Tista divja leta». J. Cagney, B. Stanwick.
Belvedere. 16,30: «Zadnje dejanje».
Massimo. 16,30: «Objektiv Burma». E. Flynn.
Marconi. (Glej kino na prostem.)
Novo Cine. 16,00: «Vampirji». G. M. Canale, C. D'Angelo.
Odeon. Zaprto.

—«»—

NA PROSTEM

Arena dei fiori. 20,00: «Žena z reke». M. Soldati. Eastmacolor.
Paradiso. 20,30: «Dve noči Kleopatre». A. Sordi, S. Loren.
Ponziana. 20,15: «Vsi me lahko ubijejo». E. R. Drago, F. Fabrizi.
Valmaura. 20,15: «Prva linija». Jack Palance.
Arena Diana. 20,30: «Beg v sonce». Jean Marais.
Ariston. 20,30: «Ognjeni ptič». Tito Gobi.
Marconi. 20,15: «Prošnja». P. Newman.
Garibaldi. 20,15: «Brezbožniki». R. Scott.
Stadio. 20,30: «Ljubimci iz sanj». J. Jones, J. Cotten.
Roiano. 20,30: «Rdeči ocean». J. Wayne.
Sv. Ivan. 20,30: «Tropični zakladi». R. Deltgen, V. Langen.

RADIO

Torek, 1. julija

RADIO TRST A

7,00: Jutranja glasba. 11,30: Brezobvezno, drobiž od vsepovsod in... Potovanje po Italiji, turistični razgledi Maria Adriana Bernonija. 12,10: Za vsakogar nekaj. 12,45: V svetu kulture. 12,55: Priljubljene lahke melodije. 13,30: Glasba po željah. 17,30: Plesna glasba. 18,00: Simfonični koncert, ki ga vodi Dean Dixon. Richard Strauss: Don Juan, simfonična pesnitev. De Falla: Trije plesi iz baleta «Klobuk na tri ogle». 18,30: Z začarane police: Italo Calvino: «Frančiškova obrt». 18,15: Glasba za orgle Hammond. 19,00: Miniaturni samospevi. 19,15: Zdravniški vedež. 19,30: Pestra glasba. 20,00: Sport. 20,30: Operna glasba. 21,00: Obletnica tedna: «Giacomo Leopardi — 160 obletnica rojstva». 21,20: Gioacchino Rossini: «Viljem Tell», tragična opera v štirih dejanjih. Tretje in četrto dejanje. 22,15: Ruska miselnost in Zahod: (6.) «Človek pred smrtjo — Lev Tolstoj». 22,35: Tržaški mandolinski orkester. 22,50: Saksofonist Sil Austin s svojim orkestrom.

RADIO TRST

11,20: Operna glasba. 12,10: Popevke s VI. festivala v Neaplju. 14,30: «Tretja stran». 21,00: Bruno Cicognani: «Yo el Rey», tragedija v dveh dejanjih.

RADIO KOPER

Poročila v slov.: 7.00, 7.30, 13,30, 15.00.
Poročila v ital.: 6.30, 12.30, 17.15, 19.15, 22.30.

5,00:—6,15: Prenos RL. 7,00—7,15: Prenos RL. 7,15: Glasba za dobro jutro 12,00: Glasba po željah. 13,40: Kmetijski nasveti. 14,45: Iz opernega sveta. 14,30: Okno v svet. 14,40: Filmska glasba. 15,20: Narodne pesmi in plesi iz raznih krajev. 15,40—17,10: Prenos RL. 17,25: Glasbeni mozaik. 18,30: Od melodije do melodije. 19,30—22,15: Prenos RL.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m
Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8,00, 10,00, 13,00, 15,00, 17,00, 19,30, 22,00.

8,05: V zabavnem tonu: a) Poješta Doris Day in Frank Sinatra; b) Majhni ansambli v ritmu. 8,40: Potopisi in spomini — Vladimir Nazor: Proboj čez Neretvo. 9,05: Partizanske pesmi jugoslovanskih narodov. 9,35: Lepe melodije. 10,10: Iz oper Donizettija, Rossinija in Bellinija. Odlomek iz opere «Lucia di Lammermour». 11,00: Za dom in žene. 11,15: Ljudske pesmi iz Južne Amerike. 11,40: Violinist Isaac Stern igra popularne violinske skladbe. 12,00: Janez Lesjak in Tone Kozlevčar pojeta narodne pesmi. 12,15: Kmetijski nasveti. 12,25: 12,25: Vesele citre. 12,40: Zborovske skladbe Rada Simonitija.

MALI OGLASI

«EMPORIO DELLO SCAMPOLAME», Trst, Ul. Mazzini 40. Nove pošiljke: svile, najlona, rafije, popelina, tiskanega blaga. Prava priložnost, največja ugodnost. Prodaja samo na težo.

IŠČEJO SE MLADA DEKLETA OD 14 DO 17 LET, STALNO DELO, LAHKO IN NENAPORNO; DOBRA PLAČA. PIŠITE: «FABBRICA CARTOTECNICA, CASELLA POSTALE 2001», OPCINE.

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad tolikimi izrazi sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti našega nepozabnega

LOVRA FERFILE

se vsem najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni čč. duhovščini, pevcem, vsem darovalcem cvetja, osebju openskega tramvaja, mladini, dr. Antonu Danevu, vsem, ki so našega Lovra spremili na zadnji poti ter vsem, ki so nam ob tej bridki uri stali ob strani.

Žalujoča DRUŽINA FERFILA

Opčine, 1. julija 1958

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem tistim, ki so nas ob smrti našega dobrega moža in očeta

IVANA GRGIČA

tolažili in z nami sočustvovali. Lepa zahvala vsem darovalcem cvetja in vsem onim, ki so ga spremili na zadnjo pot. Posebna zahvala domačemu pevskemu zboru za žalostinke in častitemu gospodu župniku

Žalujoča soproga, sinova, snahi in nečaki

Padriče, 1. julija 1958

OB PONOVNI KOMINFORMSKI GONJI

NASILJE IN ZLAGANOST

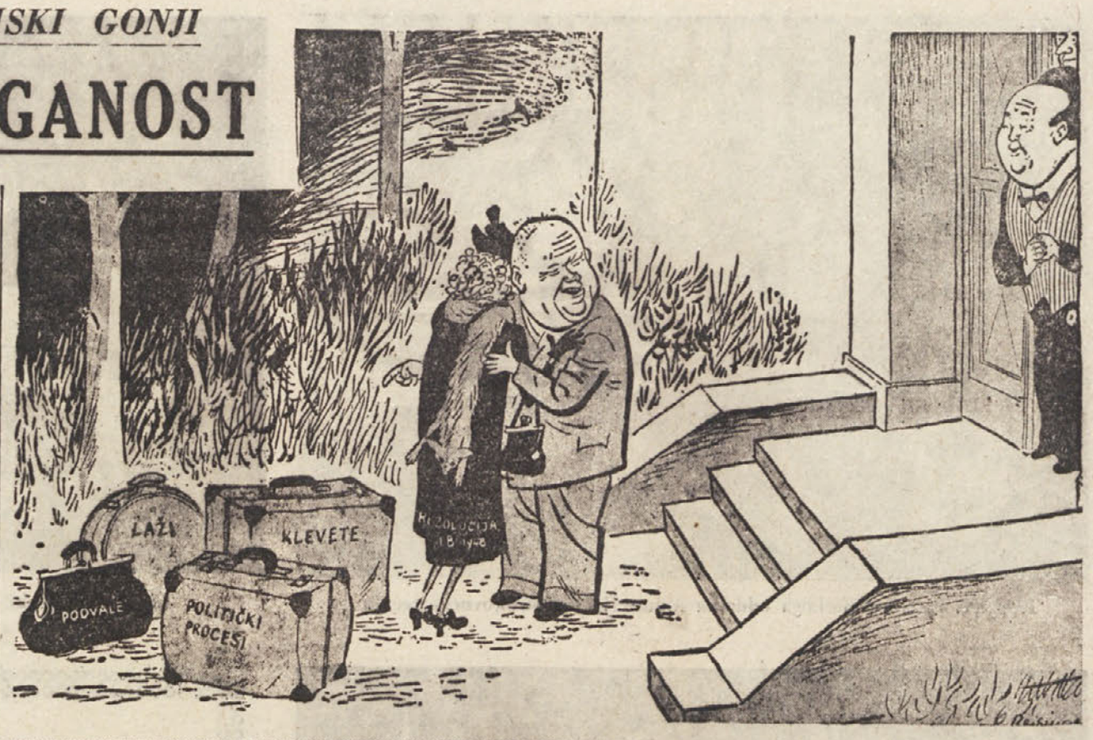

(Od našega dopisnika)

Zgodovina se ponavlja. Leta 1948 je Stalin sprožil proti Jugoslaviji, ker se ni hotela ukloniti njegovemu diktatu, nezaslišano gonjo s političnim, gospodarskim in vojaškim pritiskom. V tej gonji je nastal arzenal specifično kominformskih metod in izrazov, ki so postali sinonim za vse negativno v odnosih med socialističnimi državami, za katere se je verjelo da so — po priznanju Nikite Hruščeva konec maja 1955 na beograjskem letališču, da sta za vse kriva Berja in Avakumov, ki da sta ponaredila dokaze za gonjo, po podpisu beograjske in moskovske deklaracije, zlasti pa po 20. kongresu KP SZ, na katerem je Hruščev javno za vse obtožil Stalina — za vedno izbrisani iz ravnanja in slovarja socialističnih držav.

Jugoslovani so vedno trdili in dokazovali, da je napačno iskati vzroke za kominformsko politiko in metode, ki so prizadejali toliko škode mednarodnemu delavskemu gibanju, da jo bo zelo težko popraviti, v osebnostih temveč v sistemu, ki je omogočil in dovolil Stalinu in ostalim početi vse to, kar bo v zgodovini mednarodnega delavskega gibanja zapisano kot večen opomin pod poglavjem «kominformizem» in «stalinizem». Tega v Sovjetski zvezi niso nikdar hoteli priznati. Užaljeno so dokazovali, da je njihov sistem nezmotljiv, najboljši in edini recept za vse socialistične države (kako dober je ta recept so pokazali oktobrski dogodki na Madžarskem l. 1956) in da je za vse kriv samo «kult osebnosti» Stalina. Povampirjenje «stalinizma in kominformizma», ki ju je 20. kongres KP SZ javno obsodil in pokopal, dokazuje pravilnost jugoslovanske teze: stalinizem je samo produkt, posledica sistema, ki se, kot dokazuje danes praksa, s spremembo osebnosti ni spremenil.

Jugoslovanski tisk, tudi če bi hotel, nima tehničnih možnosti, da bi odgovarjal na organizirano poplavo laži, klevet, žalitev in podtikanj s strani — najbolje je, da jih imenujemo z edino pravim imenom — kominformskih držav, katerim se je danes pridružila tudi Kitajska. Njihovo ravnanje dokazuje ne le, da je politika pogostoma skregana z moralo, temveč da je kominformska politika ne samo brez vsake morale, temveč da je nemoralna sploh. Mar more sploh biti drugačna, ko temelji na falzifikatih (kot je to Hruščev javno priznal 1955 na letališču v Beogradu), na insceniranih in montiranih procesih in sodnih umorih poštenih komunistov, na ponarejenih policijsko-sodnijskih «dokumentih», kot je na 20. kongresu KP SZ to javno priznal isti Nikita Hruščev, ki danes, ne da bi zardeval, javno trdi, da je bila resolucija Informbiroja pravilna. Mar je mogoče sploh kaj verjeti takemu «doslednežu»?

Zgodovina se ponavlja. Pa vendar 1958 ni popolnoma enaka 1948. «Kritiki» Jugoslavije so zabredli v še večje blato kot pred desetimi leti. Tedaj svetovna javnost, mednarodni proletariat sploh, ni mogel pomisliti, da je mogoče biti tako pokvarjen in brez zanesljivih dokazov napadati «bratsko», socialistično državo». Danes ti «marksisti», ki so se proglasili za edine «pravoverne» naslednike Marksa, Engelsa in Lenina, ki so v mednarodnem delavskem gibanju primer poštenja, morale, doslednosti, ponavljajo to, kar so še pred dobrim letom napadali, obsojali in zagotavljali, da se nikdar več ne bo ponovilo. S svojimi umazanimi jeziki branijo «čistost marksistične znanosti pred jugoslovanskimi revizionisti». Položaj Jugoslavije je nasprotno danes v vsakem pogledu boljši in lažji kot pred desetimi leti. Ne glede na to, da danes nihče ne verjame kominformski umazani poplavi, Jugoslavija nima potrebe v svojo obrambo navajali lastnih argumentov, temveč nji-hova prejšnja kesanja, priznanja in sklepe, posebno 20. kongres KP SZ, ki je pred celim svetom javno obsodil Stalinovo kominformsko politiko in priznal škodljivost protijugoslovanske gonje, ki se danes uradno obnavlja.

Zadnja dva kongresa KP Bolgarije in KP ČSR bi se namreč lahko označila kot «kongresa povampirjenega Kominforma». Posebno kongres KP ČSR je bil — po mišljenju v Beogradu — prava rehabilitacija «kominformske hegemonistične prakse in političnega avanturizma prve vrste». V sklopu tega političnega avanturizma je bila usmrtitev Imre Nagyja in njegovih sodelavcev, ki jih je Kadar 1956 leta poslal v Romunijo, da bi «jih zavaroval pred morebitnimi atentati in maščevanjem kontrarevolucionarjev», samo preračunana poteza, da se verjetno «v duhu politike koeksistence in miru», za katero često trde, da imajo samo oni monopol, zaostre odnosi med Jugoslavijo in Madžarsko. Zakaj je bil potreben ta umor, ki je izzval ogorčenje najširših mednarodnih krogov in za katerega so organizatorji morali vedeti, da jim bo prinesel veliko škodo posebno v mednarodnih odnosih? Podobno kot za časa procesa «kontrarevolucionarju, izdajalcu, vohunu in agentu-imperializma» Laslu Rajku, ki je bil pred oktobrskimi dogodki na Madžarskem slovesno rehabilitiran in ponovno pokopan z vsemi častmi, so bili organizatorjem gonje potrebni «dokazi», da je Nagy kontrarevolucionar, agent imperializma in da je kot tak sodeloval z Jugoslavijo, ki mu je «pomagala, da bi se na Madžarskem uničil socializem». Organizatorjem gonje so bili potrebni «dokazi» tajnega procesa, da bi pred lastnim javnim mnenjem opravičili vsaj kolikor toliko svojo umazano gonjo proti Jugoslaviji, in umor, da bi zastrašili tiste napredne sile v socialističnih državah, ki so ostale zveste sklepom 20. kongresa KP SZ in ki se upirajo povampirjenju stalinistične politike.

Predsednik madžarske vlade, Janoš Kadar, je letos, pred nekaj meseci, na sestanku z maršalom Titom v Karadjordjevem ponovno zagotovil, da Imru Nagyju, ki «se nahaja v nekem letovišču, ne grozi nobena nevarnost» in da se bo madžarska vlada točno držala sporazuma o osebni varnosti bivšega predsednika madžarske vlade in njegovih tovarišev. Zakaj so bili Nagy in njegovi tovariši, tudi po tem najnovejšem zagotovilu predsednika «neodvisne» Madžarske, ustreljeni? Mar to ne potrjuje upravičenosti domov, da so bili ustreljeni na ukaz Moskve? In v kolikor je to točno, mar to ne priča o neenakopravnosti odnosov, o hegemonizmu «prve države socializma — voditeljice socialističnega tabora»? Mar vse to ne potrjuje, da so točne analize programa ZKJ, ki so med drugim ugotovile nevarnost razvoja hegemonističnih tendenc v odnosih med socialističnimi državami, če ti odnosi ne slonijo na popolni enakopravnosti in nevmešavanju v notranje zadeve drugih držav? Mar vse to ne potrjuje, da ne gre samo za gonjo proti Jugoslaviji, ker noče pristopiti k taboru in priznati vodstvo Sovjetske zveze (Program ZKJ je namreč samo izgovor za gonjo), temveč za krčevit poskus starih stalinističnih sil, da se zavre nadaljnji razvoj socializma in zaustavi to, kar se zaustaviti ne da?

Dejstvo, da se v gonji proti Jugoslaviji ne izbirajo sredstva, (usmrtitev Nagyja in tovarišev to najbolje dokazuje) kaže — po mišljenju v Beogradu — da se sile, ki stoje za to gonjo, zavedajo slabosti svojega položaja v socialističnem svetu. Zato skušajo na vse mogoče načine odvrniti pozornost svoje javnosti od notranjih problemov na izmišljene probleme in na ta način opravičiti akcije, ki težijo za tem, da se zavre nadaljnji razvoj socialistične demokracije v posameznih socialističnih državah in vzpostavitev res socialističnih odnosov med njimi. Organizatorji povampirjene kominformske, hegemonistične, avanturistične politike zapirajo oči pred dejstvom, da ves napredni svet obsoja njihove obupne poskuse, ki so obsojeni na neuspeh in pred dejstvom, da je razvoj socializma postavil na dnevni red vprašanja, ki zahtevajo svojo rešitev in ki se ne morejo likvidirati s stalinističnimi metodami.

BOZO BOZIC

Z LETNE SKUPŠČINE ITALIJANSKE UNIJE V IZOLI

Vprašanje narodne manjšine so v Jugoslaviji pravilno rešili

Na stotine Italijanov na odgovornih mestih oblastvenih in družbenoupravnih organov

(Poseben dopis)

IZOLA, 29. — Izola, ki je ob nedeljah tudi sicer zelo živa, posebno sedaj poleti, ko jo obiskujejo številni domači in tuji turisti, je bila danes nenavadno živahna, kajti tu se je zbralo veliko število Italijanov, pripadnikov italijanske manjšine, ki živi v Jugoslaviji, med katerimi tudi 150 delegatov italijanskih združenj iz raznih krajev Istre in Reke. Italijanska unija za Istro in Reko je namreč v tukajšnjem sindikalnem domu imela svojo po vrstnem redu že deveto letno skupščino. Poleg delegatov iz koprskega in puljskega okraja ter z Reke so se skupščine Italijanske unije za Istro in Reko udeležili še sekretar komisije za narodne manjšine CK Zveze komunistov Jugoslavije Ljubica Stanimirović ter predstavnika komisije za narodne manjšine CK ZKJ Slovenije in Hrvatske.

Obračun, ki so ga delegati italijanskih združenj prikazali na skupščini, je vsekakor pozitiven in če se morejo sami pohvaliti, da v preteklem letu niso mirovali, velja tudi poudariti, da je bila njihova dejavnost omogočena vprav zaradi tega, ker so jugoslovanske oblasti, na temelju zakonov in ustave, reševanje manjšinske problematike postavili tako, kot se to mora postaviti.

Da je temu tako, nas prepričujejo sledeči zelo zgovorni podatki, ki smo jih posneli iz poročil: Italijanski življ v Istri in Reki je močno udeležen v javnem in družbenem življenju Istre in Reke. Posebno se to odraža tudi v enem drobnem življenju, ki prihaja še posebno do izraza v vsakdanjem življenju, v vsakdanji stvarnosti. Na stotine je Italijanov, ki zavzemajo najrazličnejša odgovorna mesta v oblastvenih organih in v političnih ali gospodarskih forumih. **V hrvatski ljudski skupščini zastopata Italijane, člane italijanske manjšine v Jugoslaviji, dva poslanca, v slovenski ljudski skupščini pa jih zastopa en poslanec. V okrajnih ljudskih skupščinah pa je 15 Italijanov, dočim je v občinskih oblastvenih organih kar 156 Italijanov. V delavskih svetih raznih industrijskih ali drugih gospodarskih podjetij ali ustanov, pa je 168 Italijanov, dočim zavzema 25 Italijanov položaje direktorjev raznih večjih ali manjših podjetij.**

Podpredsednik Italijanske unije Gino Gobbo, ki je na skupščini podal letno poročilo, je med drugim poudaril vlogo, ki jo ima Italijanska unija za nadaljnjo poglobitev prijateljskih stikov med jugoslovanskimi narodi in sosednim italijanskim ljudstvom.

«Po ureditvi tržaškega vprašanja,» je posebej poudaril Gino Gobbo, *«so bili navezani taki stiki, kakršnih ni na nobeni drugi narodnostni in državni meji. To je najbolj očit primer politike aktivne koeksistence. Jugoslavija in Italija, ki sta dežeeli z različno družbeno ureditvijo, sta s tem stanjem lahko po pravici zadovoljni. Njuni pogledi o številnih problemih mednarodnega položaja se med seboj razlikujejo, pokazalo pa se je, da to ne ovira medsebojnega sodelovanja.»*

Gino Gobbo je nadalje govoril o deležu pripadnikov italijanske manjšine pri socialistični izgradnji dežele. Ker smo prej našteli, koliko je v raznih oblastvenih in družbenoupravnih organih in ustanovah Italijanov in ker vemo, kolikšno besedo imajo potemtakem v posameznih oblastvenih in družbenoupravnih organih, potem je Gino Gobbo povsem upravičeno mogel reči: *«S tem je vprašanje narodne manjšine našlo ustrezno ureditev v sami osnovi».*

Iz nadaljnjega poročila še zvemo, da je založniško podjetje «Edit» z Reke, ki je bilo ustanovljeno leta 1951, izdalo za potrebe italijanskih šol 18 knjig, 42 šolskih učbenikov in 45 del iz otroške in mladinske literature.

Kar se jugoslovanske notranje in zunanje politike tiče, so delegati italijanske narodne manjšine poudarili svoje popolno soglasje in podporo dosedanji politični smeri in se obvezali, da bodo skušali najti najprikladnejšo pot in obliko za izpolnitev nalog, ki so specifične za italijansko etnično skupnost.

Na deveti letni skupščini Italijanske unije za Istro in Reko so bili nagrajeni tudi najdejavnejši italijanski kulturni krožki. Med večjimi kulturnimi združenji je prvo nagrado prejel reški italijanski kulturni krožek, med manjšimi pa so prvo nagrado dodelili italijanskemu kulturnemu krožku v Izoli.

Fr.

JAVNA BOLNIŠKA SLUŽBA V ITALIJI NA ZATOŽNI KLOPI

Mnogo premalo je bolnišnic in še te so povečini zastarele in pomanjkljive

Da bi se Italija zrinila na srednjo evropsko raven, bi morali zgraditi bolnišnic za 56 tisoč bolniških postelj, kar bi stalo okoli 350 milijard lir

Bolniška in zdravstvena služba je pri nas predmet pogoste in ne prav redko upravičene kritike. In resnici na ljubo italijanske bolniške služnosti niso zavidanja vredne. Na tisoč prebivalcev pride komaj osem bolniških postelj, tako da zavzema Italija glede tega komaj 16. mesto v Evropi in 22. v svetu. Če bi se Italija hotela preriniti do srednje evropske ravni, bi morala zgraditi bolnišnic za 56.000 bolniških postelj. Če pa računamo, da stane gradnja sodobnih bolnišnic tolko, da pride na posamezno postelio od 6 do 7 milijonov lir, nam je jasno, da italijansko gospodarstvo v sedanjih razmerah in družbenih odnosih tega ne zmore, saj bi morala samo v to vložiti od 340 do 380 milijard lir.

Vendar problem bolniškega zdravljenja ni težak le s tega vidika, ampak je treba poudariti, da so tudi že obstoječe italijanske bolnišnice po veliki večini zastarele in kljub nekaterim nadvse sodobnim bolnišnicam, kakršen je na primer tržaški sanatorij na Trsteniku in še nekaj podobnih modernih ustanov, je veliko, zelo veliko bolnišnic, ki so jih sodobno zdravstvo in terapevtična sredstva že zdavnaj pustila za seboj. Poleg tega je v bolnišnicah razmeroma malo zdravnikov, saj pride na 1.417 bolnišnic komaj 20.477 zvdravnikov in komaj 51.944 bolničarjev in bolničark.

S temi problemi so se pred dnevi ukvarjali v Rimu medicinski strokovnjaki in arhitekti.

Predsednik italijanske zveze zdravstva dr. Vigliani je v svojem govoru na tej konferenci rekel, da če bo šlo po tej poti, *bodo bolnišnice čez nekaj let morale zapreti vrata, ker ne bodo mogle zdržati konkurence številnih zasebnih klinik, ki poberejo skoraj vse bogatejše paciente, in tiste bolnike, ki si bolniško oskrbo morejo sami plačevati».*

To nevarnost je treba preprečiti — je bilo splošno mnenje te konference — posebno sedaj, ko se smatra, da je bolniška oskrba bolnega državljana dolžnost družbe. Način in tudi nujnost, da se v italijanskih bolnišnicah razmere čimprej zboljšajo, je bil predmet konference, ki smo jo prej omenili.

Na tej konferenci, ki jo je vodil dr. Baldi so bili prisotni dr. Vigliani, dr. Morelli, dr. Puntoni, dr. Scagliaretti, dr. Ronzo ter vrsta arhitektov, ki so zastopali državni center za gradnjo bolnišnic.

Ker je šlo za vprašanje načrtovanja in gradnje novih bolnišnic, je samo ob sebi razumljivo, da so imeli glavno besedo arhitekti ki so izrekli nekaj zelo treznih pripomb. Predvsem so govorniki poudarili, da je treba prenehati že enkrat z gradnjo tako imenovanih «monstre» bolnišnic in ovreči koncept, da je bolnišnica tem važnejša in slavnejša, čim večja je. Sodobne bolnišnice ne smejo biti vojašnice ali velikanski panji z dva tisoč ali tri tisoč posteljami in predstavljati že nekako mestece zase. Da bi neka bolnišnica bila zares vsestransko tehnično popolna, ne sme imeti niti manj kot 500 niti več kot 800 postelj, kajti edino v takem primeru se da najbolje z njimi gospodariti ter hkrati uporabiti vprav toliko osebja, kolikor ga bolniška oskrba terja. Pri večjih ali manjših bolnišnicah je izkoriščanje strokovne sile vedno manj ekonomično.

Kar se zunanje plati bolnišnic tiče, se arhitekti usmerjajo k gradnji bolnišnic z osrednjo zgradbo, od koder se razcepljajo manjše zgradbe. To gledanje nas vrača k starim bolnišnicam, kakršne so Francozi gradili že pred davnimi desetletji, pa čeprav v drugačnih in za sodobne pojme precej zastarelih načelih. Dokončno pa je odklonjen način gradnje številnih paviljonov, ki so med seboj ločeni in vsak za sebe izolirani, kajti v takem primeru mora bolnik na posamezne preglede, operacije ali analize iz ene zgradbe v drugo, iz enega paviljona v drugega čez odprte prostore z ustreznimi razlikami v temperaturi, kar pacientu nikakor ne more koristiti, posebno ne, če je vročičen. Poleg tega v takih bolnišnicah strežejo bolnikom tudi že ohlajeno hrano.

Kar se pa števila postelj v posameznih bolniških sobah tiče, so arhitekti in zdravniki mnenja, da bi v nobeni sobi ne smelo biti nikoli več kot 6 postelj. Vsekakor bi bilo najbolj idealno, če bi vsak bolnik imel svojo sobo. Idealno bi bilo še, če bi prišli le dve postelji na sobo. Vendar je že dovolj spodbudno dejstvo, da se je za vedno črtala s programa zamisel o gradnjah bolnišnic z velikimi sobanami, ki so bolj podobne panjem kot bolniškim sobam.

Glede gradbenega materiala pa gradbeni strokovnjaki menijo, da bi bilo najbolj primerno uporabljati prednapetostni beton, ki omogoča gradnjo velikih pokritih teras in balkonov brez vmesnih stebrov, ki so jih v dosedanji gradnji nujno uporabljajo. Nadalje so arhitekti mnenja, da je treba uporabljati čimveč plastičnih snovi, ki so zelo higienične in se lažje perejo, poleg tega pa jim moremo dati najrazličnejše svetle barve, ki bolniški ambient močno poživijo. Velikokrat se zgodi, da moramo določeno bolnišnico tu ali tam razširiti, da bi v novih objektih namestili kako novo napravo, ki služi sodobni terapiji. Zato arhitekti predlagajo, naj bi se okoli vsakega novega bolniškega objekta pustilo čimveč praznega gradbenega prostora, ki bi pozneje služil v te namene.

Kot zgled moderne bolnišnice sta arhitekta Luigi Brusa in Luigi Sill prikazala načrt traumatološkega ortopedskega centra, to je tiste čudovite lepe nove bolnišnice, ki jo je INAIL zgradil na periferiji Rima. Ta bolnišnica je prav gotovo bolj podobna prikupnemu hotelu ali počitniškemu domu kot pa bolnišnici. V osrednji zgradbi so nameščene vse službnosti, ter operacijske dvorane ki so opremljene z najsodobnejšimi tehničnimi sredstvi. Kuhinja je nameščena pod zemljo, hrana pa se po oddelkih prenaša v električno ogrevanih vozičkih in se deli pacientu po njegovi želji, toliko pač, kolikor je hoče in, v okviru možnosti, tisto, kar si želi.

Do tu smo povedali, kako si arhitekti zamišljajo nove bolnišnice. Zdravniki pa so s svoje strani proučili druge probleme, probleme uprave in organizacije povsem zdravstvene službe. Dekan medicinske fakultete rimskega vseučilišča dr. Puntoni se je lotil vprašanja bolniškega osebja. *«Zdravniki, je rekel dr. Puntoni, potrebujejo izvežbanih sodelavcev. Potrebujejo ljudi, kakršnim pacienti povsem zaupajo, ljudi, na katere se lahko zanesejo. Dobrih bolničarjev in bolničark pa žal zelo primanjkuje in še to malo, kar jih je, so v zastarelih bolnišnicah primorani porabiti velik del svojega časa z opravki, ki nimajo niti najmanjše zveze z zdravljenjem pacientov.»* Dr. Puntoni je torej mnenja, ki ga ima tudi neki znani tržaški zdravnik, ki se pogosto obrača k pacientom, naj bodo z bolničarkami dobri, ker da jih zdravijo one in ne on.

Dr. Vigliani, ki je na tej konferenci večkrat spregovoril, je obdelal tudi vprašanje stroškov. *«Vsak pacient* — je rekel dr. Vigliani — *stane bolnišnico od 4 do 5.000 lir na dan. V javnih bolnišnicah pa znaša oskrbnina komaj od 1.500 do 3.000 lir na dan. Zato ni nič čudnega, da so bolnišnice vedno zelo pasivne, ker se nujno odraža na samem zdravljenju, ker si tudi dobra uprava ne more privoščiti novih sodobnih terapevtskih naprav ali izboljškov. In tedaj gredo premožnejši bolniki raje v zasebne bolnišnice, kjer imajo boljšo oskrbo.»*

Artisti cirkusa «Busch» v Duesseldorfu pri počitku

Staro mesto pod vodo

Skupina angleških potapljačev bo organizirala podvodno odpravo, ki bo raziskovala potopljeno antično mesto Apolonij blizu libijske obale. To potopljeno mesto je iz sedmega stoletja pred našim štetjem. Skozi bistro morsko vodo je mogoče iz čolnov opazovali razvaline v globini kakih 12 m.

Apolonij so ustanovili Grki, kasneje pa so se v njem zvrstili kot gospodarji Perzijci in Rimljani. Angleško potapljaško odpravo bo vodil študent Fleming, spremljalo pa ga bo sedem izkušenih potapljačev in zdravnik.

Na pot se bodo odpravili v začetku avgusta. Najprej se bodo ustavili na Siciliji, nato pa bodo potovali z ladjo v libijski Bengasi. Tam blizu so razvaline potopljenega mesta, ki ga bodo fotografirali s podvodnimi snemalnimi kamerami in izdelali tudi mestni načrt.

Netopirji - bombniki

Obsojena vas je ležala pod vročim puščavskim soncem. Ko se je bombnik znašel nad ciljem, je spustil neko čudno napravo — okroglo belo posodo s padalom —. Čez nekaj trenutkov se je padalo odprlo in posoda je začela počasi padati. V višini okrog 3000 m se je iz posode usula stotina majhnih predmetov, katerim se je nad vasjo odprlo padalce, in — netopirji so se spustili na hiše.

Nekaj sekund se ni nič zgodilo. Nato pa je iz neke hiše v središču vasi siknil plamen. Ogenj se je pojavil tudi v bližnjih hišah in v kratkem je bila vsa vas v plamenih.

Operacija «žarka X», načrt za uporabo enega od najnenavadnejših tajnih orožij v drugi svetovni vojni, je z uspehom prestala preizkušnjo. Iz posode, ki jo je odvrglo letalo, so padle najmanjše vžigalne bombe na svetu: mehiški repati netopirji!

Zamisel o operaciji «žarka X» je prišla na pamet nekemu ameriškemu zdravniku dr. L.S. Adamsu iz Pennsylvanije. 7. januarja 1941, ko je ZDA presenetil japonski napad na Pearl Harbor in so se začele pripravljati na čimprejšnje maščevanje. Dr. Adams se je vrnil iz Carlbadskih jam v New Mexicu in prišel na nenavadno idejo: Kaj bi bilo, če bi roje takih netopirjev z majhnimi vžigalnimi bombami spustili nad Japonsko? Lesene japonske hiše, kamor bi se, v nagonskem iskanju zaklonišča, poskrili netopirji, bi v kratkem zajel požar.

Toda, kako poloviti toliko netopirjev? Da li bodo v stanju nositi bombe? Ali bodo pri padcu ostali živi?

Dr. Adams je svojo zamisel sporočil vojnemu ministrstvu in kmalu nato so njegovo zamisel odobrili. Prirodoslovci so začeli raziskovati jame po vsej deželi. Največ netopirjev so našli v južnozapadnih predelih Združenih držav in v Severni Mehiki. Medtem so drugi naravoslovci proučevali netopirje, da bi ugotovili kateri so najprimernejši za nošenje bomb. Ugotovili so, da so nekateri v stanju nositi trikrat težje breme kot so sami težki. Prve poskuse so napravili z netopirjem «Mastiff», največjim ameriškim netopirjem, ki ima z razprtimi krili pol metra. «Mastiff» je mogel nositi okrog pol kg dinamita, le da je bilo teh netopirjev zelo malo. Končno so se odločili za mehiškega repatega netopirja, ki povprečno ni težji od dveh dkg, a je mogel nositi trikrat težjo bombo. Teh netopirjev je bilo v neomejenem številu v Texasu, Arizoni in v New Mexicu in jih ni bilo težko vloviti. S pomočjo mornarice so z velikimi mrežami mogli poloviti tudi milijon takih netopirjev v eni sami noči.

Nadaljnji problem je bil, kako organizirati prevoz, da bi ostali živi. S poskusi so ugotovili, da jih je moč obdržati pri življenju s hibernacijo. Nekaterim so znižali temperaturo tudi do 10 stopinj pod ničlo, ne da bi se pri tem pokazale kakršne koli slabe posledice.

Nato je bilo treba najti način, kako jih spustiti z velike višine. Na cilj niso morali priti le živi, ampak so morali imeti čas, da se segrejejo in da bodo v stanju leteti. Skladišče za bombe na letalih so napolnili s posodami, v katerih je bilo od 1000 do 5000 netopirjev. Bombe, ki so gorele pet minut z nad 60 cm dolgim plamenom, so pritrdili s kirurško ščipalko na kožo pod vratom.

Uničenje lažne vasi v puščavi, ni bil edini poskus. Nekaj so jih izvršili v bližini nekega letalskega oporišča v New Mexicu. V času poskusa, je nekaj netopirjev z bombami zbežalo in si poiskalo zatočišče v vojašnicah. Izkazalo se je, da dr. Adams in njegovi sodelavci niso delali zaman. Vojašnice so gorele kot bakle, in preden so pogasili ogenj, je bil uničen precejšnji del oporišča.

Do uresničenja tega načrta vendarle ni prišlo. V oktobru leta 1944, ko so potrošili že okrog dva milijona dolarjev, so z delom prenehali, ker je Pentagon spremenil sklep. Poskusi z atomsko bombo so bili namreč že pri kraju.

= *Brez skrbi Nace, sem ga že jaz prehitela!*

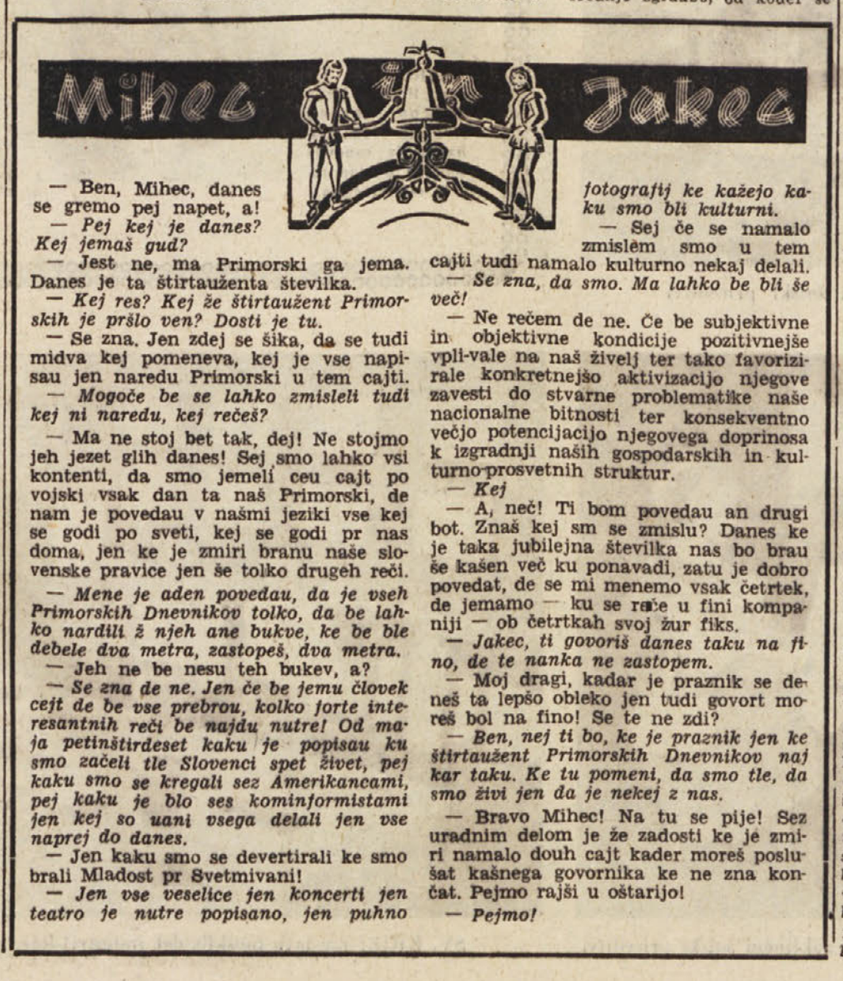

— Ben, Mihec, danes se gremo pej napet, a!

— *Pej kej je danes? Kej jemaš gud?*

— Jest ne, ma Primorski ga jema. Danes je ta štirtauženta številka.

— *Kej res? Kej že štirtaužent Primorskih je pršlo ven? Dosti je tu.*

— Se zna. Jen zdej se šika, da se tudi midva kej pomeneva, kej je vse napisau jen naredu Primorski u tem cajti.

— *Mogoče be se lahko zmisleli tudi kej ni naredu, kej rečeš?*

— Ma ne stoj bet tak, dej! Ne stojmo jeh jezet glih danes! Sej smo lahko vsi kontenti, da smo jemeli ceu cajt po vojski vsak dan ta naš Primorski, de nam je povedau v našmi jeziki vse kej se godi po sveti, kej se godi pr nas doma, jen ke je zmiri branu naše slovenske pravice jen še tolko drugeh reči.

— *Mene je aden povedau, da je vseh Primorskih Dnevnikov tolko, da be lahko nardili ž njeh ane bukve, ke be ble debele dva metra, zastopeš, dva metra.*

— Jeh ne be nesu teh bukev, a?

— *Se zna de ne. Jen če be jemu človek cejt de be vse prebrou, kolko forte interesantnih reči be najdu nutre! Od maja petinštirdeset kaku je popisau ku smo začeli tle Slovenci spet živet, pej kaku smo se kregali sez Amerikancami, pej kaku je blo ses kominformistami jen kej so uani vsega delali jen vse naprej do danes.*

— Jen kaku smo se devertirali ke smo brali Mladost pr Svetmivani!

— *Jen vse veselice jen koncerti jen teatro je nutre popisano, jen puhno fotografij ke kažejo kaku smo bli kulturni.*

— Sej če se namalo zmislem smo u tem cajti tudi namalo kulturno nekaj delali.

— *Se zna, da smo. Ma lahko be bli še več!*

— Ne rečem de ne. Če be subjektivne in objektivne kondicije pozitivnejše vpli-vale na naš življ ter tako favorizirale konkretnejšo aktivizacijo njegove zavesti do stvarne problematike naše nacionalne bitnosti ter konsekventno večjo potencijacijo njegovega doprinosa k izgradnji naših gospodarskih in kulturno-prosvetnih struktur.

— *Kej*

— A, neč! Ti bom povedau an drugi bot. Znaš kej sm se zmislu? Danes ke je taka jubilejna številka nas bo brau še kašen več ku ponavadi, zatu je dobro povedat, de se mi menemo vsak četrtek, de jemamo — ku se reče u fini kompaniji — ob četrtkah svoj žur fiks.

— *Jakec, ti govoriš danes taku na fino, de te nanka ne zastopem.*

— Moj dragi, kadar je praznik se deneš ta lepšo obleko jen tudi govort moreš bol na fino! Se te ne zdi?

— *Ben, nej ti bo, ke je praznik jen ke štirtaužent Primorskih Dnevnikov naj kar taku. Ke tu pomeni, da smo tle, da smo živi jen da je nekej z nas.*

— Bravo Mihec! Na tu se pije! Sez uradnim delom je že zadosti ke je zmiri namalo douh cajt kader moreš poslušat kašnega govornika ke ne zna končat. Pejmo rajši u oštarijo!

— *Pejmo!*

TRST: razstava osnovne šole v Ul. Donadoni

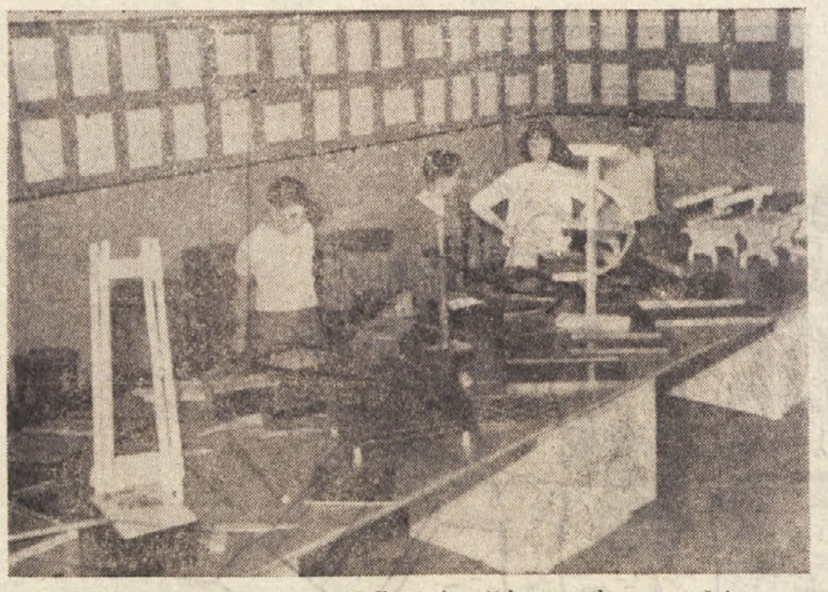

ROJAN: razstava moškega oddelka industrijskega strokovnega tečaja

TREBČE: šolski pevski zbor osnovne šole na zaključni prireditvi

ŠOLSKE PRIREDITVE

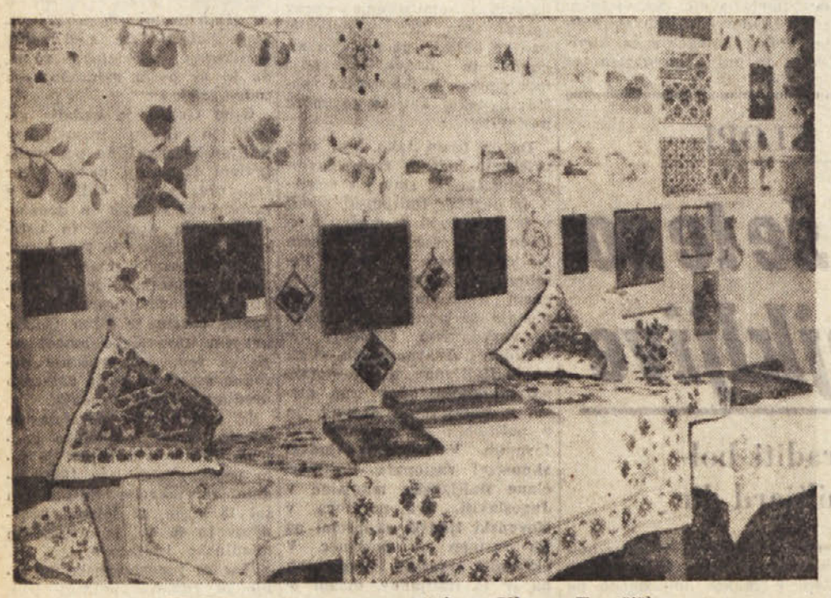

TRST: razstava osnovne šole v Ul. sv. Frančiška

OPČINE: šolski pevski zbor osnovne šole

ROJAN: razstava osnovne šole

DOLINA: moška dela industrijskega strokovnega tečaja

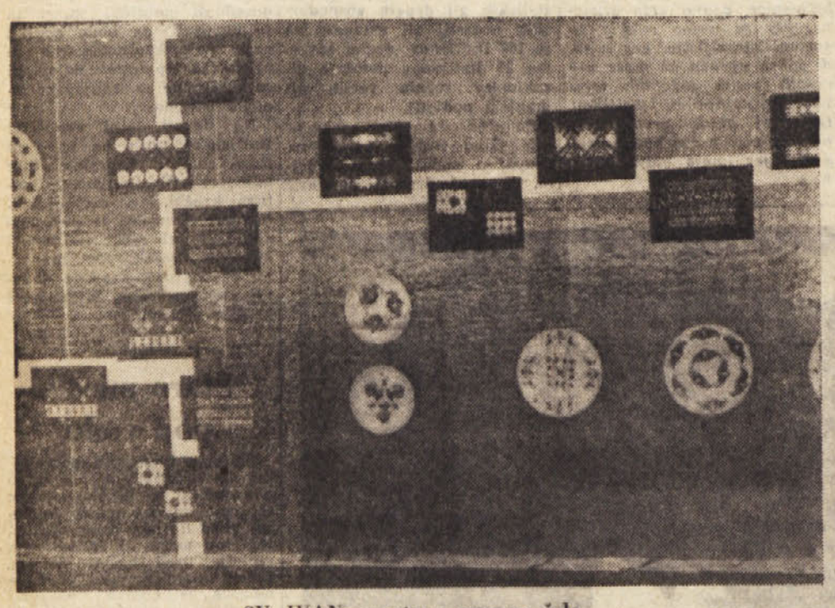

SV. IVAN: razstava osnovne šole

GROPADA: učenci osnovne šole, ki so uprizorili dvodejanko «Vedež»

NABREŽINA: Sonja Robič, Neva Terčon, Savina Knez in Nada Caharija iz osnovne šole so deklamirale «Letni čas»

BARKOVLJE: razstava osnovne šole

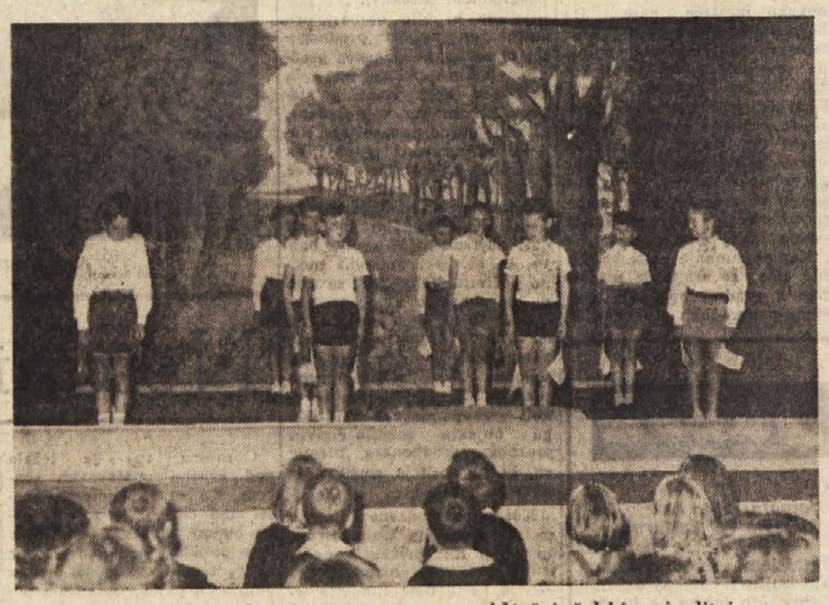

BAZOVICA: telovadni nastop na zaključni šolski prireditvi

SV. JAKOB: razstava osnovne šole.

PESEK: prizor iz igrice «Cilka in njena punčka» na zaključni šolski prireditvi

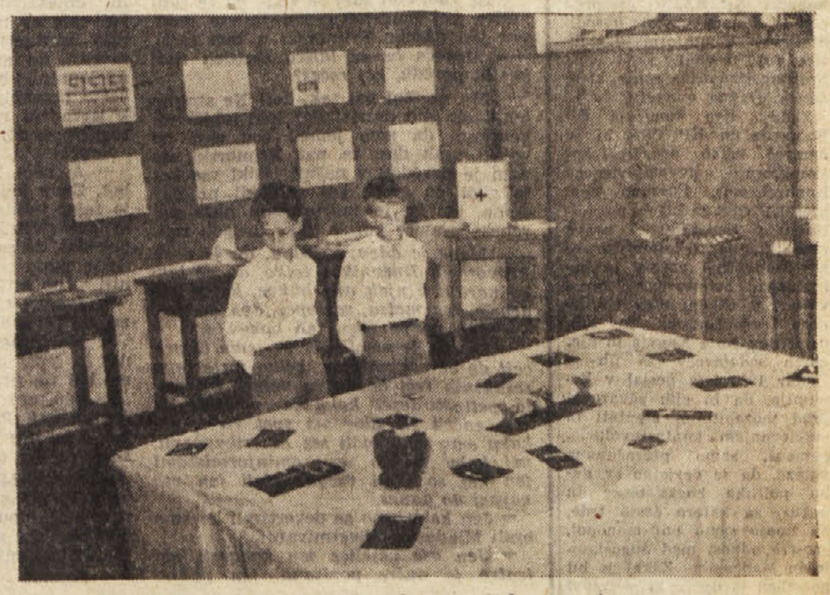

SV. KRIŽ: razstava moških del industrijskega strokovnega tečaja

SV. KRIŽ: razstava osnovne šole

NABREŽINA: razstava osnovne šole

MAVHINJE: razstava osnovne šole

in RAZSTAVE 1958

SV. IVAN: razstava otroškega vrtca

OPCINE: Alenka Sosič, Sonja Zerjal in Marta Sosič so na zaključni šolski prireditvi deklamirale «Tri ženice»

GROPADA: najmlajši iz otroškega vrtca

NABREŽINA: razstava moških del industrijskega strokovnega tečaja

BORŠT: razstava osnovne šole

ŠEMPOLAJ: razstava osnovne šole

RICMANJE: «Pepelka» v izvedbi otrok osnovne šole

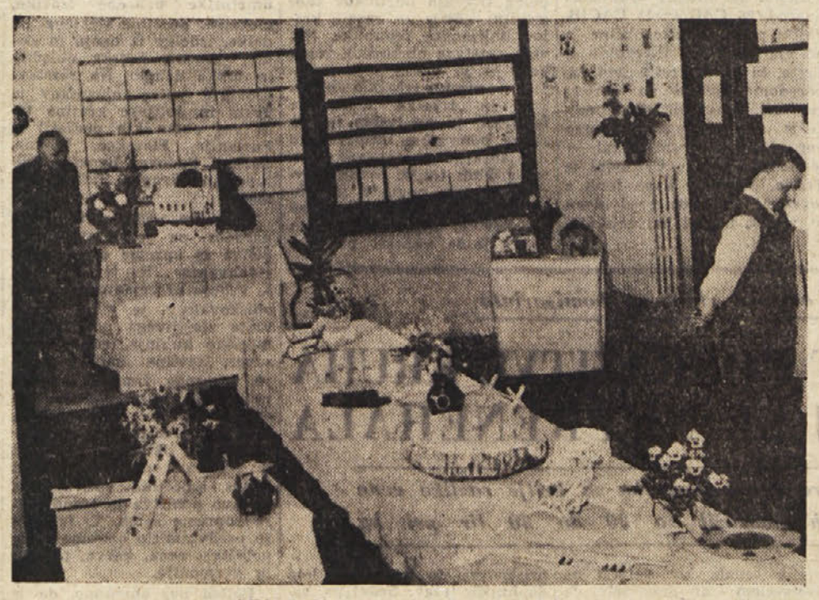

SESLJAN: razstava osnovne šole

BOLJUNEC: razstava osnovne šole

NABREŽINA: prizor iz igrice «Trbuc in razbojnik»

CEROVLJE: zaključna prireditev osnovne šole

DOLINA: ženska dela industrijskega strokovnega tečaja

Goriško-beneški dnevnik

Odločitev doberdobskega županstva

Jameljsko šolo in pokopališče v Dolu bo gradilo samo eno podjetje

Zaradi pomanjkanja elektrike in vode na Palkišču gradbena podjetja nočejo prevzeti gradnje pokopališča

Čeprav je doberdobsko županstvo poslalo okoli 30 gradbenim podjetjem pismen poziv, naj pošljejo svoje ponudbe glede gradnje pokopališča v Dolu, ki ga namerava doberdobska občinska uprava zgraditi med Vižintini in Palkiščem, se nihče ni odzval vabilu. Da se stvar ne bi zdela preresna in da ne bi morda občani po svoje tolmačili ta dogodek, smo se pri predstavnikih občine pozanimali za stvar. Zvedeli smo, da se gradbena podjetja zato ne potegujejo za gradnjo pokopališča v Dolu, ker ni na tistem kraju niti električne struje niti vode, kaj šele tekoče vode, ki sta v gradbeništvu neogibno potrebni.

Ker ima županstvo že nakazan denar za to tako važno javno delo, katerega izvršitev mu je zelo pri srcu, ker se zaveda potreb Dolanov, bo povezalo dražbo za gradnjo pokopališča v Dolu z dražbo za gradnjo osnovne šole v Jamljah, za katero je denar prav tako nakazan in ki bi jo županstvo prav tako rado čimprej spravilo pod streho, da bi imeli jameljski otroci, ki obiskujejo neprimerno šolsko poslopje, ki je poleg vsega še zasebna last, dostojno šolsko poslopje, ki bi bilo vasi v čast. Ker bo za obe javni deli samo ena dražba, bo moralo izbrano podjetje prevzeti gradnjo jameljske šole in pokopališča v Dolu obenem.

Doberdobski občinski upravi, ki si je tako prizadevala, da je uspešno premostila vse težave in si zagotovila odobritev in finansiranje teh del, ne moremo želeti drugega, kot da bi vprašanje čimprej uredila.

—«»—

DANES OB PRISOTNOSTI MIKA BONGIORNA

Glasbena prireditev na Telovadnem trgu

Danes zvečer ob 21. uri se bo vršila na Telovadnem trgu velika glasbena prireditev, na kateri bodo sodelovali številni umetniki, ki so zelo znani televizijskim in radijskim poslušalcem, kot so Mike Bongiorno, Nuccia Bongiovanni, Paolo Bacillieri, Orio Cocconi in drugi. Sodelovala bosta dva orkestra: Camporeal in Arcobaleno pod vodstvom dirigenta Grave. Na sporedu je tudi nastop tržaške skupine klasičnega baleta. Prvi del prireditve bo obsegal glasbene točke, v drugem delu pa bo znani speaker Mike Bongiorno proglasil zmagovalca v naši pokrajini za natečaj o mladih zaročencih, ki sta ga napovedala uprava tržaškega velesejma in neki tukajšnji italijanski list. Vstopnice za prireditev prodajajo v turističnem uradu Appiani in veljajo istočasno tudi za vstop na tržaški velesejem. V primeru slabega vremena bo prireditev v dvorani Ginnastice.

—«»—

IZ DOBERDOBA

Dober obisk na predstavah SNG

Za predstavi Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta, ki je nastopilo v soboto s komedijo «Naši ljubi otroci», v nedeljo pa z otroško igro «Rdeča kapica», je vladalo v Doberdobu, kakor tudi po ostalih kraških vaseh veliko zanimanje. Ker je bilo vreme naklonjeno, sta bili obe predstavi, ki sta bili na prostoru za cerkvijo, zelo dobro obiskani. Občinstvo se je zelo zabavalo pri obeh igrah. Igro Rdeča kapica je gledalo tudi veliko število otrok.

—«»—

Razstava scenografije

V dvorani Circolo di Lettura v Ul. Morelli je do sobote odprta deželna razstava scenografije, na kateri razstavlja 19 umetnikov, med katerimi tudi scenografa Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta Jože Cesar in Ivo Kuferzin. Med ostalimi znanimi razstavljavci srečamo imena Enrica Prampolinija, Guida Marussiga in Marcella Mascherinija.

—«»—

Nesreča delavca v SAFOG

Včeraj so v bolnišnici Brigata Pavia obvezali delavca Arduina Premiata iz Ul. Morelli 6, ker mu je neki stroj v tovarni Safog zmečkal med delom levo roko.

—«»—

V NEDELJO POPOLDNE

Motociklist z Vrha zavozil s ceste

V nedeljo popoldne ob 16. uri se je zgodila na državni cesti med Gabrijami in Devetaki huda prometna nesreča, žrtev katere je bil 24-letni Feliks Korošec z Vrha. Mladi Korošec je vozaril s svojim motociklom po cesti in kar naenkrat ga je prijela slabost, verjetno zaradi vročine, ki je bila ob tisti uri, izgubil je oblast nad motociklom in se zaletel v neko obcestno drevo. Korošec se je onesvestil. Prvo pomoč so mu nudili nekateri domačini. Z rešilnim avtomobilom Zelenega križa so ga potem prepeljali v bolnišnico Brigata Pavia, kjer so mu ugotovili zlom lobanje in zlom čeljusti. Obdržali so ga v bolnišnici, ne da bi se izrazili o njegovem stanju, ki je zelo hudo.

NA LETOŠNJEM PRAZNIKU
OB DOBERDOBSKEM JEZERU
BODO NASTOPILI ŠTEVILNI
PRIZNANI UMETNIŠKI ANSAMBLI
KDAJ? KDAJ? KDAJ?

V nedeljo na Travniku

Okoli 8.000 ljudi na 103. tomboli

Tombola razdeljena med tri osebe, kvaterna pa med enajst

Tombola na Travniku je tradicionalni dogodek na praznik sv. Petra in Pavla, ki ni nit' od danes, niti od včeraj, ampak od leta 1855. Tisto leto je bila na Travniku prva tombola in od takrat dalje se ponavlja vsako leto.

Tombola je zelo važen dogodek v življenju Gorice. Vsakikrat privabi na Travnik tisoče ljudi, ki s «kartelami» v rokah trepetajo do zadnjega trenutka. Udeležujejo se je ne samo meščani, ampak tudi okoličani. Dokler niso odprli mej, je bil obisk manjši, sedaj pa prihajajo nanjo tudi ljudje z one strani meje, da preiskusijo svojo srečo.

Nedeljske tombole se je udeležilo okoli osem tisoč ljudi, od katerih jih je bilo nad en tisoč iz jugoslovanskega obmejnega pasu. Pričela se je z nočjo ob 20.45, kajti ljudje se prej ne spravijo na trg. Kot je bila kot 13. številka izžrebana 27, se je v kratkem enajst oseb znašlo na tribuni, da si podelijo kvaterno, ki je bila sestavljena iz raznovrstnih jedi. Ti srečneži so: Gemma Carlet, Stefania Bensa, Rosa Ciubei, Armando Olivier, Morella Vidozzi, Valentino Gulin, Stanislav Lenardi, Giuseppe Larini — vsi iz Gorice, Ludmilla Princi iz Podgore, Vittoria Sgubin iz Moše in Marija Velikonja iz Nove Gorice.

Cinkvino 20.000 lir je dobila gospodinja 37-letna Mercedes Visintin iz San Martina na Krasu. Srečo ji je prinesla številka 50.

S številko 33 pa je bila podeljena tudi tombola v zvesku 70.000 lir. Do nje so imeli pravico trije: obrtnik Pietro Bravin iz Trsta, Ul. del Toro 12, uradnik Francesco Sokol iz Ul. Duca d'Aosta 75 v Gorici in občinski vrtnar Giuseppe Bensa iz Ul. Faiti 37. Drugo tombolo 10.000 lir je dobil 16-letni dijak Mario Sandrigo s Placute št. 6.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Pristaniško dno», R. Eagan in D. Dyurea.

VERDI. 17.00: «Topla poletna noč», L. Nielsen in O. Miller, cinemascope.

VITTORIA. 17.00: «Roža v biatu», povzeto po znani drami Rose Berndt, igrata Maria Schell in Raf Vallone, barvni film. Mladoletnim vstop prepovedan.

CENTRALE. 17.00: «Nagajiva zaljubljenca», D. Niven in J. Canfield.

MODERNO. Zaprto zaradi poletnih počitnic.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj so na goriškem letališču zabeležili najvišjo temperaturo 24.8 stop. ob 13.15, najnižjo pa 15.4 stop. ob 5. uri.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Alesani, Gosposka ulica 12, tel. 2268.

SNG v TRSTU

gostuje v soboto 5. in v nedeljo 6. julija ob 21. uri na «LJUBLJANSKEM FESTIVALU»

Goldoni - Rupel

PRIMORSKE ZDRAHE

velika uprizoritev na prostem

Obveščamo cenjeno občinstvo, da bomo uspelo igro Jerzy Lutowskega «Dežurna služba» ponavljali v Trstu in okolici v začetku nove sezone 1958-59.

RAZPIS

ZA VLAGANJE PROSENJ ZA SOLSKO LETO 1958/59

1. *Prošnje se vlagajo na posebnih tiskovinah, ki jih prosilci dobijo pri predsednici Dijaške Matice v Ul. Roma 15-II. (pri SPZ) ali pri upravi Dijaškega doma v Ulici Buonarroti 31.*
2. *Prosilci lahko prosijo:*
   a) za sprejem v Dijaški dom za rednega ali zunanjega gojenca,
   b) za znižanje vzdrževalnine v Dijaškem domu,
   c) za izposojo šolskih knjig iz knjižnega sklada,
   č) za podporo v drugih oblikah.
3. *Prošnje za podpore sprejemata do 30. julija t. l. predsednica Dijaške Matice ali pa uprava Dijaškega doma. Uradne ure v Dijaškem domu so v času počitnic vsak delavnik od 9. do 12. ure. Odbor Dijaške Matice se ne obvezuje, da bo proučil prošnje, ki bi bile oddane po zgoraj navedenem roku.*
4. *Vsa potrebna pojasnila in navodila prejmejo prosilci pri zgoraj navedenih naslovih.*

Odbor Podpornega društva «Dijaška Matica»

Neumesten ukrep oblasti

Nezadovoljstvo tržaških trgovcev z naložitvijo dodatnega davka

Gre za 30 milijonov lir občinskega davka, od katerega ne bo imela občina skoraj nič koristi, ker bo skoraj vso to vsoto porabila za njegovo izterjevanje

Tržaški trgovci bodo morali za lani in letos plačati skupno 30 milijonov lir dodatnega občinskega davka. Plačevanje dodatnega občinskega davka je določila prefektura po posvetovanju s pokrajinskim upravnim odborom in s komisijo za nadzorstvo proračunov pasivnih krajevnih ustanov. Uveljavitev teh dodatnih davkov se nanaša na 25-odstotno zvišanje sledečih občinskih davkov: davek na napisne table, na obrtna dovoljenja (trgovske licence), na stroje za kavo, na klavirje, na biljarde, na pse, na zemljišča in zemljiške dohodke in na služinčad.

Na osnovi tega bodo morali samo trgovci, če njihova akcija za omilitev tega ne bo uspela, plačati letos 30 milijonov lir več davkov kot v preteklih letih. Poleg tega, kot je že omenjeno, je bil dodatni davek uveljavljen tudi na zemljišča in na kmetijske dohodke, kar bo gotovo prizadelo že tako revno krajevno kmetijstvo, občini pa ne bo prineslo skoraj nobenega dobička. Glede dodatnega davka na zemljišča in kmetijske dohodke je bilo že svoj čas v občinskem svetu ugotovljeno, da bo imela občina samo s pobiranjem tega davka skoraj toliko stroškov, kolikor denarja bo dobila. Iz tega sledi, da nadzorne državne oblasti vsiljujejo najvišje davke na našem področju, samo da formalno in birokratsko uveljavijo zakon, ki določa, da morajo pasivne občine nabiti svojim meščanom najvišje davke. Obenem pa je treba povedati, da je morala tudi pokrajinska uprava uveljaviti dodatni davek na zemljišča in kmetijske dohodke. Toda v pokrajinskem svetu so sklenili, da bodo ta denar porabili za pomoč krajevnemu kmetijstvu, medtem ko tržaška občina ne daje za kmetijstvo niti ene lire.

Da se povrnemo na dodatni davek, ki ga bodo morali za lani in letos plačati trgovci, naj omenimo tudi, kaj je o tem pisal časnik «Tergesteo», ki je glasilo Združenja trgovcev na drobno. Ko obravnava to vprašanje, pravi list med drugim, da je prišla nova davčna obremenitev, ki so jo vsilili trgovcem, v najbolj neugodnem času in je bila uveljavljena na popolnoma nedemokratičen način. Te dodatne davke so uveljavili, ne da bi koga o tem obvestili; prebivalstvo in trgovci, ki so edini zainteresirani na novih davčnih obremenitvah, so postavili pred izvršeno dejstvo, ne da bi bilo komu mogoče pravočasno vložiti priziv. Komisarski sklep je bil objavljen samo na občinski oglasni deski. S tem so oblasti spoštovale le formalno javno objavo ukrepa, da postane ukrep lahko veljaven, ki gotovo ne ustreza sedanjim časom, ko bi moralo biti vse storjeno pri belem dnevu.

Iz gornjega je razvidno, da so državne nadzorne oblasti s prefekturnim komisarjem na občini uvedle najvišje občinske davke prav sedaj, ko je prebivalstvo odsotno od nadzorstva nad občinsko upravo. Tudi to dejstvo lahko tolmačimo kot nedemokratično ravnanje odgovornih oblasti, ki se sklicujejo na zakone, ne glede na dejstvo, ali se ti zakoni povsod v enaki meri lahko izvajajo, ali ne. Dejstvo je, da so za rimsko in neapeljsko občino izdali poseben zakon, na osnovi katerega sta ti dve občini, ki sta mnogo bolj pasivni kot tržaška, oproščeni uveljavitve zakona o dodatnih davkih. Zakaj ne bi kaj takega storili tudi za Trst? Ali ni naše mesto v hudi gospodarski stiski, ki se dejansko slabša iz leta v leto, kar poleg drugega sili na tisoče tržaških delavcev v emigracijo zaradi pomanjkanja dela.

Združenje trgovcev na drobno je sicer vložilo priziv pri vladnem komisarju, v katerem najprej protestira proti uveljavitvi dodatnega davka za lansko leto, in sicer potem ko so trgovci že plačali vse davke. Sedaj je odvisno od dr. Palamare, ali bodo morali trgovci plačati vseh 30 milijonov lir, ali pa jim bodo vsaj lanski dodatni davek črtali.

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Pozor, mirno kri, ker drugače lahko pokvarite posloven uspeh.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Lahko izvedete neki sporazum. Zdravje odlično.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Uspeh pri razgovorih.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Zgrabite ugodne priložnosti; vplivne osebe vas bodo podprle.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Ne razburjajte se, vse skupaj ni vredno vaše jeze.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Ljubezen je mnogo močnejša kot platonska čustva.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Iskali boste samoto in mir. Bodite oprezni.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Izognite se prepirom z ljubljeno osebo, vse se bo uredilo samo od sebe.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Neka prijateljska oseba vam bo koristila. Ne razpršujte svojih naporov.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Bodite potrpežljivi, delo je pač naporno in ne gre drugače.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Neka oseba iz družine vam bo povzročila skrbi.

RIBE (od 20. 2. do 20. 3.) Dan je ugoden za zakrsno koli delo.

VOZNI RED VLAKOV

veljaven od 1. junija

ODHODI	PRIHODI
0.20 B Občine - Ljubljana - Beograd - Reka	1.05 B Videm
4.00 P Videm	5.30 B Beograd - Zagreb - Ljubljana - Občine
5.18 P Portogruaro	6.24 P Cervignano
5.28 P Videm	7.05 P Občine
5.37 P Občine	7.18 P Videm
6.00 R Benetke - Milan	7.30 P Portogruaro
6.20 B Benetke - Rim - Milan - Turin - Zuerich	7.38 B Turin - Milan
6.35 P Videm	8.07 P Videm
6.56 P Občine	8.25 B Rim
7.15 P Tržič (samo ob delavnikih)	8.32 B Videm
8.10 B Benetke - Rim - Milan	9.17 P Videm
8.20 B Videm - Trbiž	9.38 B Marseille - Ventimiglia - Genova - Turin - Milan - Benetke
8.43 B Videm - Trbiž - Dunaj - Pariz - Amsterdam	9.50 B Muenchen - Dunaj - Trbiž - Videm
8.48 B Občine - Ljubljana	11.39 P Občine
9.43 P Videm	11.50 B Videm
10.15 P Benetke	12.05 R Benetke
12.20 B Videm	13.30 P Bari - Rim - Benetke
12.30 P Videm	14.05 B Istanbul - Atene - Beograd - Ljubljana - Reka - Občine
12.53 R Benetke	15.12 P Videm
13.30 P Benetke	15.32 B Calais - Pariz - Milan Benetke
13.45 P Občine	16.50 P Videm
14.25 P Videm	17.18 P Občine
14.41 B Benetke - Milan - Pariz - Calais	17.30 B Trbiž - Videm
16.10 B Občine - Reka Ljubljana - Beograd - Atene - Istanbul	18.11 P Tržič (samo ob delavnikih)
16.20 P Videm	18.50 P Portogruaro
16.50 B Benetke - Bari	19.03 R Benetke
17.00 P Benetke	19.55 P Videm
17.37 P Videm	20.03 B Ljubljana - Občine
17.53 P Občine	20.32 B Pariz - Milan - Rim - Benetke
18.30 P Portogruaro	21.08 P Videm
19.10 B Videm - Trbiž - Dunaj - Muenchen	21.18 R Milan - Benetke - Mestre
19.30 P Cervignano	21.44 P Občine
20.07 P Občine	22.11 B Amsterdam - Dunaj - Trbiž - Videm
20.17 P Videm	22.46 P Benetke
21.10 B Benetke - Milan - Genova - Turin - Ventimiglia - Marseille	23.50 B Zuerich - Turin - Milan - Rim - Benetke
21.50 P Videm	
22.15 B Rim	

B brzi
P potniški
R rapido

Nejasen odgovor vladnega komisariata

NEVARNOST PODRAŽITVE KRUHA SE DOSLEJ ŠE NI PRENEHALA

Če bo odpadla proračunska postavka za kritje razlike cene moke, se bo kruh podražil za 20 do 50 lir pri kg

Neki list je pred dnevi prinesel alarmantno vest, da nameravajo ukiniti na našem področju dosedanjo politično ceno kruha, kar bi avtomatično privedlo do povišanja cene kruha v maloprodaji za približno 25 lir pri kilogramu in bi tako prišlo do izenačenja s cenami, ki veljajo v ostalih pokrajinah. Obrnili smo se za pojasnilo na tiskovni urad vladnega generalnega komisariata, kjer so nam dali sicer zelo ljubezniv, vendar do skrajnosti diplomatičen in pitijsko dvoumen odgovor: «Pozanimali smo se za vprašanje, toda za nas to ne izhaja».

Obstaja torej še nadalje utemeljena skrb, da so vesti o povišanju cene kruha resnične. Pri tem gre za izvajanje starega sporazuma, katerega je sklenila bivša ZVU z italijansko vlado. Do leta 1952 so dobavljali žitarice za tržaške potrebe iz fondov ERP in torej po svetovnih cenah in so po teh cenah prodajali žito v Trstu tako, da je bila cena kruha občutno nižja, kot v ostalih italijanskih pokrajinah. Postopoma pa so fondi ERP usihali in prav 1952. leta so se dokončno prenehali tako, da je bilo treba nabavljati žitarice drugod. Omeniti je še treba, da je v Italiji v veljavi poseben sistem državnih odkupov (ki izvira še iz znane «bitke za žito») in kjer kupuje država žito po nekoliko višjih cenah, kot veljajo na svetovnem trgu prav zato, da podpira domače kmetijstvo. Razumljivo je, da je zaradi tega tudi cena žita na notranjem trgu in v končni posledici tudi cena kruha nekoliko višja.

Poleti 1952. leta so zavezniške funkcionarje ZVU zamenjali italijanski, pred tem pa so še sklenili prav o žitnem vprašanju poseben sporazum z italijansko vlado. O tem sporazumu je takratni poveljnik področja gen. John Winterton napisal v svojem rednem letnem poročilu: «V juniju je bil sklenjen z italijansko vlado sporazum, po katerem se je ta obvezala, da bo Zavezniški vojaški upravi dobavljala potrebne krušne žitarice po takih cenah, ki bodo še nadalje omogočale kontrolirano ceno kruha in testenin na področju».

Na tiskovni konferenci o conskem proračunu pa je 21. junija 1952. leta pojasnil Mr. W. Haroldson, takratni šef departmana za finance in gospodarstvo ZVU, da omenjeni sporazum predvideva vključitev v conski proračun vsote 550 milijonov lir za vsako polletje za kritje višje cene žitaric. Ta sporazum je nato potrdil tudi novi italijanski funkcionar Sartori, ki je zamenjal Haroldsona.

Do sedaj se je omenjeni sporazum v redu izvajal in ni prišlo vse do letošnjega leta do hujših težav. Sedaj pa kaže, da se je vladni generalni komisariat znašel v težavah, ker naj ne bi več obstajala potrebna proračunska postavka za vključitev vsote za kritje višje cene žitaric, za kar bi moral omenjeni sporazum ponovno podaljšati. Do podaljšanja prihaja vsako leto ob koncu junija, ko je bil ta sporazum podpisan in ko se istočasno preneha finančno leto italijanske države. Kaže, da tokrat senator Spallino nikakor noče tega sporazuma podaljšati in da nasprotuje celo uporabi žitnih zalog, ki so nastale s prihranki in ki naj bi znašale 140.000 stotov in ki naj bi zadostovale za štirimesečne potrebe področja.

Vse torej kaže, da obstaja resna nevarnost, da se lahko cena kruha in testenin v nekaj dneh občutno poveča in doseže isto raven, kot velja že v ostalih italijanskih pokrajinah. V Trstu sedaj prodajajo na drobno belo moko (tipa 00) po 92-96 lir, medtem ko jo kupujejo peki po 86-88 lir. Peke v Italiji pa stane moka iste kakovosti 104-106 lir. Razlika je torej občutna, saj znaša od 16 do 20 lir za kg in se bo nujno odrazila na prodajni ceni in tudi na življenjskih stroških revnejših družin, ki porabijo zlasti mnogo kruha in testenin.

Laježˇ kakšnih 200 psov v nedeljo v parku županstva

Razstava „lepih in pridnih" aristokratov iz sveta štirinožcev

Psi iz Nemčije, Avstrije, Švice, Jugoslavije in Italije - Nagradi sta odšli v Trst in Tržič - Lepo vreme omogočilo izreden uspeh prireditve

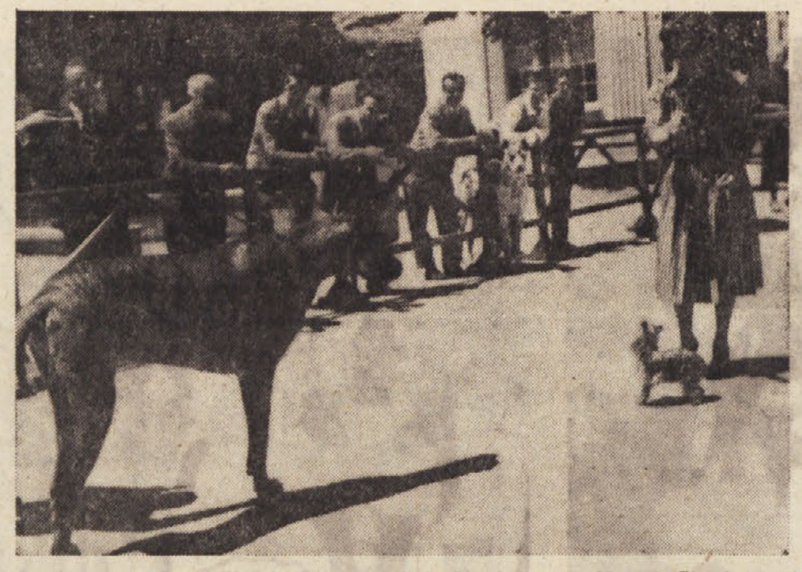

V razkošnem parku goriškega županstva, poraščenem s starimi drevesi, ki dajejo v vročih dnevih prijeten hlad, sta vsako leto po dve manifestaciji, v katerih nastopajo kot protagonisti bitja iz živalskega sveta: ti dve manifestaciji sta razstava ptičev in razstava psov. V Gorici ne bi mogli najti primernejšega kraja, kjer bi se živali udobneje počutile. Zelenje, hlad in veliko število ljudi, ki s posebno naklonjenostjo do živali opredeljujejo izbrane primerke, predstavlja čudovit okvir takih manifestacij.

V nedeljo je bila v tem parku 2. mednarodna razstava psov. Organizatorji so bili precej v skrbeh, kako bo z letošnjo razstavo, ker je bilo vreme zelo muhasto. Ko je vse kazalo, da bo šla prireditev «po vodi», ker je še v soboto deževalo in s tem spravljalo v negotov položaj finančni uspeh prireditve, je prišla čudovita nedelja, ki je razpršila vse dvome. Že takoj v jutranjih urah se je pričel razlegati lajež kakšnih 200 izbrancev iz sveta štirinožcev. Zaprti v okusno izdelane kletke so čakali, kdaj pridejo pri sodnikih na vrsto za ocenjevanje. Bilo je šest razsodišč, ki so jih vodili italijanski, jugoslovanski in nemški sodniki. Fricker-Burger iz Basla je ocenjeval ovčarje vseh pasem, Sežun iz Ljubljane nemške lovske pse, Granata terrierje, grof Brasavola poljske pse, Colombo nekatere vrste lovskih psov in Butelli iz Bologne angleške lovske pse (espagnuel breton). Vsako razsodišče je imelo na razpolago primerno ograjen prostor, na katerega so lastniki pripeljali svoje pse. Ocenjevanje je spremljalo veliko število obiskovalcev, ki so prišli iz vseh krajev naše pokrajine, pa tudi iz Jugoslavije, Avstrije in Nemčije. Največ razstavljenih psov je prišlo iz Nemčije, Avstrije in Švice, sledili so psi iz naše pokrajine, Trsta, videmske pokrajine in drugih krajev države, nekaj mladičev pa je prišlo na razstavo tudi iz Ozeljana v Sloveniji.

Razstavo so si ogledali tudi prefekt Nitri, župan dr. Bernardis, predsednik pokrajinske uprave odv. Culot, kvestor Imme, komandanti vojaških, orožniških in financarskih oddelkov in drugi.

Popoldne nekaj po 18. uri so organizatorji razstave Piazzesi, Morassi, Gionchetti, Stagni, Codellia, Terpini, Nibrant in kavalir Gionchetti, ki je neke vrste pionir goriške kinofilije, podelili nagrade. Podeljenih je bilo 64 «odličnih» nagrad, 26 CAC in 18 CACIB. Veliki pokal goriške občine je prejela dr. Sara Pierguidi iz Trsta, ki je že tretje leto zaporedoma dobila na goriški razstavi s svojim psom največje število nagrad. Drugo nagrado — srebrni pokal — je dobil Giacomo Crizmani iz Tržiča, ker je v dveh letih z lovskimi psi, kot predvideva pravilnik, nabral največje število točk.

Sprehod po tržaškem velesejmu

V spodnjih prostorih paviljona A lepa razstava obrtniških izdelkov

Zanimiva razstava pohištva in opreme modernega stanovanja, razstava strojev in naprav za urade, avtomobilov itd.

Odkar obstaja tržaški velesejem, to je že deset let, je na njem tudi stalen paviljon, v katerem razstavljajo svoje izdelke razni obrtniki. «Obrtniški» paviljon zavzema prostor v spodnjih prostorih paviljona A, kjer razstavljajo poleg tržaških obrtnikov tudi številni gostje iz raznih krajev italijanske republike. Namen razstave obrtniških izdelkov, ki jo vsako leto prirejata Združenje tržaških obrtnikov in tržaška delegacija ENAPLI, je predvsem ta, da zbliža pomembno proizvodnjo italijanskega obrtništva s potrošniškimi tržišči Srednje Evrope. V tem pogledu je bilo že prejšnja leta doseženih več uspehov in tisk interesiranih držav je že večkrat pohvalil in poudaril pomembnost razstave obrtniških izdelkov na tržaškem velesejmu.

Na letošnji razstavi je videti mnogo obrtniških izdelkov, ki gredo od pohištva do keramičnih izdelkov, videti je prekrasna ročna dela, čipke, umetniške bakrene izdelke, mozaike, številne steklene izdelke, izdelke iz usnja in slame, igračke, ženska oblačila in toliko drugih. Na razstavi sodeluje poleg obrtnikov iz Trsta in Julijske krajine tudi več obrtniških podjetij iz Furlanije, Florence, Milana, Turina, Padove, Benetk, Belluna in drugih italijanskih mest.

V prvem nadstropju palače narodov pa je razstava pohištva in opreme «modernega stanovanja». Na tej razstavi, ki vzbuja precejšnjo pozornost obiskovalcev, je videti razne vrste zložljivega pohištva, ameriške kuhinje, razne vrste zaves, številne sobne garniture, preproge, žimnice ter najrazličnejše kose pohištva za opremo spalnic, dnevnih sob, jedilnic, predsob itd. Razstava je zelo okusno urejena in je osnovana na faktorjih, ki danes odločilno vplivajo na nabavo pohištva in stanovanjske opreme sploh. Ti faktorji so predvsem tip oziroma vrsta pohištva, cena, barve, prostor in harmonija.

Potem naj omenimo, da je na letošnjem velesejmu spet razstavljenih nekaj tujih avtomobilov. Razstava ni namenjena toliko tržaškim kupcem, saj so zaradi velikih carinskih dajatev večini Tržačanov tuji avtomobili nedosegljivi, temveč kupcem iz Sredozemlja, Srednje Evrope in predvsem iz Levanta, ki obiskujejo tržaški velesejem in se zanimajo predvsem za avtomobile velikih ameriških in nemških avtomobilskih podjetij. Prav zaradi tega tudi vidimo na velesejmu razstavljene avtomobile nekaterih ameriških tovarn, kot na primer «Studebacker», «Chevrolet», «Oldsmobile», nemške «Mercedes-Benz», «Opel» itd. Ne smemo pozabiti, da je v našem mestu nekaj predstavništev tujih avtomobilskih tovarn, ki se poslužujejo našega pristanišča za odpremo tujih avtomobilov v razne države Srednje Evrope, Sredozemlja in Levanta.

V enem največjih paviljonov tržaškega velesejma, in sicer v paviljonu A, je med drugim tudi razstava strojev in raznih naprav za urade. Številni izdelki, ki so tam razstavljeni, zavzemajo vse, kar je danes potrebno za delo v modernem uradu in gredo od pisalnih in računskih strojev do registratorjev in najrazličnejših kosov pisarniškega pohištva. Ta razstava je že v prejšnjih letih imela velik poslovni uspeh in privablja tudi letos številne interesente in kupce. Ti so v glavnem Tržačani, lastniki tukajšnjih trgovskih in drugih podjetjih, ki leto za letom modernizirajo svoje urade. Ne smemo namreč pozabiti, da je v našem mestu vpisanih 17.000 različnih podjetij, kar predstavlja upoštevanja vredno tržišče za omenjene proizvode. Poleg tega ne smemo pozabiti na številne industrijske komplekse in bančne ustanove, ki so vsako leto veliki odjemalci omenjenih proizvodov za racionalizacijo in mehanizacijo pisarniškega dela.

Končno naj omenimo še ameriško razstavo «prostor brez meja». Tu je videti predvsem razne rakete, ki jih Američani uporabljajo za raziskovanje vsemirja, obleke s katerimi so opremljeni piloti letal, ki se dvigajo v stratosfero, model «baby-lune», številne grafikone in napise, ki obveščajo obiskovalce o uspehih in možnostih osvajanja vsemirja.

Blizu ameriškega paviljona je še «razstava zrakoplovstva», ki jo je priredilo ministrstvo za obrambo. Obiskovalci lahko tudi vidijo slike, modele in načrte letal vse od časov Leonarda da Vinci, ki je napravil prvi načrt, do današnjih dni, ko poseduje svet letala in rakete, o katerih se nam pred desetimi leti tako rekoč še niti sanjalo ni.

IZSLA JE 4. ŠTEVILKA MLADINSKE REVIJE

DOBITE JO V
Tržaški knjigarni
UL. SV. FRANČIŠKA 20

„Mirella"

TRGOVINA Z GALANTERIJSKIM BLAGOM IN KONFEKCIJO

Trg XXVII. marca 11, vogal Ul. Oberdan - GORICA

VELIKA IZBIRA ZA MOŠKE, ŽENSKE IN OTROKE.

Obveščamo cenjeno občinstvo, da smo dobili novo pošiljko perila: ženska spodnja krila od 390, 490 in 590 lir dalje ter spodnja krila iz nylon dupon po 1.550 lir.

Kino na Opčinah

predvaja danes 1. t. m. z začetkom ob 18. uri Lux film:

„Namembna postaja Piovarolo"

(Destinazione Piovarolo)

Igrajo: TOTO', MARISA MERLINI, IRENE CEFARO

Totò — postajni načelnik, vam bo izvabil obilo smeha

Nacionalni čut

V italijanskem kazenskem zakoniku, ki izvira iz časa fašističnega režima, sta še enajst let po sprejetju nove ustave v veljavi dva člena (čl. 271 in 272), ki govorita o *nacionalnem čutu* (sentimento nazionale). O njih se je veliko govorilo lani meseca decembra na skoro dvotedenskem procesu pred poroto v Bocnu, kjer je bilo štirinajst nemških mladeničev po teh dveh členih obtoženih in tudi obsojenih, češ da so vršili propagando za oslabljenje nacionalnega čuta med prebivalstvom Južnega Tirola. Te dni je debata o teh dveh členih ponovno vzplamtela v še ostrejši obliki pri razpravi v isti zadevi pred prizivnim porotnim sodiščem v Tridentu. Večdnevna razprava se je zaključila s ponovno, čeprav nekoliko omiljeno obsodbo, vendar ne po omenjenih dveh členih, kakor je zahteval državni pravdnik, temveč po drugem členu kazenskega zakonika, ki govori o zločinskih družbah. Sodišče pa je s to vsekakor pametno razsodbo priznalo, da se ne moreta v konkretnem primeru uporabiti omenjenega člena, ni pa hotelo sprejeti predlogov braniteljev, ki so zahtevali da se procesni spisi izročijo ustavnemu sodišču v izjavo, ker da sta člena v nasprotju s sedanjo italijansko ustavo.

Zaradi tega visita oba člena še dalje kot Damoklejev meč nad nemško etnično manjšino v Južnem Tirolu a prav tako tudi nad Slovenci v Goriški in Videmski pokrajini ter na Tržaškem ozemlju.

Našim bralcem sta gotovo še v spominu procesa proti tedanjemu uredniku «Soče» Damiru Feiglu iz leta 1950. 13. januarja tega leta se je moral pred goriškim sodiščem zagovarjati zaradi članka «Dovolj je hlapčevanja» («Soča» z dne 10. XII. 1949), ker je bil po enem teh členov (čl. 272) obtožen, da je s tem člankom nameraval uničiti nacionalni čut italijanskih državljanov slovenske narodnosti, in sicer z odstavkom, kjer je rečeno, da «so si slovenski starši, ki so iz katerega koli vzroka vpisali svoje otroke v italijansko šolo, sami vtisnili pečat suženjstva in manjvrednosti, in še celo več, sami so se uvrstili med tiste, ki uničujejo slovensko šolo in ki jim je slovensko raznarodovalno delo važen in premišljen posel». Državni pravdnik je zahteval za Feigla kazen 8 mesecev, sodišče pa ga je oprostilo. Zadeva je prišla 22. novembra 1950 pred prizivno sodišče v Benetkah, ki je Feigla obsodilo na 4 mesece in na plačilo sodnih stroškov. Proti tej razsodbi je Feigl vložil pritožbo na kasacijsko sodišče v Rimu.

Skoro istočasno, namreč 17. februarja 1950 je Feigla goriško sodišče zopet sodilo po členu 272, tokrat zaradi članka «Pojdite in učite vse narode — v italijanščini!» («Soča» 29. XII. 1950). Soobtožen je bil tedaj tudi pisec članka pisatelj Andrej Budal, čeprav je živel tedaj v Trstu, ki ni bil pod Italijo in tudi še ne pod italijansko upravo. V članku je bilo med drugim rečeno, da je tedanji katoliški vladi Mussolinijev nauk bolj drag kot Kristusov. Državni pravdnik je zahteval za vsakega po poldrugo leto zapora. Sodišče pa ju je oprostilo. Prav tako ju je oprostilo prizivno sodišče v Benetkah (22. junija 1950).

Kaj pravita ta dva anahronistična člena kazenskega zakonika. Italijanski odvetnik Ravagni ju je na lanskem procesu v Bocnu imenoval «bedasta» in na predsednikov ugovor to označbo ponovil. Ponovil jo je letos tudi pred poroto v Tridentu, in ko je državni pravdnik zahteval, naj se izjava vnese v zapisnik, še dodal, da so «nekateri zakoni ne samo bedasti, temveč celo hudobni».

Čl. 271 se glasi: *Antinacionalna združenja.* Kdor predlaga, ustanovi, organizira ali vodi na državnem ozemlju združenja, ki imajo namen delovati ali ki delujejo za to, da zatrejo ali potlačijo nacionalni čut, se kaznuje z ječo od enega leta do treh let.

Čl. 272: *Antinacionalna propaganda in apologija* pa pravi v drugem odstavku: «Ako se vrši propaganda z namenom uničiti ali potlačiti nacionalni čut, se določa kazen od šestih mesecev do dveh let».

Oba člena sta, kakor že rečeno, žalostna ostanka fašistične dobe. V njih se zrcalijo čas in razmere, pod katerimi sta nastala. V njih se izraža predvsem identifikacija nacije z državo. Taka identifikacija je bila ideal pri nastanku nacionalnih držav. Dopustna pa je samo pri državah, kjer biva samo en narod. Čisto enonacionalnih držav ni, vsaka je bolj ali manj pomešana z raznimi drugimi etničnimi skupinami. To velja tudi za Italijo. Fašistični režim pa ni v Italiji priznaval obstoja nobenega drugega naroda in nobenega drugega jezika razen italijanskega. Za njega sta bila zato nacija in država eno in isto, da, še več, fašizem je istovetil z nacijo in državo tudi sam režim. Iz tega trojnega istovetenja sta nastala omenjena člena v kazenskem zakoniku.

Da je fašistični režim resnično nacionalni čut tudi tako raztolmačil in ga praktično uporabljal za tlačenje vsakega življenjskega izražanja drugih etničnih skupin, dokazuje primer, ki ga je navedel odvetnik Massari na procesu v Tridentu, po katerem je bil leta 1937 neki naš primorski rojak po teh členih obsojen, ker si je usodil izjaviti, da se čuti Slovenca in ne Italijana.

Sedanja italijanska ustava pa ne dopušča več naziranja o istovetnosti nacije z državo. Zato je nedopustno, da še dalje veljata ta člena kazenskega zakona. Kajti nova ustava priznava obstoj drugih narodnih manjšin na ozemlju italijanske republike in vsem državljanom brez razlike je zajamčeno svobodno izražanje svojega mnenja. Da, še več, tem manjšinam je celo z mednarodnimi dogovori zajamčena zaščita njihovih pravic.

Pa tudi z drugega stališča je istovetenje države z nacijo neutemeljeno. Povsem upravičeno je na procesu v Tridentu odvetnik Canestrini vprašal, na kateri strani je bil nacionalni čut, ko so si ob Volturnu stali nasproti garibaldinci in burbonci, ali l. 1944, ko so streljali drug na drugega miličniki fašistične socialne republike in partizani, ali pa l. 1870, ko so bersaljerji naskočili in osvojili papeški Rim. V vseh teh primerih so bili na obeh straneh Italijani, in vsaka stran je mislila da najbolje predstavlja nacionalni čut.

Kasacijski dvor v Rimu se je ponovno izrazil o «nacionalnem čutu». Njegove odločbe se sicer ne krijejo popolnoma druga z drugo. Vendar smemo sprejeti njegovo definicijo «nacionalnega čuta», po kateri moramo s tem izrazom razumeti zavest teritorialnega, političnega in socialnega edinstva Italije, njene kulture in njenih pravic, ki ji pripadajo v mednarodnih odnosih.

Kasacijski dvor ne istoveti torej več pojma «nacionalni čut» z režimom, kakor je delal to fašizem, pač pa z državo. Nacionalni čut je torej zavest državne skupnosti in edinstva države.

(Nadaljevanje in konec jutri)

LAVO CERMELJ

Člani sovjetske delegacije za konferenco v Ženevi. Od leve: Carapkin, iz sovjetskega zunanjega ministrstva, prof. Fedorov, vodja delegacije, in prof. Sadoski.

Vsak dan atentati na Cipru

Zopet ukinjena policijska ura na vsem Cipru izven Limasola

Vodja EOKA Digenis ni hotel sprejeti Footovega povabila za osebni razgovor, ker se mu je zdelo, da je to povabilo samo past

NIKOZIJA, 30. — Deset zakrinkanih mož, med katerimi so nekateri imeli revolverje, je včeraj zvečer v vasi Ahna jugovzhodno od Nikozije ustavilo avtobus, v katerem so se peljali ciprski Grki, pripadniki levičarskih organizacij; napadli so potnike in z njimi grdo ravnali. Šofer avtobusa je skušal odpeljati naprej, toda napadalci so začeli proti njemu streljati, pri čemer so ga hudo ranili v trebuh. Pozneje je bil prepeljan v bolnišnico v Famagusti.

Neki neznanec je v grškem delu Limasola streljal v 46-letnega Ahmeta Ibrahima, ki je pozneje umrl v bolnišnici. To je že tretji umor v Limasolu v manj kot 24 urah.

Ciprske turške organizacije so poslale danes na NATO, britanskemu ministru za kolonije Lennox-Boydu, ciprskemu guvernerju Hughu Footu ter turški vladi protestne brzojavke zaradi atentata v Limasolu, katerega žrtev je postal neki ciprski Turek. Odgovornost za ta atentat pripisujejo ciprskim Grkom. Telegrami zahtevajo intervencijo turške vlade.

V Morfuju, severno od Nikozije, se je v grškem predelu ponoči razletela neka zažigalna bomba. Policija je pozneje našla neko še celo bombo skoraj na istem mestu. Ni vesti o kakih žrtvah.

Vodja EOKA Digenis je davi sporočil z letakom, ki so ga raztrosili po Nikoziji, da je pred časom prejel od britanskega guvernerja Hugha Foota ponudbo za osebni razgovor z njim. Vendar pa te ponudbe ni sprejel, ker jo je imel za past. Digenis tudi obtožuje Foota, da je hotel za politične namene izkoristiti tudi pismo, ko ga je v pretekiih dneh objavil. Foot je zlasti hotel z objavo pisma ugodno vplivati na britanske laburiste ter tako premagati njihovo nasprotovanje novemu načrtu britanske vlade za Ciper, trdi Digenis.

Turška tajna organizacija TMT pa je danes razširila letake, v katerih obvešča turško prebivalstvo Cipra, naj bo pripravljeno za «splošno borbo». Če bo Velika Britanija skušala uvesti svoj novi načrt, piše na plakatu, se bomo postavili nasproti s silo. Organizacija nato opozarja, da noben Turek ne sme zapustiti otoka, ter se zaključuje z geslom: «Razdelitev ali smrt».

Medtem pa so britanske čete danes zopet odprle centralni trg v Nikoziji, ki so ga zaprli pred tremi tedni zaradi hudih incidentov. V odsotnosti Grkov so turški trgovci zasedli ves trg, tudi stojnice, ki so last Grkov. Na trgu so nameščeni britanski strelci, da bi preprečili morebitne nerede

Ciprski guverner Hugh Foot je danes zvečer sporočil, da bo ukinjena policijska ura v vseh krajih otoka razen v Limasolu, kjer sta bila po neznancih ubita po en grški in turški Ciprčan. Foot je tudi odobril poseben zakon, po katerem naj se preprečijo pozivi k nasilju med obema skupnostima na otoku. Pod zakon ne spadajo ustne ali pisane izjave v dobri veri, da je britanska vlada napravila napake glede ukrepov za Ciper.

V zvezi z intervjujem, ki ga je dal izraelski ministrski predsednik Ben Gurion grškemu listu «Akropolis», je danes predstavnik ministrskega predsednika zanikal, da bi Ben Gurion izjavil, da podpira Grčijo v vprašanju Cipra. V resnici je Ben Gurion dejal, da se ne smatra za pristojnega, da bi lahko zavzel kako stališče o vprašanjih, ki zadevajo druge države.

Turška tajna organizacija «Volkan» je zapovedala vsem Turkom na Cipru, ki so poročeni z Grkinjami, da se morajo od njih pod smrtno kaznijo ločiti. Nekateri Turki skušajo žene in otroke preseliti, drugi pa nameravajo žene poslati nazaj k njihovim staršem ter se začasno ločiti, dokler se kruta borba na otoku ne neha.

—«»—

Nevarnost poplav v Avstriji

DUNAJ, 30. — Nevarnost hudih poplav grozi vsemu donavskemu bazenu od zgornje Avstrije do madžarske meje zaradi skoraj neprekinjenega 50-urnega dežja. Mnogo krajev so morali izprazniti, v nekaterih pa so vode že dosegle spodnje prostore. Oddelki vojske in gasilci so prihiteli v številne poljedelske predele, kjer je zlasti v nevarnosti živina.

—«»—

Kit je poginil v letalu

NEW YORK, 30. — Pred dvema tednoma so pri King Salmonu (Aljaska) ulovili dva mlada bela kita. Eden je bil s harpuno toliko ranjen, da je takoj poginil. Drugega pa so hoteli včeraj z letalom prepeljati v New York, da bi ga tam spravili v akvarij na Coney Islandu. Mladi kit — dali so mu ime Berta — je bil edini beli kit v ujetništvu in je tehtal 202 kilograma. Za transport so ga zavili v odeje in platno, ki so ga stalno namakali. Kit je dobro prestal prvih enajst ur vožnje, nakar pa je poginil komaj 45 minut pred prihodom v New York. Truplo kita bodo obducirali.

Za avtorske pravice prejel v SZ 12000 dolarjev

Ameriški romanopisec Mitchel Wilson, ki se sedaj nahaja v Moskvi, je prejel na račun avtorskih pravic za svoja dela, prevedena v ruščino, 12 tisoč dolarjev. To je zelo redek dogodek, vendar ne prvi. Wilsonovih knjig «My Brother, My Enemy» in «Live with Lightning» se je prodalo v SZ nad milijon izvodov, tako da je postal ta romanopisec najbolj popularni živeči ameriški avtor med sovjetskim prebivalstvom. Sovjetska zveza ni podpisala mednarodne konvencije za «Copyright» in tako ni obvezana plačevati avtorske pravice tujim pisateljem. Vendar pa v SZ od časa do časa plačajo avtorske pravice tujim avtorjem, ki se nahajajo na obisku v SZ, kot znak dobre volje. Ameriški demokratski voditelj Adlai Stevenson pa bo imel na svojem obisku v SZ kot odvetnik avtorjev tudi nalogo, da razpravlja o plačevanju avtorskih pravic. Mitchel Wilson, ki je tudi fizik, je imel v SZ zelo prisrčen sprejem. Sedaj zbira material za nov roman, v katerem bo nastopal ameriški znanstvenik, ki dela v SZ in je prejel od sovjetskih oblasti dovoljenje, da lahko obišče in biva v znanstvenih centrih, kamor navadno tujci ne smejo.

Orkester Angelicum iz Milana v Nemčiji

Na povratku iz Arezza, kjer bo imel koncert v gledališču Petrarca, se bo orkester Angelicum odpravil v Nemčijo, kjer bo pod vodstvom dirigenta Umberta Cattinija sodeloval na Mozartovem festivalu v Augsburgu s koncertom 2. julija. Potem bo orkester odpotoval v Karlruhe, kjer bo imel koncert na radiu Süddeutscher Rundfunk.

Borba bogatašev za mesto guvernerja

Nelson Rockefeller, znani milijonar in pravnuk umrlega J. Rockefellerja, se namerava v jeseni potegovati za mesto kandidata republikanske stranke za guvernerja države New York. Če bo tudi sedanji guverner, demokrat Averell Harriman, še kandidiral, tedaj bo za prihodnje volitve prava borba dveh milijonarjev. Tudi Harriman je namreč znan po svojem bogastvu.

Lov na uran

Danes popoldne, zadnji dan mednarodne elektronske, jedrske in teleradiokinematografske razstave, bo v EUR v Rimu poseona prireditev: lov na uran s helikopterjem.

Poroka z zastrupitvijo

Neprijeten zaključek je imela neka poroka nekje blizu Palerma. Kakih 40 povabljencev se je zastrupilo in nekateri med njimi, ki se nahajajo v bolnišnici v Palermu, so v precej resnem stanju. Za nekatere je zadostovalo, da so jim izprali želodec. Zastrupitev so verjetno povzročile sladkarije.

Vedno hujše za zaljubljence

Zdi se, da bo tudi za zaljubljence polagoma konec idile in romantike, kajti vedno bolj bo treba tudi na krajih, ki so nekako že določeni za sestajanje mladih ljudi, paziti na nevarnost. Ta nevarnost so navadni predrzni roparji. Tako se je zgodilo včeraj mlademu milanskemu paru, ki ga je napadla neka dvojica z zahtevo, da izroči vse, kar ima kaj vrednega. Roparja sta se tako polastila zlate ure, zlate verižice in 3.000 lir ter še druge zlate ure, ki je pripadala mladenki.

Proces, ki bo osvetlil milijonske tatvine in rope

Danes bodo stopili pred sodnike v Milanu znani «roparji v modrih delovnih oblekah»

Obtožencev je 25, toda dva sta odsotna - Sedem oseb med obtoženci je na svobodi
Zelo verjetno je, da bo proces že kmalu po začetku preložen; zahtevo v tem smislu bo predložil odvetnik odsotnega Cesaronija

MILAN, 30. — Jutri se bo pričel v veliki dvorani porotnega sodišča v Milanu proces proti zločincem, znanim po velikem ropu v Ul. Osoppo in po drugih ropih in tatvinah. Od 25 obtožencev jih bo navzočih 23. Sodnemu zboru bo predsedoval dr. Francesco Palma, prisednik bo dr. Ignazio Micelisopo, državni pravnik pa bo dr. Carlo Pulitano.

Obtoženca, ki bosta odsotna, sta Enrico Cesaroni, ki je bil pred kratkim ujet v Caracasu v Venezueli in ki ga imajo za poglavarja tolpe, ter bivši boksar Eros Castiglioni ,za katerim ni še nobenega sledu.

Obtožencem se pripisuje 6 ropov, ki si po kronološkem redu sledijo takole: 10. decembra 1956 sta bila v Viale Abruzzi zakonca Cesare in Renata Fedeli oropana 850.000 lir; 6. marca 1957 je bila napadena podružnica zavoda Banca Popolare v Cesano Boscone, kar je prineslo roparjem nad milijon plena; 25. junija 1957 je bil v Ul. Giulio Romano napaden zlatar Costante Poletti in oropan dragocenosti za 10 milijonov; 13. avgusta 1957 je bil na Wagnerjevem trgu obkoljen furgon denarnega zavoda Banco di Roma, pri čemer so 4 roparji odnesli 12 milijonov v gotovini ter vrednostnih papirjev za okrog 23 milijonov; 31. oktobra 1957 so v Ul. Beato Angelico napadli poštni urad ter odnesli milijon 700 tisoč; 16. novembra so vlomili pri turinskem občinskem tramvajskem podjetju ter odnesli 17 milijonov 600 tisoč lir; 27. februarja 1958 je končno sledil znani napad v Ul. Osoppo, pri katerem je Banca Popolare iz Milana utrpela za 590 milijonov škode, od katerih je bilo 114.000.000 v gotovini.

Zelo verjetno pa je, da bo proces odložen. Gotovo je namreč, da bo po otvoritvi procesa odvetnik Viani, eden izmed uradnih branilcev Enrica Cesaronija, zahteval odložitev. Zahtevo bo podkrepil z dejstvom, da je na dekretu, s katerim bi se moral Cesaroni privesti na sodišče, naveden kot skrivajoč se, kar pa ni več res, potem ko je bil v Caracasu aretiran. Vianijevo tezo bo potem nadalje obdeloval drugi uradni branilec Cesaronija, poslanec Cesare Degli Occhi.

—«»—

Soraya pleše

BONN, 30. — Prvič po svoji ločitvi od perzijskega šaha se je včeraj bivša cesarica Soraya udeležila nekega javnega plesa v Zahodni Nemčiji. Plesala je vso noč od sobote na nedeljo na sprejemu mednarodnega kluba «La Redoute» v Bad Godesbergu pri Bonnu. S princeso Sorayo so bili njeni starši in nekateri prijatelji.

Medtem pa je perzijski šah Riza Pahlevi prispel na trídnevni obisk v Washington. Sprejel ga je podpredsednik Nixon in državni tajnik Dulles. Bil je tudi na kosilu pri Eisenhowerju in potem sta oba državna poglavarja imela razgovor v uradu predsednika ZDA.

—«»—

Težko je veslati proti toku

GUASTALLA, 30. — Zaradi nenadoma naraslih voda Pada je moral Pietro Cavalletti že drugič opustiti svojo namero, da bi z navadnim čolnom na vesla prevozil razdaljo od Guastalle do Turina. Cavalletti, ki ima že 54 let, je že prevozil kakih 30 km, pa se je moral vrniti, ker je bil nasprotni tok le premočan. Obljubil je, da bo poskus ponovil, ko bo Pad upadel.

—«»—

«Mrtva» se je vrnila s cvetjem v rokah

MILAN, 30. — Maria Manzoni je pravkar stopila iz dvigala, ko je opazila, kako si policaji prizadevajo, da bi vdrli v njeno stanovanje. Vratarica pa je skoraj izgubila zavest, ko jo je zagledala s šopkom poljskega cvetja v rokah. «Kaj niste mrtvi?» je je vprašala. «Ne še, zakaj pa?» je še komaj odgovorila Manzoni, nato se je pa res onesvestila.

Ženska je pred nekaj dnevi zgodaj zjutraj odšla, tako da ni vratarice nič obvestila. Ker pa je ta vedela, da je Manzoni bolna na srcu, je začela domnevati, da je umrla in je poklicala policijo, ki je hotela vdreti v stanovanje.

Drugi tajnik britanskega veleposlaništva v Pragi Eric Page Bedford se je dal lepo speljati na led. Neki Čeh ga je pregovoril, naj ga skrivaj odpelje čez mejo. Bedford je pristal in Čeh se je skril v zadnji prostor avtomobila. Ko so pa prispeli na mejo, je začel Čeh kričati, da so ga tako našli. Obtožba, da je Bedford zlorabljal diplomatske privilegije, je bila potem lahka in izgon iz ČSR seveda utemeljen. Če so pa taki načini provokacije kdove kako dostojni, je pa drugo vprašanje.

Ni doživel napovedane starosti

Ameriški «Explorer III» zaključil svoje življenje

Satelit se je najbrž razblinil v času od nedelje zvečer - Spočetka so govorili, da bo njegovo kroženje trajalo mnogo dlje

CAMBRIDGE (Massachussetts), 30. — Strokovnjaki Smithsonovega astrofizičnega observatorija so včeraj izjavili, da je, kot se zdi, ameriški umetni satelit «Explorer III» v preteklih dneh nehal obstajati. To je vsekakor mnogo pred predvidenim rokom. Tako znanstveniki z omenjenega observatorija kakor tudi iz drugih središč so izračunali, da se je «Explorer III» razblinil v atmosferi v času od nedelje zvečer.

Glede vesti, da so na nebu Connecticuta, Arizone in nad Atlantskim oceanom od petka zvečer opazili neka svetla telesa, so na Smithsonovem observatoriju izjavili, da je šlo verjetno zgolj za naravne pojave.

—«»—

Trojčki

VERONA, 30. — V tukajšnji bolnišnici je 32-letna Maria Scandola po operacijskem posegu rodila moške trojčke. Mati in otroci se dobro počutijo. Vsi trije malčki tehtajo nad 2,5 in pod 3 kg.

—«»—

Kipec Priapa ujet na trnek

SREMSKA MITROVICA, 30. — Spasoje Nedeljković je lovil ribe v Savi. Trnek se mu je nekam zataknil. Ni bila riba, vendar tudi ni bil že kar običajni star čevelj. Pač pa je bil bronast kipec, za katerega je ugotovil ravnatelj sremskega muzeja arheolog dr. Vasilić, da predstavlja boga Priapa, zaščitnika vrtov, čred in čebel. Tudi pri Rimljanih je veljal za simbol moške moči in rodovitnosti. Kipec izvira iz tretjega stoletja po n. št.. Po vsej verjetnosti je kipec na neki način prišel iz rimskega mesta Sirmium, ki je stalo tam, kjer je danes Sremska Mitrovica.

—«»—

Izdelovali so tuje zlatnike

MILAN, 30. — Policija je odkrila tajno kovnico denarja ter aretirala tri osebe, ki so izdelovale tuje kovance uporabljajoč zlate paličice. Albanec Hisen Vergani je bil nekaka zveza med obema oddelkoma organizacije, namreč oddelkom, kjer so paličice spreminjali v okrogle ploščice za kovance in pa oddelkom, kjer so s kovnim pečatnikom dajali ploščicam obliko novcev. Druga dva sta bila Plutarco Fassi ter Fortunato Mastrangelo. Delavnica, kjer je delal Vergani, je bila dobro zamaskirana, tako da nobeden od bližnjih stanovalcev ni ničesar sumil, kaj se v skladišču dela. Vergani je zaslužil po 1.500 lir za vsak izdelek, medtem ko sta Fassi in Mastrangelo prejemala le po 60 lir in sta seveda delala na akord.

Policija je mnenja, da je skozi delavnico šlo najmanj dvakrat po 100 kg zlata; trojica namreč je priznala, da je predelala le 100 kg. Sedaj pa iščejo še nekega zagonetnega «gospoda X», ki je bil pravi voditelj organizacije.

Milanska policija je ravnala na podlagi neke razsodbe vrhovnega kasacijskega sodišča iz marca 1946, po kateri je kovanje vrednostnih novcev, ki so v državah njihovega izvora izven obtoka, kaznivo.

—«»—

Sama sta zažgala da bi dobila zavarovalnino

PARMA, 30. — Policija je prijavila sodnim oblastem industrijca Riccarda Negrija ter Giuseppa Chinazza, češ da sta sama zažgala svojo tovarno za obdelavo lesa, pri čemer je nastalo za 5 ali 6 milijonov lir škode. Požar je bil v noči od petka na soboto in gasilci so imeli skozi pet ur nemalo dela. Pri zaslišanju na policiji sta Chinazzo in Negri priznala svojo odgovornost; hotela sta namreč priti do zavarovalnine.

Mogoče je denar prišel na dobro mesto

100 milijonov loterije Monza je zadel mlad agrarni tehnik

Srečni dobitnik Mauro Mancini je resen in delaven mladenič, ki mu nenadna sreča ni zmešala glave

PISA, 30. — Kakor je 100 milijonov loterije Agnano šlo nekam v okolico Livorna, tako je šlo skoraj prav tja tudi 100 milijonov loterije Monza. Teh 100 milijonov je namreč dobil 24-letni Mauro Mancini iz San Mignato, ki je zaposlen na pristavi Monte dei Paschi v Santa Luce Orciano v pokrajini Pise.

Včeraj popoldne je bil tudi Mancini med tistimi milijoni, ki so ob televiziji gledali tekmo Švedska - Brazilija, zvečer pa je šel plesat v neki krožek, kjer je zvedel vest, ki je zadevala prav njega. Zvedelo se je namreč o velikem dobitku loterije, ki ga je zadela srečka, ki je bila kupljena v tistih krajih. Prijatelji so tudi Mancinija začeli spraševati, če ni mogoče on zadel velike vsote, toda odgovarjal jim je, da sploh ni kupil nobene srečke. V resnici pa je imel pri sebi srečko, le da je ni hotel pogledati. Ko pa je prišel domov, jo je vendar pogledal, in ugotovil, da ima prav izžrebano številko.

Mancini je šel lepo mirno spat, zjutraj pa je že zgodaj vstal, namesto na delo pa je odšel v vas. Po poti je srečal nekega delavca, kateremu je pokazal dragoceno srečko. Seveda se je potem vest bliskovito raznesla in kmalu se je okrog Mancinija zbralo mnogo ljudi.

Mladi delavec je že napravil nekaj načrtov, kako bo uporabil denar. Predvsem si namerava kupiti lep avto in potem pa večje posestvo.

Mauro Mancini je agrarni tehnik in je delal na pristavi Monte dei Paschi od julija 1953. Zaslužil je 34.000 lir na mesec poleg hrane in stanovanja. Znan je kot resen in delaven mladenič in mu tudi stomilijonski dobitek — vsaj doslej — ni zmešal glave. Že takoj danes popoldne je v spremstvu strica odpotoval v Florenco, kjer je v nekem denarnem zavodu položil srečko, ki je na loteriji v Monzi zadela sto milijonov.

Šport

Svetovno nogometno prvenstvo na Švedskem zaključeno

Brazilija - svetovni prvak v nogometu

V finalu je premagala Švedsko s 5:2 (2:1) - Francija tretja, Nemčija četrta

Kvalifikacije

I. SKUPINA

S. Irska - ČSR	1:0
Nemčija - Argentina	3:1
Argentina - S. Irska	3:1
Nemčija - ČSR	2:2
S. Irska - Nemčija	2:2
ČSR - Argentina	6:1

Dodatna tekma

S. Irska - ČSR	2:1

Lestvica:

Nemčija	3	1	2	0	7:5	4
ČSR	3	1	1	1	8:4	3
S. Irska	3	1	1	1	4:5	3
Argent.	3	1	0	2	5:10	2

Kvalificirani
S. IRSKA
NEMČIJA

II. SKUPINA

Jugoslavija - Škotska	1:1
Francija - Paragvaj	7:3
Paragvaj - Škotska	3:2
Jugoslavija - Francija	3:2
Francija - Škotska	2:1
Paragvaj - Jugoslavija	3:3

Lestvica:

Franc.	3	2	0	1	11:7	4
Jugosl.	3	1	2	0	7:6	4
Parag.	3	1	1	1	9:12	3
Škot.	3	0	1	2	4:6	1

Kvalificirani
FRANCIJA
JUGOSLAVIJA

III. SKUPINA

Švedska - Mehika	3:0
Wales - Madžarska	1:1
Mehika - Wales	1:1
Švedska - Madžarska	2:1
Švedska - Wales	0:0
Madžarska - Mehika	4:0

Dodatna tekma

Wales - Madžarska	2:1

Lestvica:

Švedska	3	2	1	0	5:1	5
Madžar.	3	1	1	1	6:3	3
Wales	3	0	0	0	2:2	3
Mehika	3	0	1	2	1:8	1

Kvalificirani
ŠVEDSKA
WALES

IV. SKUPINA

Brazilija - Avstrija	3:0
Anglija - SZ	2:2
SZ - Avstrija	2:0
Brazilija - Anglija	0:0
Anglija - Avstrija	2:2
Brazilija - SZ	2:0

Dodatna tekma

SZ - Anglija	1:0

Lestvica:

Brazilija	3	2	1	0	5:0	5
Anglija	3	0	0	0	4:4	3
SZ	3	1	1	1	4:4	3
Avstrija	3	0	1	2	2:7	1

Kvalificirani
BRAZILIJA
SZ

Četrtfinale

Nemčija - Jugoslavija	1:0
Švedska - SZ	2:0
Francija - S. Irska	4:0
Brazilija - Wales	1:0

KVALIFICIRANI
Nemčija, Švedska, Francija, Brazilija

Polfinale

Švedska - Nemčija	3:1
Brazilija - Francija	5:2

Kvalificirani
Švedska - Brazilija

Finale

FINALE ZA 3. MESTO	
Francija - Nemčija	6:3
FINALE ZA 1. MESTO	
Brazilija - Švedska	5:2

STRELCI: v prvem polčasu v 3' Liedholm (S.), v 9' Vava (B.), v 32' Vava (B.); v drugem polčasu v 10' Pele (B.), v 23' Zagallo (B.), v 35' Simonsson (S.) v 45' Pele (B.).
BRAZILIJA: Gilmar, Djalma Santos, Nilton Santos; Zito, Bellini, Orlando; Garrincha, Didi, Vava, Pele, Zagallo.
SVEDSKA: Svensson; Bergmark, Axbom; Borjesson, Gustavsson, Parling; Hamrin, Gren, Simonsson, Liedholm, Skoglund.
SODNIK: Guigue (Fr.), stranska sodnika: Dusch (Nem.), Gardeazabal (Sp.).
GLEDALCEV 51.800. KOTI 13:8 za Brazilijo.

(Od našega posebn. dopisnika)

STOCKHOLM, 30 — Zastor je padel — svetovno nogometno prvenstvo je zaključeno. Brazilija — eden izmed glavnih favoritov, je osvojila naslov svetovnega prvaka v nogometu na prihodnja štiri leta. V finalu je premagala Švedsko s 5:2.

To bi bila v kratkem sinteza velike borbe šestnajstih reprezentanc, ki so se kvalificirale v finalni turnus prvenstva in ki so nato postopno odpadale najprej v kvalifikacijskih skupinah in nato v četrtfinalu, polfinalu in v finalu. Po uradni objavi je vrstni red reprezentanc naslednji:

1. Brazilija, 2. Švedska, 3. Francija, 4. Nemčija, 5. Wales, 6. SZ, 7. Severna Irska, 8. Jugoslavija, 9. Paragvaj, 10. ČSR, 11. Madžarska, 12. Anglija, 13. Argentina, 14. Škotska, 15. Avstrija, 16. Mehika.

V primerjavi s prognozami pred začetkom prvenstva je tak vrstni red seveda precej presenetljiv in tudi za takega kot je je vprašanje, če je res pravilen oz. če pravilno odraža dejansko moč posameznih državnih enajstoric. Zdi se nam namreč, da razen prvega mesta, ki si ga je Brazilija zaslužila z nedvomno najboljšo igro, vsa naslednja najboljša mesta niso pravično podeljena. Švedsko moštvo je bilo solidno, vendar bi na tujih igriščih nikoli ne prišlo do finala. Francozi so presenetili s svojim napadom, toda prav malo je manjkalo, da niso izpadli že v kvalifikacijah. Na vsak način pa tudi njihov poraz proti Jugoslaviji dokazuje, da je njihovo realno mesto precej nižje, na vsak način pa za Jugoslavijo, ki je v ostalem tudi v četrtfinalnem srečanju z Nemčijo pokazala znatno več kot dosedanji svetovni prvak. Prav tako ni realen slab plasma SZ, ČSR in Madžarske ter še posebno Anglije.

Presenetljiv neuspeh je doživela Argentina, ki je bila izločena v kvalifikacijah, medtem ko je za plasma Avstrije opravičljivo dejstvo, da se je znašla v najtežji kvalifikacijski skupini, iz katere je med drugim izšel tudi novi prvak. Ostali plasmaji so bolj ali manj realni.

Naslednje svetovno prvenstvo bo l. 1962 v Santiago v Čilu.

* * *

STOCKHOLM, 30 — Stadion Solna se je začel polniti že dve uri pred pričetkom tekme in je bil do 13. ure napolnjen do poslednjega kotička. Zaradi dežja, ki je padal vse dopoldne je bilo igrišče razmočeno in težko za igro. Temperatura je bila nizka in ozračje hladno. Toda vse to ni moglo vplivati na razpoloženje na stadionu. Ko sta na igrišče pritekli enajstorici, ju je ves stadion pozdravil s hrupnim navdušenjem. Po odigranju himen je pristopil k igralcem švedski kralj in se rokoval z njimi. Takoj nato je francoski sodnik dal znak za začetek.

Začetni udarec so imeli Brazilijanci, toda prvi napad so izvedli Švedi, ki so poskušali presenetiti nasprotnike s hitrim golom. V 3' je Hamrin zamudil ugodno priložnost, v 4' pa so Švedi dosegli gol. Borjesson je iz ozadja podal žogo Simonssonu, ta pa jo je podaljšal do Liedholma na rob kazenskega prostora. Švedski napadalec je z lepim driblingom preigral dva nasprotnika in nato prizemno streljal v desni kot vrat. Gilmar se je vrgel a je bil prekratek. 1:0 za Švedsko. Stadion je eksplodiral v navdušenje.

Brazilce je gol podžgal. Takoj so ostro reagirali in prevzeli pobudo v svoje roke. Zaradi pritiska sta se Liedholm in Gren potegnila v krilsko vrsto in često tudi v ožjo obrambo, kar pa ni pomagalo. V 9' so Brazilci izenačili. Zagallo je tolkel korner z leve strani. Žogo je dobil Garrincha na skrajni desni strani, preigral z njo Axboma in skoraj s same kot-črte centriral Vavi prav na noge. Brazilski centerfor je popolnoma prost plasiral žogo v mrežo z nekaj metrov.

DIDI

Za nekaj minut se je igra poslej uravnovesila in je potekala v izmeničnih protinapadih, toda vedno bolj je prihajala do izraza tehnična premoč Brazilijancev. Z neverjetnim obvladanjem žoge, z izvrstnim odkrivanjem in prav tako hitrostjo so začeli Južnoamerikanci vedno bolj oblegati švedska vrata. V 10' je Pelè z močnim strelom zadel v vratnico. V 27' je Svensson s skrajnim naporom odbil v kot oster strel 17-letnega črnca. V 32' pa so morali Švedi drugič kloniti na skoraj enak način kot prvič. Didi je poslal v napad Garrincho po desnem krilu. Ta je hitro prodrl, obšel branilca in spet centriral Vavi na noge. Gol brez oklevanja in 2:1 za Brazilijo.

Tempo je poslej nekoliko popustil, toda Brazilijanci so še vedno gospodarili na igrišču, čeprav do konca polčasa razen dveh ali treh strelov Peleja. Vave in Borjessona ni bilo posebnih akcij.

Tudi drugi polčas se je začel z besnimi napadi Švedov, ki pa so se kmalu umirili in umaknili v defenzivo. Igra Brazilcev je bila sedaj manj poletna, zato pa natrpana s finesami, ki so navduševale gledalce. V 10' tretji gol za Brazilce. Zagallo je preigral Bergmarka, vendar je Gustavsson kratko odbil. Žogo je dobil Orlando in jo spet podal Zagallu. Njegov center je prestregel Pele in z ostrim in nizkim strelom presenetil Svenssona. Brazilci so bili v tem trenutku absolutni gospodarji igrišča in 12' pozneje so povišali rezultat na 4:1. Po predložku iz kota je streljal Didi. Gustavsson je odbil, toda žogo je spet dobil Didi, ki jo je podaljšal do Zagalla. Brazilski napadalec se je zabil kot klin med obrambo Švedov, pustil za seboj Bergmarka in streljal v mrežo. 4:1.

V 33' je Axbon zrušil globoko v kazenskem prostoru Garrincho, toda sodnik je povsem neupravičeno dosodil samo strel z roba kazenskega prostora. 6' pozneje se je Guigue oddolžil za to velikodušnost in ni prisodil 11-metrovke proti Brazilcem, ko je Bellini v kazenskem prostoru zrušil Hamrina.

Čeprav so Brazilijanci stalno napadali, pa so v 35' Švedi po srečnem naključju zmanjšali razliko. Liedholm je zaposlil Simonssona, ki je preigral Bellinija in prizemno streljal v mrežo. Gilmar je zaman skušal posredovati. Vse je kazalo, da se bo tekma zaključila s tem rezultatom, toda v zadnji minuti igre je Zagallo z leve strani centriral pred vrata kjer je Pelè prestregel žogo z glavo in jo poslal v zgornji desni kot vrat. V istem trenutku je Guigue odpiskal konec.

Brazilci so se objemali od navdušenja. 17-letni črnec Pelè je jokal kot otrok. Švedski kralj se je še enkrat rokoval z zmagovalci in premaganci, ki so prvi kavalirsko čestitali svojim nasprotnikom k zasluženi zmagi. Potem so brazilski igralci s švedsko zastavo v rokah naredili krog po igrišču in množica jih je z navdušenjem pozdravila.

V zaključni ceremoniji je predsednik FIFA Arthur Drewry s krajšim nagovorom predal kapetanu brazilske reprezentance Belliniju dragocen pokal «Julesa Rimeta» in velika borba, ki je potekala v znamenju največje korektnosti, je bila s tem zaključena.

D. KOSUTA

STROGI UKREPI KONTROLNE KOMISIJE

Atalanta v B ligo Azzini doživljensko diskvalificiran

RIM, 30. — Kontrolna komisija Italijanske nogometne zveze je sprejela drastične ukrepe v zvezi z afero Atalanta - Azzini zaradi športne sleparije. V skladu s svojimi pravili je komisija kaznovala igralca Padove Renata Azzinija z doživljenjsko diskvalifikacijo (odvzemom izkaznice FIGC), klub Atalante pa z degradiranjem na zadnje mesto A lestvice v sezoni 1957-58.

Tako Azzini kot Atalanta sta prek svojih zagovornikov vložila priziv na CAF (Zvezna prizivna komisija) in razsodba bo polnomočna šele po odločitvi prizivne komisije.

Ta strogi ukrep bo sprožil novo vprašanje v zvezi z Verono, kateri se odpira možnost za obstanek v A ligi. Ker bi Atalanta padla na zadnje mesto in s tem v B ligo, bi pravico do kvalifikacijskih tekem z Barijem imela Verona.

Italijanski nogometni pokal

Triestina (rezerve) - Ravenna 2:1 v ostalih tekmah zmagali favoriti

Clemente strelec obeh golov - Zmaga Marzotta v Vidmu

Nogometno tekmovanje za italijanski pokal se nadaljuje ob splošnem nezanimanju občinstva in tudi večine enajstoric samih, ki nastopajo v mnogih primerih z rezervnimi igralci in celo z mladinci. Spričo tega si je seveda skoraj nemogoče ustvariti pravo sliko o dejanski vrednosti in moči posameznih moštev in se moramo pač zanašati na lestvice v posameznih skupinah.

Med moštvi, ki so v 4. kolu (oz. prvem povratnem) nastopila izključno z rezervami, je bila tudi Triestina, ki je večino svojih najboljših titularcev že prodala (Petris, Mazzero, Varglien, Bandini, Castano in sedaj še Milani). Kljub temu pa je proti vsem pričakovanjem v Ravenni zmagala z 2:1 in v svoji skupini zadržala drugo mesto za Marzottom, ki je v Vidmu premagal domačo Udinese z 1:0.

Srečanje med Triestino in Ravenno je bilo na zelo nizkem nivoju. Prvi polčas je potekel brez golov in s številnimi napakami igralcev obeh moštev. Položaj se ni spremenil tudi v prvih minutah drugega polčasa, čeprav je Sarom Ravenna igrala stalno v ofenzivi. Ko pa je Triestina v 7' prešla po Clementeju, ki je prestregel kratko degažirano žogo vratarja domačih, v vodstvo, se je igra razživela. V 16' je le malo manjkalo, da niso domači izenačili, nato pa so gostje povečali vodstvo na 2:0. S koto streljano žogo je eden od domačih igralcev zgrešil in dobil jo je Clemente, ki je iz ugodne pozicije brez težav zatresel mrežo. 4' pozneje je za domačine zmanjšal razliko Rossi. Domačini so poslej močno pritiskali, da bi dosegli vsaj izenačenje, kar pa se jim kljub mnogim priložnostim ni posrečilo.

Pri Triestini sta se odlikovala Clemente in Puia, pri domačih pa Rossi.

TRIESTINA: Rumich; Tulissi II., Costelli; Tulissi I., Merkuza, Degrassi; Puia, Clemente, Trinca, Del Negro, Attilli.

* * *

Rezultati 4. kola:
Skup. A: Torino-*Biellese 4-1, *Juventus-Pro Vercelli 4:1.
Skup. B: Sampdoria-*Vigevano 4:0, *Genoa-Alessandria 4:0.
Skup. C: *Milan-Como 4:1, Inter-*Simmenthal 3:1.
Skup. D: Padova-*Venezia 2:1, Brescia-*Lanerossi 1:0.
Skup. E: Triestina-*Ravenna 2:1 Marzotto-*Udinese 1:0.
Skup. F: *Reggiana-Bologna 0:0, *Spal-Modena 2:1.
Skup. G: *Prato-Siena 2:0, Fiorentina-*Carbosarda 4:2.
Skup. H: *Palermo-Lazio 2:2, *Roma-Napoli 2:1.

Skup. A						
Juventus	4	3	1	0	11:4	7
Torino	4	2	1	1	9:4	5
Pro Vercelli	4	1	1	2	3:9	3
Biellese	4	0	1	3	4:10	1
Skup. B						
Sampdoria	4	4	0	0	14:2	8
Genoa	4	2	1	1	9:6	5
Alessandria	4	1	1	2	8:7	5
Vigevano	4	0	0	4	2:18	0
Skup. C						
Milan	4	4	0	0	16:4	8
Inter	4	2	0	2	10:8	4
Simmenthal	4	2	0	2	10:8	4
Como	4	0	0	4	1:17	0

Skup. D						
Brescia	4	2	1	1	4:6	5
Padova	4	2	0	2	9:8	4
Vicenza	4	1	2	1	3:3	4
Venezia	4	1	1	2	8:7	3
Skup. E						
Marzotto	4	3	0	1	6:5	6
Triestina	4	2	1	1	9:6	5
Udinese	4	1	1	2	4:4	3
Sarom Rav.	4	1	0	3	5:9	2
Skup. F						
Bologna	4	3	1	0	9:4	[illegible]
Reggiana	4	2	1	1	5:5	5
Spal	4	2	0	2	11:6	4
Zenit M.	4	0	0	4	4:14	0
Skup. G						
Fiorentina	4	4	0	0	10:2	8
Siena	4	2	0	2	5:5	4
Prato	4	1	0	3	5:6	2
Carbosarda	4	1	0	3	4:11	2
Skup. H						
Lazio	4	3	1	0	13:6	7
Roma	4	2	0	2	8:[illegible]	4
Palermo	4	1	1	2	8:13	3
Napoli	4	1	0	3	6:9	2

TENIS

Tudi Pietrangeli izločen v Wimbledonu

LONDON, 30. — V 4. turnusu mednarodnega teniškega prvenstva v Wimbledonu so bili doseženi naslednji važnejši rezultati:

Wilson (Angl.) - Pietrangeli (It.) 11:9, 6:2, 6:2, Anderson (Avstral.) - Drobny (Eg.) 6:3, 10:8, 6:2, Davidson (Šved.) - Patty (ZDA) 6:4, 2:6, 4:6, 9:7, 6:4, Cooper (Avstral.) - Segal (J. Afr.) 13:11, 6:3, 3:6, 14:12, Rose (Avstral.)-Mulloy (ZDA) 6:2, 6:3, 6:1, Fraser (Avstral.) - Darmon (Fr.) 6:4, 6:3, 6:3, Nielsen (Dan.) - Schmidt (Šved.) 6:4, 15:13, 6:4, Mackay (ZDA) - Krishnan (Ind.) 6:3, 11:9, 6:2.

Ženske: Bueno (Braz.) - Long (Avstral.) 6:2, 6:3.

PO DELU PLAČILO...

4,500.000 lir vsakemu Brazilcu

STOCKHOLM, 30. — Na banketu, ki ga je priredila švedska nogometna zveza na čast reprezentancam, ki so se uvrstile na prva tri mesta svetovnega nogometnega prvenstva, je predsednik FIFA Drewry izročil kapetanom brazilske, švedske in francoske reprezentance po 11 zlatih oz. po 11 srebrnih in 11 bronastih kolajn.

* * *

Današnji švedski tisk piše, da bo vsak brazilski nogometaš, ki se je udeležil svetovnega prvenstva, prejel za nagrado 30.000 sterlingov oz. 4.500.000 lir.

Kolesarska dirka po Franciji

Sabbadini zmagovalec 5. etape Bauvin nova «rumena majica»

«Asi» so se končno zganili - Prve žrtve: Brankart, Bahamontes, Gaul

CAEN, 30. — Po včerajšnji 4. etapi En le Treport-Versailles, v kateri je zmagal francoski pokrajinski vozač Gainche pred večjo skupino drugih, je bila danes na vrsti 5. etapa od Versaillesa do Caena (232 km). Zmagal je francoski pokrajinski vozač italijanskega porekla Sabbadini pred Bobetom in še šestimi kolesarji z enakim časom. V splošni klasifikaciji je prevzel vodstvo Francoz Bauvin.

Z današnjo etapo se je praktično začela borba glavnih favoritov. Razen etapne zmage «pokrajinca» Sabbadina je v današnji, eni izmed najdaljših etap letošnjega «Toura», prišla do izraza večja agresivnost «asov», katere posledica je bila prva selekcija. Njene najvidnejše današnje žrtve so bile Brankart, Bahamontes in Gaul.

Ob 10.15 je v Versaillesu startalo 115 kolesarjev. Prvi poizkus pobega so pri 25. km izvedli Bergaud, Van Geneugden, Piet Van Est in Dotto. Ti pa so bili po 5. km ujeti. Potem so ušli Walkowiak, Desmet, Favero, Bournes in Busto. Toda glavnina je takoj reagirala in mir je vladal vse do 62. km, ko je odstopil Danec Dalgaard, ki ni vzdržal današnjega silovitega tempa.

Pri Corneuilu (85. km) sta bila žrtvi večjega padca tudi Italijana Dall'Agata in Nascimbene, ki pa sta lahko takoj nadaljevala vožnjo. Skoraj istočasno so ušli Bertolo, Voorting, Stablinski in Luyten. Kljub dežju, ki je znova začel padati, so začeli s protiofenzivo Catalano, Ferlenghi, Groussard, Darrigade, Walkowiak, Greczyk, Bauvin in Favero, ki so dosegli prve. Pri 110. km so vodilno skupino pojačili še Plankaert, Van Den Borgh, Bottecchia in Christian. Prednost te skupine, ki ni nikoli bila večja od 30", se je postopno manjšala in pri 132. km jo je glavnina dohitela.

Do odločilnega dogodka etape je prišlo na kontrolnem bloku v Orbecu pri 150. km. Tedaj so ušli Anquetil, Bobet in Bauvin, ki so hoteli presenetiti svoje direktne nasprotnike. Toda Nencini, Ernzer, Geminiani, Sabbadini, Desmet in Plankaert so se jim vseeno pridružili. V ozadju se je tedaj formirala skupina 18 kolesarjev, v kateri so bili: Botella, Rohrbach, Mahe, Dacquay, Adriaenssens, Traxel, Voorting, Graczik, Gainche, Gaul, Desmet, Barone, Bourles, Bergaud, Van Den Borgh, Robinson, Darrigade in Brankart, ki so začeli naporno zasledovalno vožnjo. Pri 169. km je imela vodilna devetorica pred njimi pol minute prednosti. Sledili so Fallarini, Bahamontes, Reitz in Morvan z zaostankom 1'30", zaostanek glavnine pa je znašal 2'30". Pri 174. km so bile razlike med posameznimi skupinami naslednje: 1'35", 2'40" in 3'35". Pri 178. km je preluknjal Barone, ki je odpadel iz druge skupine, v katero pa se je vključil Desmet, ki se je medtem odločil od prvih.

45 km pred ciljem je znašala razlika med vodilno osmorico in prvimi zasledovalci 2'30". 7 km pozneje se je zaostanek zasledovalcev zmanjšal na 2' 25 km pred ciljem pa na 1'45". V tem času se je precej povečal zaostanek glavnine.

V zadnjih kilometrih je vodilna osmorica zelo pojačila tempo in zopet povečala svojo prednost, tako da je privozila na dirkališče Prairie z dokajšnjim naskokom. Skupinico je vodil najprej Plankaert, kateremu sta za dolžino kolesa sledila Sabbadini in Bobet. Z izrednim sunkom pa se je preril v ospredje Sabbadini in dosegel cilj pred Bobetom. medtem ko se je moral Nencini zadovoljiti s tretjim mestom. Bauvin, ki je medtem že dosegel rumeno majico, se je zadovoljil z zadnjim mestom v skupini. Prvi zasledovalci so prišli na cilj z zaostankom 2'02", v sprintu pa se je med njimi uveljavil Graczik.

Povprečna histrost etape je bila 42.215 km na uro.

Vrstni red na cilju 5. etape:
1. SABBADINI (OSO) 5.29' in 44" (z odbitkom 5.28'44", 2. Bobet (Fr.) 5.29'44" (z odbitkom 5.29'14"), 3. Nencini (It.), 4. Ernzer (Luks.), 5. Geminiani (CM), 6. Plankaert (Bel.), 7. Anquetil (Fr.), 8. Bauvin (Fr.), vsi s časom zmagovalca, 9. Graczyk (CS) 5.31' in 46". 10. Darrigade in večja skupina s časom Graczyka.

Splošni vrstni red po 5. etapi:
1. BAUVIN (Fr.) 25.07'40"; 2. Plankaert (Bel.) z zaostankom 3'23"; 3. Darrigade (Fr.) 3'52"; 4. Voorting (Niz.-Luks.) 4'33"; 5. Graczyk (CS) 4'57"; 6. Mahe (Fr.) in Adriaenssens (Bel.) 5'33"; 8. Sabbadini (OSO) 6'05"; 9. Gainche (OSO) 6'13"; 10. Bobet (Fr.) 6'35"; 11. Anquetil (Fr.), Nencini (It.), Ernzer (Niz.Luks.), Geminiani (CS) 7'05"; 15. Ronrbach (CS) 25.14'51"; 16. Van Den Borgh (Niz.-Luks.) 25.16'42"; 17. Brankart (Bel.), Gaul (Niz.-Luks.), Dacquay, Robinson (oba mednarodna) 25.16'47".

Vrstni red ekip po 5. etapi:
1. Francija 75.32'25"; 2. Belgija 75.41'03"; 3. Center-jug 75.42'13"; 4. Niz.-Luksemburg 75.43'40"; 6. Italija (Nencini, Favero, Baffi) 75.59'37"; 7. Pariz - severovzhod 76.03'11"; 8. Švica-Nemčija 76.10'88"; 9. Mednarodna ek. 76.10'53"; 10. Španija 76.12'04".

ATLETIKA

Mihalič v Tokio?

TOKIO, 30. — Japonska atletska zveza je danes sporočila, da bo povabila na tradicionalni maratonski tek, ki bo 7. decembra v Tokiu, povabila tudi Jugoslovana Franja Mihaliča in najboljšega maratonca ZDA, Johnyja Kellyja.

Mednarodni atletski miting v Zagrebu

Rezultati svetovne vrednosti v kladivu in v skoku s palico

Rudenkov v kladivu (66,43) - drugi letošnji rezultat na svetu. Lešek - nov jugoslovanski rekord

ZAGREB, 30. — Včeraj se je na stadionu Dinama v Zagrebu nadaljevalo in zaključilo mednarodno atletsko tekmovanje, na katerem so nastopili atleti iz SZ, ČSR, Vz. Nemčije, Grčije, Poljske, Romunije, Bolgarije in Jugoslavije. Lepše vreme je privabilo veliko število gledalcev in omogočilo boljše rezultate kot v soboto. Najlepši uspeh je dosegel jugoslovanski skakalec s palico Roman Lešek, ki je s skokom 4,41 postavil nov jugoslovanski rekord in se ves čas enakovredno boril z evropskim rekorderjem Grkom Roubanisom in drugim najboljšim evropskim skakalcem Rusom Bulatovom.

Izvrstni so bili metalci kladiva, med katerimi je Rudenkov (SZ) z metom 66.43 dosegel drugi letošnji najboljši rezultat na svetu. Odličen rezultat je dosegla svetovna rekorderka Bistrova (SZ) v skoku v daljavo (5,86), Lorger pa je pretekel 110 z ovirami v času 14,2, ki je le za 2-10 sekunde slabši od njegovega državnega rekorda.

Tehnični rezultati:

110 m ovire: 1. Lorger (J.) 14,2, 2. Vucelič (J.) 15,0, 3. Rukavina (J.) 15,2.

3000 m ovire: 1. Grecescu (Rom.) 8'20"2, 2. Važič (J.) 8'20"8, 3. Murat (J.) 8'25"6, 4. Besjačikov (SZ) 8'32"0, 5. Schmidt (Nem.) 8'37"5.

Daljina — ženske: 1. Bistrova (SZ), 5,86, 2. Stamejčič (J.) 5.53, 3. Komec (J.) 5,13.

Kladivo: 1. Rudenkov (SZ) 66,43, 2. Bezjak (J.) 63,58, 3. Račič (J.) 62,41, 4. Krumov (Bolg.) 58,92.

Palica: 1. Roubanis (Gr.) 4,41, 2. Lešek (J.) 4.41 (nov jug. rekord), 3. Bulatov (SZ) 4,41.

Troskok: 1. Katarinski (B.) 15,07, 2. Stanišič (J.) 14,41, 3. Kuzmanovič (J.) 14.41.

800 m: Depastas (Gr.) 1'51"6, 2. Vanos (Rom.) 1'52"6, 3. Vipotnik (J.) 1'53"0, 4. Čular (J.) 1'53"1, 5. Radišič (J.) 1'53"2.

800 m — ženske: Jelhova (SZ) 2'12"0, 2. Slamnikova (J.) 2'18"7 itd.

Amerikanci nepremagljivi v Monzi

Rathmann zmagovalec dirke na „500 milj"

Dosežena je bila rekordna povprečna hitrost 268,311 km na uro

MONZA, 30. — Danes popoldne je bila na dirkališču v Monzi zaključna svečanost z nagraditvijo zmagovalcev včerajšnje dirke na 500 milj, v kateri je zmagal Amerikanec Rathmann z rekordno povprečno hitrostjo. Najprej je spregovoril predsednik milanskega avtokluba, kot zadnji pa predsednik USAC Mr Duane Carter, ki je poudaril, da je včerajšnja dirka pokazala, da bodo ameriški piloti imeli prihodnje leto v italijanskih avtomobilskih in evropskih pilotih dosti težje nasprotnike kot letos. Lastnik dirkališča v Indianapolisu Tony Hullmann pa se je pohvalno izrazil o dirkališču, na katerem doslej kljub izrednim hitrostnim ni bilo nobenega incidenta.

Sledila je nagraditev tekmovalcev. Rathmannu so izročili tri pokale (Schell, Esso in Mobil) za zmage v treh odsekih in pokal «Eldorado» za absolutno zmago. Jimmyju Bryanu, ki je bil drugi, pa so izročili «Pokal dveh kontinentov» za zmago po točkah na osnovi plasmajev na dirkah v Indianapolisu in v Monzi. Bryanu s 40 točkami sledijo: Rathmann z 31, Reece 18, Crawford 12, Freeland 10, Veith 9, Foyt 8. Ward 7. Thompson 7, Sachs 6 in Ruttman 4 točkami.

Jim Rathmann je bil pravi triumfator včerajšnje dirke s svojim specialnim vozilom «Zink Leadercard 4200 cmc», s katerim je zmagal v vseh treh odsekih in dosegel rekordno povprečno hitrost 268,311 km na uro. (Dosedanji rekord je trajal od l. 1937, ko ga je v Avusu postavil Lang z Mercedesom s povprečno hitrostjo 261 km).

Dirke se je udeležilo 19 pilotov z 12 ameriškimi avtomobili, tremi Ferrari, tremi Jaguar in enim Maserati. Kljub pogumnim napadom Mussa (Ferrari) in Mossa (Maserati) je bilo takoj očitno. da evropska vozila ne dosegajo moči ameriških, ki so produkt dolgotrajnega proučevanja. Kljub temu pa je plasma Mussa na tretje mesto lep uspeh italijanske avtomobilske industrije in obenem dokaz, da bodo lahko italijanski avtomobili Ferrari po naknadnih spopolnitvah uspešno konkurirali ameriškim.

Svetovni prvak Manuel Fangio, ki je bil med prijavljenimi in ki se je tudi kvalificiral za nastop, je neposredno pred začetkom dirke odstopil zaradi okvar v motorju svojega vozila.

Končni vrstni red:
1. RATHMANN (Zink Leader) 2.59'37"3 s povprečno hitrostjo 268,311 km, 189 krogov, 2. BRYAN (Belond Special) 3.1'9"6, 189 krogov, 3. HILL-MUSSO-HAWTHORN (Ferrari 4000) 3,1', 180 krogov 4. CRAWFORD (Megujars Mirros Plaze) 3.1'26"4, 178 krogov, 5. REECE (Hoyt Machine Special) 3.1'50"2, 178 krogov 6. FOYT - TRINTIGNANT (Sclavi and Amos Special), 7. MOSS (Eldorado - Italia) itd.

Športne stave

TOTOCALCIO
2 1 1, 2 1 2, 2 2 2, X 1 2 X
Kvote: 13 točk: 574.000 lir, 12 točk: 14.032 lir.

TOTIP
2 1, X 2, 2 1, 2 1, X 2, 1 X

VATERPOLO

LALUVIER, 30. — Na mednarodnem vaterpolo turnirju v Laluvieru v Belgiji je nocoj reprezentanca SZ premagala reprezentanco Jugoslavije s 5:4. Jugoslovani so igrali lepo toda neučinkovito. Sodnik je sodil močno pristransko v korist SZ.

Včeraj je Jugoslavija premagala Poljsko s 7:0, SZ pa Belgijo z 8:3.

CIPCI

JEŽIC

ROKOMET

BEOGRAD, 30. — V povratni tekmi v rokometu je Jugoslavija premagala Češkoslovaško s 6:4 (4:4).

VLADIMIR BARTOL 115.

ALAMUT

ŠESTNAJSTO POGLAVJE

Dan za tem, ko je Ibn Tahir odjezdil z Alamuta, je pridrvel eden izmed ogledníkov na grad in javil, da so prešle čete emira Arslana Taša v nagel pohod. Bobni so zaropotali in zatrobili rogovi. Z veliko naglico je moštvo zavzelo svoja mesta na okopih. Straža pred sotesko je prejela ukaz, da vztraja, dokler bi se na obzorju ne prikazali prvi jezdeci. Potem naj se umakne in spusti v soteski na poti za seboj že pripravljene ovire.

Skoraj vsako uro so se odslej drug za drugim vračali ogledniki in poročali o kretanju sovražne vojske. Ko se je prihodnji dan zazorilo, je Hasan odšel z velikima daijema na ploščad stolpa. Tam so čakali, da se bo na obzorju prikazal sovražnik.

«Ali si vse to predvidel?» je vprašal Abu Ali. Ošinil je Hasana s prežečim pogledom.

«Vse se vrši tako, kot sem pričakoval. Za vsak udarec sem pripravil protiudarec.»

«Ali si morda poslal Ibn Tahirja v Nehavend?»

Buzruk Umid se je prestrašil lastne drznosti.

Hasan je namršil obrvi. Z očmi je iskal po obzorju, kot da je bil preslišal vprašanje.

«Vse, kar sem ukrenil,» je spregovoril čez čas, «sem ukrenil za zmago naše skupne stvari.»

Velika daija sta izmenjala kratek pogled. Dobro sta slutila, kakšen protiudarec je bil pripravil Hasan. Zgrozila sta se. In povrh vsega sta mogla biti uspeh ali neuspeh odvisna od tisoč majhnih naključij. Nekaj ni moglo biti v redu z njim, da se je tako trdno zanašal na svoje račune.

«Vzemimo primer,» je spet potipal Buzruk Umid, «da bi ostala emirjeva vojska do zime pred gradom.»

«Menda ne misliš, da bomo poginili od žeje?» se je posmejal Hasan. «Obramba je zanesljiva in hrane je zdaj za leto dni dovolj.»

«To vojsko bi utegnila zamenjati druga in drugo tretja. Kaj potem?»

«Zares ne vem, dragi. Vajen sem msiliti samo na razdobja, ki so krajša in daljša od tega.»

«Prekleto kočljivo je to,» je menil Abu Ali, «da nimamo na nobeno stran izhoda.»

«Čez gorovje, moj dragi. Vse bi vas nagnal čez gorovje.»

Hasan se je tiho smehljal. Potem, kakor da ju hoče potolažiti, je dejal:

«Tej oblegi pripisujem prav kratko sapo.»

Zdaj je Buzruk Umid pokazal na zastavo vrh stražarne pred sotesko. Zamajala se je in izginila.

«Straža odhaja,» je dejal, zadržujoč dih. «Sovražnik se bliža.»

Kmalu se je prikazala na obzorju vihra jezdecev. Črne zastave so plapolale v vetru. Konjeniki so se zaprašili v hrib s stražarno. Na njem je zdaj zavihrala mogočna črna zastava sunitov.

Neprestano so prihajali novi oddelki. Vso planoto pred sotesko so posuli s šotori. Že so se selili na sosednje griče.

Proti večeru so pridrveli v taborišče bojni vozovi s stroji za obleganje in z lestvami za naskok. Kakšnih sto jih je bilo. S stolpa so jih opazovali trije poglavarji.

«Ti se ne nameravajo šaliti,» je dejal Abu Ali.

«Za resno zmago je potreben resen nasprotnik,» je odvrnil Hasan.

«V dveh, treh dneh utegnejo biti s pripravami gotovi,» je menil Buzruk Umid. «Potem nas bodo naskočili.»

«Iz soteske nas ne bodo napadli,» je dejal Abu Ali. «Prostor je tako tesen, da bi jih drugega za drugim pospravili, preden bi se komu posrečilo priti sploh do obzidja. Najbrž bodo skušali zasesti sosednje vrhove in se po stenah spustiti tik pred utrdbo. Toda tudi s tem nas ne bi posebno ogrožali, samo da smo neprestano budno na straži.»

«Morali bi imeti vojskovodjo, ki bi bil neverjetno iznajdljiv,» je pripomnil Hasan, «če bi se hoteli drugače polastiti trdnjave kakor z izstradanjem. Toda tak poveljnik bi ne bil znan samo po celem Iranu, marveč tudi drugod po svetu. Slišati pa ni bilo še nič o njem.»

«Njihov najmočnejši zaveznik je čas,» je dejal Buzruk Umid.

«Naš pa moj raj,» je smeje odvrnil Hasan. — —

Na gradu je vrelo kakor v panju. Prednja stolpa in obzidje okrog njiju so bili posuti z vojaštvom. Stroji so vlačili kamenje in težke hlode. Povsod so bili pripravljeni kotli za kuhanje svinca, smole in olja. Bili so obešeni nad priprostimi ognjišči iz kamenja. Priprave, ki bi sipale razbeljeno snov na sovražnika, so bile v najkrajšem času postavljene. Poveljniki v bojnih šlemih in lahkih luskinastih oklepih so hiteli od središča do središča in pregledovali, če so naprave v redu. Minučeher je z dvema pobočnikoma na konju nadziral vse to vrvenje. Skoraj pošasten občutek se je loteval ljudi. Vedeli so, da jih je obkolila številna vojska. Vendar ni v gradu nihče opazil sovražnika. Samo nekje na zadnjem stolpu so imeli trije poglavarji razgled čez celo bojišče.

(Nadaljevanje sledi)

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst